

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

Αρχή προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Αρβανιτάκης Νικόλαος Α.Μ.: 10228

Γουλή Σοφία Α.Μ.: 10220

Σέρβου Άννα Α.Μ.: 10614

Επιβλέπων Καθηγητής : Βάρδας Ιωάννης

ΠΑΤΡΑ 2016

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	6
1.1 Ορισμός προσωπικών δεδομένων	6
1.2 Αδεία επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων	6
1.2.1 Προστασία από επεξεργασία δεδομένων.....	6
1.2.2 Αρχή προστασία προσωπικών δεδομένων	7
1.2.3 Νομολογία επεξεργασία προσωπικών δεδομένων	9
1.3 Αντικείμενο προστασίας προσωπικών δεδομένων	11
1.4 Αρμοδιότητες αρχής προστασίας προσωπικών δεδομένων	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο : ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	17
2.1 Η εξέλιξη της προστασίας προσωπικών δεδομένων	17
2.2 Κοινοτικό ρυθμιστικό πλαίσιο	19
2.2.1 Η αρχή της νόμιμης επεξεργασίας	19
2.2.2 Η αρχή του προσδιορισμού και του περιορισμού του σκοπού	21
2.2.3 Η αρχή της συνάφειας των δεδομένων	22
2.2.3.1 Η αρχή της ακρίβειας των δεδομένων.....	22
2.3.3. Η αρχή της περιορισμένης διάρκειας διατήρησης των δεδομένων.....	23
2.3.4 Διαφάνεια.....	23
2.3.5 Η αρχή της λογοδοσίας	24
2.3.6 Οδηγία 95/46/ΕΚ.....	25
2.3.7 Οδηγία 2002/58/ΕΚ.....	36
2.4 Ελληνική νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.....	38
2.4.1 Η συνταγματική κατοχύρωση της προστασίας προσωπικών δεδομένων.....	39
2.4.2 Ο Νόμος 2472/97 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	42
2.4.3 Καθιέρωση της αρχής του σκοπού.....	45
2.4.5 Γνωστοποίηση - “ευαίσθητα δεδομένα” και ειδικές κατηγορίες επεξεργασίας (διασύνδεση – διασυνοριακή ροή).....	47
2.4.6 Διασυνοριακή ροή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.....	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο : Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	52
3.1 Μηχανισμός ελέγχου	52
3.2 Αρχή προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.....	58
3.2.1. Κοινή Εποπτική Αρχή Ελέγχου Ευρωπόλ	59

3.2.2. Ομάδα του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/EK	60
3.2.3. Ομάδα εργασίας της Ε.Ε. για την καταπολέμηση της αζήτησης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (CNSA)	60
3.2.4. Διεθνής ομάδα εργασίας του Βερολίνου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις τηλεπικοινωνίες.....	61
3.2.5. Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.....	62
3.2.6. Ομάδα εργασίας για τη διαχείριση καταγγελιών	62
3.2.7. ΚΑΕ Τελωνείων	62
3.2.8. Αξιολόγηση Σένγκεν	63
3.2.9. Εαρινή Σύνοδος Επιτρόπων Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων	64
3.2.10. Διεθνής Σύνοδος των Αρχών και των Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων	64
3.2.11. Εθνικό Συμβούλιο Ηλεκτρονικώς Επιχειρείν	65
3.2.12. Επιτροπή παρακολούθησης Ε.Π Κοινωνία της Πληροφορίας	65
3.3 Έκθεση 2014 της ΑΠΔΠΧ	66
3.4 Επιβολή κυρώσεων	69
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	73
4.1 Οι βασικές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων (ΕΠΔ)	73
4.2 Οι διαδικαστικές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων	76
4.3 Αξιολόγηση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων στην Ελλάδα.....	78
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	80
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	83
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	85

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ακόλουθη εργασία πραγματεύεται το ζήτημα των προσωπικών δεδομένων. Η τεραστία τεχνολογική πρόοδος μέσα από την ταχύτητα μεταφορά, επεξεργασία και αποθήκευσης δεδομένων έχει συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στο να διακρίνεται διαρκώς ένα νομικό και ηθικό κενό που αφορά την ιδιωτικότητα των δεδομένων του ατόμου. Έτσι διακρίνεται μια διαρκή προσπάθεια τόσο σε επίπεδο ΕΕ μέσω οδηγιών προς τα κράτη μέλη αλλά και μέσω διμερών επαφών με άλλα κράτη, ώστε να υπάρξει μια ρύθμιση που θα συμβάλει στην όσο το δυνατόν μεγαλύτερη προστασία των προσωπικών δεδομένων. Στην προσπάθεια αυτή πρωτοστατεί η αρχή προστασίας προσωπικών δεδομένων για την ελληνική πραγματικότητα στηριζόμενη στις οδηγίες που προωθεί η ΕΕ.

SUMMARY

The following paper discusses the issue of personal data. The enormous technological progress through the transfer speed, processing and storage of data has contributed significantly to constantly distinguish a legal and moral vacuum that respect the privacy of the individual data. This distinguishes a sustained effort at EU level through directives to Member States but also means of bilateral contacts with other States, to being a setting that will contribute to a possible better protection of personal data. This effort led by personal data protection authority for Greek reality relying on directives promoted by the EU.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία ολοκληρώθηκε στα πλαίσια ολοκλήρωσης των σπουδών μας στο τμήμα λογιστικής του ΤΕΙ δυτικής Ελλάδος. Η εργασία πραγματεύεται τα προσωπικά δεδομένα και την ασφάλεια που σε αυτά επιβάλλεται να παρέχεται.

Στο πρώτο κεφάλαιο προσδιορίζονται τα χαρακτηριστικά που περιλαμβάνει ο όρος προσωπικά δεδομένα. Ακολούθως προσδιορίζεται πιο είναι το αντικείμενο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Εν συνέχεια προσδιορίζονται τα δεδομένα τους και γίνεται ένα διαχωρισμός σε ευαίσθητα και προσωπικά.

Στο επόμενο δεύτερο κεφάλαιο προσδιορίζονται οι διεθνής και οι ευρωπαϊκές προσεγγίσεις πάνω στο ζήτημα της προστασία προσωπικών δεδομένων. Εισαγωγικά παρουσιάζονται οι εξελίξεις στην προστασία προσωπικών δεδομένων. Ακολουθεί προσδιορισμός του κοινοτικού ρυθμιστικού πλαισίου με ανάλυση των κοινοτικών οδηγιών 95/46 και τις 2002/58. Το τελευταίο κεφαλαίο ολοκληρώνεται με την παρουσίαση της ελληνικής νομοθεσίας για τα προσωπικά δεδομένα μέσα από τον νόμο 2472 του 1997.

Το επόμενο τρίτο κεφάλαιο αναφέρετε στο έλεγχο της αρχής προσωπικών δεδομένων. Προσδιορίζει τους μηχανισμούς, μέσα από μια ειδικότερη ανάλυση στην αρχή προστασίας προσωπικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και στην επιβολή κυρώσεων.

Τέλος στο τελευταίο κεφάλαιο προσδιορίζονται οι προϋποθέσεις για την νόμιμη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Γίνεται αναφορά για το ποιες είναι οι διαδικασίες που ακολουθούνται σε αυτές τις περιπτώσεις και τέλος γίνεται μια αξιολογήσει της προστασίας των προσωπικών δεδομένων στην ελληνική πραγματικότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

1.1 Ορισμός προσωπικών δεδομένων

Οι τεχνολογικές αλλαγές, η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και οι προηγμένες μορφές διαφήμισης και ηλεκτρονικών συναλλαγών συνέβαλλαν στην διόγκωση της ζήτησης προσωπικών πληροφοριών τόσο από το ιδιωτικό όσο και από το δημόσιο τομέα. Οι προσωπικές αυτές πληροφορίες αφορούν κάθε είδους δραστηριότητα είτε προσωπική είτε επαγγελματική, του ατόμου και χαρακτηρίζονται ως προσωπικά δεδομένα.

1.1.1 Ορισμός βάση νόμου.

Προσωπικά δεδομένα είναι, βάση του Νόμου 2472/1997 και την ευρωπαϊκή Οδηγία 95/46/ΕΚ, κάθε πληροφορία που αφορά και προσδιορίζει στο πρόσωπό του κάθε ατόμου. Όπως για παράδειγμα το όνομα και το επάγγελμά του ατόμου, η οικογενειακή του κατάσταση, η ηλικία του, ο τόπος κατοικίας, η φυλετική του προέλευση, τα πολιτικά του φρονήματα, η θρησκεία που πιστεύει, οι φιλοσοφικές του απόψεις, η συνδικαλιστική του δράση, η υγεία του, η ερωτική του ζωή και οι τυχόν ποινικές του διώξεις και καταδίκες που τον βαρύνουν.

1.2 Αδεία επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.

Η συλλογή και η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων απαιτεί άδεια από την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Οι οδηγίες για την χορήγηση άδειας επεξεργασίας παραθέτονται μέσω της Κανονιστικής Πράξης 1/1999 ΑΠΠΔ σχετικά με την ενημέρωση υποκειμένου των δεδομένων κατ' άρθρο 11 Ν. 2472/1997 και στην Απόφαση 408/1998 ΑΠΠΔ σχετικά με την ενημέρωση υποκειμένων επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δια του τύπου.

1.2.1 Προστασία από επεξεργασία δεδομένων.

Η συλλογή και η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κινδύνους επέμβασης στο προσωπικό πεδίο και στην ιδιωτική ζωή του ατόμου. Οποιαδήποτε δραστηριότητα του σύγχρονου ανθρώπου αποτελεί καθημερινά αντικείμενο επεξεργασίας και ανάλυσης ως αποτέλεσμα αυτού να απαιτεί την χρήση, την αντιμετώπιση και νομική κατοχύρωση. Στην χώρα μας άλλα και στην ΕΕ ισχύουν πολλά νομοθετήματα τα οποία παρέχουν προστασία στους πολίτες από την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων σε παρά πολλούς τομείς, αναλυτικότερα:

- Τον Νόμο 2774/1999 , την Οδηγία 97/66/EK και την Σύσταση 558/2003 που προσδιορίζουν και αναφέρονται στην ιδιωτική ζωή και στον τηλεπικοινωνιακό τομέα.
- Την Υπουργική απόφαση 80329/2003, την Οδηγία 2002/58/EK, την Σύσταση R(99)5, το Ψήφισμα 2003/C48 και τη Σύσταση 2003/203 που αναφέρονται στην προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και συναλλαγές.

Πέραν αυτό υπάρχουν και άλλα νομοθετήματα για την προστασία που είτε συστήνουν αρχές που εποπτεύουν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων όπως είναι στην Ελλάδα «Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων» (Νόμος 2472/1997) και η «Αρχή Διασφάλισης Απορρήτου» (Νόμος 3115/2003) και στην Ευρώπη «Ο Ευρωπαίος Επόπτης Προσωπικών Δεδομένων» (Απόφαση 1247/2002/EK) είτε ρυθμίζουν την διαβίβαση προσωπικών δεδομένων από την Κοινότητα σε άλλες χώρες (Απόφαση 2003/490).

1.2.2 Αρχή προστασία προσωπικών δεδομένων.

Οι απαιτήσεις των συγχρόνων και γρήγορων μεταβολών στην υπηρεσία της προστασίας των πολιτών από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων δημιούργησε την ανάγκη ίδρυσης μιας Αρχής που θα εποπτεύει και θα ασχολείται αποκλειστικά με αυτό το αντικείμενο.

Η αρχή αυτή, που ιδρύθηκε το 1997 και ονομάστηκε «*Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων*» (ΑΠΠΔ) και απαρτίζεται από αρκετές αρμοδιότητες ανάμεσα στις οποίες

είναι να εκδίδει οδηγίες και αποφάσεις και να γνωμοδοτεί για οποιαδήποτε ρύθμιση που έχει να κάνει με την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Οι σημαντικότερες από τις οδηγίες που έχει έκδοση η αρχή της ΑΠΠΔ είναι :

- Η Οδηγία 1122/2000 για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης.
- Η Οδηγία 115 / 2001 για την επεξεργασία δεδομένων των εργαζομένων.

Οι σπουδαιότερες αποφάσεις της ΑΠΠΔ είναι οι εξής:

- Η Απόφαση 50/2000 που αφορά τους όρους για την νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό την άμεση εμπορία ή διαφήμιση και τον προσδιορισμό της πιστοληπτικής ικανότητας.
- Η Απόφαση 120/2001 για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που αφορούν την παροχή υπηρεσιών καρτοκινητής τηλεφωνίας.
- Η Απόφαση 1469/2000 για τη συλλογή προσωπικών δεδομένων από εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο χώρο των τηλεπικοινωνιών.
- Η Απόφαση 147/2001 για την χρήση ευαίσθητων δεδομένων κατά την παράσταση σε δικαστήρια.
- Η Απόφαση 510/2000 για την έκδοση των νέων δελτίων αστυνομικής ταυτότητας.
- Η Απόφαση 637/2000 που αφορά τα σύστημα διαχείρισης τηλεφωνικών κλήσεων σε επαγγελματικό χώρο.
- Η Απόφαση 65/2001 για τα πιστοποιητικά οικογενειακής κατάστασης που παρέχονται από τους δήμους.
- Η Απόφαση 66 / 2002 που αφορά την πρόσβαση και την επεξεργασία δεδομένων από Υπουργείο Μεταφορών και Συγκοινωνιών.
- Η Απόφαση 67/2002 που προσδιορίζει την χρήση και την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων συλληφθέντων ή καταζητούμενων ατόμων, από την πλευρά των αστυνομικών αρχών και την ανακοίνωση δεδομένων σε αστυνομικά δελτία.

- Η Απόφαση 8 / 2003 που προσδιορίζει την πρόσβαση σε τρίτους σε δεδομένα εταιρείας κινητής τηλεφωνίας για άσκηση δικαιώματος υπεράσπισης σε δικαστήρια.
- Η Απόφαση 9/ 2003 για τους αναλυτές βιομετρικής τεχνολογίας σε εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου όπως για παράδειγμα το Μετρό.
- Η Απόφαση 11 / 2003 για την πρόσβαση ενηλίκων υιοθετημένων τέκνων σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα που αφορούν τους βιολογικούς τους γονείς.
- Η Απόφαση 13 / 2003 για την μεταβίβαση αρχείου προσωπικών δεδομένων του ΑΘΗΝΑ 2004 σε άλλες χώρες που θα διοργανώσουν Ολυμπιακούς Αγώνες.

Από τις σημαντικότερες γνωμοδοτήσεις της ΑΠΠΔ είναι:

- Η Γνωμοδότηση 71/2002 που αφορά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στην αυτόματη αναγνώριση της ταυτότητας του συνδρομητή καλούσας γραμμής σε ψηφιακά δίκτυα ενοποιημένων υπηρεσιών (ISDN).
- Η Γνωμοδότηση 78/2002 για τις προϋποθέσεις διασταύρωσης προσωπικών δεδομένων στα σταθερά τηλέφωνα.
- Η Γνωμοδότηση 86 / 2001 σχετικά με την είσοδο και παραμονή αλλοδαπών στην ελληνική επικράτεια.
- Η Γνωμοδότηση 15 / 2001 που αφορά την ανάλυση γενετικού υλικού για σκοπούς εξιχνίασης εγκλημάτων και ποινικές διώξεις.

1.2.3 Νομολογία επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Ταυτόχρονα με τα ακόλουθα νομοθετικά αποτελέσματα και την δράση που προκύπτει από την ΑΠΠΔ οι πολίτες που αποτελούν υποκείμενα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και προστατεύονται και από τα δικαστήρια. Πολλαπλές δικαστικών αποφάσεων, ελληνικών και ξένων, προσδιορίζουν και ρυθμίζουν κάθε είδους διαφορά που προκύπτει πάνω σε ζητήματα που άπτονται στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Ακολούθως περιγράφονται κάποιες από τις αποφάσεις που έχουν προκύψει από τα ελληνικά δικαστήρια και χαρακτηρίζονται για την σημαντικότητα τους στην προστασία των προσωπικών δεδομένων:

- Η 1129/2001 του Μον.Πρωτ.Τρ. που αφορά την προστασία προσωπικών δεδομένων στον τηλεπικοινωνιακό τομέα.
- Η 1988/2002 του Μον.Πρωτ.Αθ. που προσδιορίζει τις πωλήσεις αγαθών εξ αποστάσεως και την παράνομη αποστολή διαφημιστικών εντύπων.
- Η 2950/2002 του Μον.Πρωτ.Θεσ. σχετικά με την δωσιδικία νομικού προσώπου σε υπόθεση επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- Η 2279/2001 του συμβουλίου της επικρατείας (ΣτΕ) σχετικά με την σύσταση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.
- Η 2282/2001 του ΣτΕ που αφορά την υπουργική απόφαση που δεν ορίζει ότι το θρήσκευμα περιλαμβάνεται μεταξύ των αναγραφτέων στις ταυτότητες στοιχείων.
- Η 2286/2001 του ΣτΕ σχετικά με την άσκηση αίτησης ακυρώσεως κατά πράξεως της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων από Πολιτικό κόμμα.
- Η 984/2001 του Συμβουλίου Εφετών για την παράνομη γνώση, αλλοίωση και ανακοίνωση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων.
- Η 3545 / 2002 του ΣτΕ σχετικά με την συμμετοχή σε συνεδρίαση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων αναπληρωματικού μέλους της, στο οποίο έχουν προσδιοριστεί καθήκοντα εισηγητή.

Ακολούθως παρουσιάζονται κάποιες από τις σημαντικότερες ξένες δικαστικές αποφάσεις που συνέβαλαν στην προστασία των προσωπικών δεδομένων και είναι οι ακόλουθες:

- Απόφαση Αμερικανικού Δικαστηρίου για παραβίαση Ιδιωτικής Ζωής μέσα από το διαδίκτυο όπου αναφέρεται ότι η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και οι κάθε είδους γραπτές αναφορές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) στο κοινό δεν παρέχει το δικαίωμα ελέγχου των προσωπικών δεδομένων του παροχέα και αποκάλυψης της ηλεκτρονικής του αλληλογραφίας αυτού.
- Απόφαση Αμερικανικού Δικαστηρίου για παραβίαση Ιδιωτικής Ζωής που ρυθμίζει υπόθεση όπου ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες τα μεταχειριστήκαν για την παροχή πληροφοριών μέσω διαδικτύου.
- Απόφαση Αμερικανικού Δικαστηρίου, για παραβίαση ιδιωτικής ζωής εργαζομένου που ρυθμίζει υποθέσεις όπου εργαζόμενος, ο οποίος απελύθη

από την εταιρία όπου εργαζόταν διατυπώνει την επιφύλαξη του κατά πόσο η δημιουργία εσωτερικού δικτύου επικοινωνίας με τους υπόλοιπους εργαζομένους από αυτόν συνιστά παραβίαση της ιδιωτικής του σφαίρας μετά την απόλυσή του.

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ηλεκτρονικών και μη δεδομένων αντιμετωπίστηκε από νωρίς και συνεχίζει να χαρακτηρίζεται ως ένας από τους μεγαλύτερους κινδύνους που επιδρούν πάνω στην ιδιωτική ζωή. Η παρούσα νομοθεσία παρέχει επαρκή προστασία στους πολίτες αλλά με το πέρασμα του χρόνου και την περαιτέρω ανάπτυξη της τεχνολογίας απαιτούνται ειδικότερες διατάξεις που θα συνεπικουρήσουν στις γενικές αποφάσεις από τις οποίες θα προκύπτει με σαφήνεια ποιος, πότε ακριβώς, σε ποια δεδομένα και με ποιο σκοπό θα έχει δικαίωμα πρόσβασης και επεξεργασίας. (<http://www.lawnet.gr/news/prosopika-dedomena-23325.html>)

1.3 Αντικείμενο προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Σε αυτή την ενότητα θα γίνει μια προσπάθεια ανάλυσης του αντικειμένου της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Τα «Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» και κάθε πληροφορία που έχει προσδιορισμό το υποκείμενο των δεδηγμένων, δεν μπορούν να χαρακτηρίζονται ως δεδομένα προσωπικού όπως για παράδειγμα τα στατιστικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν πλέον να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδηγμένων. (N.2472/1997 άρθρο 2).

Αφορά τα δεδομένα που συνδέονται με ένα συγκεκριμένο πρόσωπο, που διακρίνεται από το όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, επάγγελμα κλπ. Ουσιαστικά περιλαμβάνει δεδομένα που υπάρχει η δυνατότητα να συνδεθούν έμμεσα ή άμεσα με την ταυτότητα ενός ατόμου και είναι προσωπικού χαρακτήρα. Η προστασία των δεδομένων αυτών αποτελεί μια από τις βασικές προτεραιότητες των δραστηριοτήτων των αρχών που είναι στον τομέα δράσης τους. Δεδομένα που αφορούν τις ιδιότητες (βιολογικές, ψυχολογικές, οικονομικές, κοινωνικές κλπ) ενός συγκεκριμένου προσώπου, αλλά δεν είναι δυνατόν να συνδεθούν με το πρόσωπο αυτό, δεν αποτελούν και δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στα προσωπικά δεδηγμένα.

Θα μπορούσε σε οποιαδήποτε δεδομένα που αναφέρονται στις πολιτικές πεποιθήσεις ή στην ερωτική συμπεριφορά ή στην υγεία κάποιου κλπ., πουθενά όμως δεν υπάρχει το όνομα του, η διεύθυνσή του, ή οποιαδήποτε άλλο στοιχείο που να μπορεί έστω και με έμμεσο τρόπο να οδηγήσει στην αποκάλυψη της ταυτότητάς του και να συμβάλει στην αποκάλυψη της ταυτότητας του. Τα στοιχεία-δεδομένα που προσδιορίσαμε στην προηγούμενη παράγραφο δεν αποτελούν προσωπικά δεδομένα. Προσωπικά δεδομένα είναι αυτά που συνδέονται ευθέως ή έμμεσα με το πρόσωπό κάποιου, ακόμη και αυτά στα οποία μπορεί κάποιος να έχει πρόσβαση σε καθημερινές δραστηριότητες, για παράδειγμα ανοίγοντας τον τηλεφωνικό κατάλογο, στο οποίο υπάρχει ο αριθμός τηλεφώνου, η διεύθυνσή και το επάγγελμα ενός ατόμου.

Στα «Ευαίσθητα δεδομένα», συμπεριλαμβάνονται η φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, οι θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, η συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, ην υγεία, η κοινωνική πρόνοια και η ερωτική ζωή, τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και η συμμετοχή σε ομάδες και οργανώσεις όπως προσδιορίζονται από τα προηγούμενα στοιχεία. (N.2472/1997 άρθρο 2).

Όσο πιο ευαίσθητα είναι τα προσωπικά δεδομένα, τόσο αυξάνεται και το επίπεδο προστασίας που απαιτήσει για αυτά χρειάζονται. Ειδικά για τα σχετικά που αφορούν ποινικές διώξεις ή καταδίκες δύναται να επιτραπεί η δημοσιοποίηση μόνον από την εισαγγελική αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών και εφόσον η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο.

Η δημοσιοποίηση αυτή θα πρέπει να προκύπτει από την προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων, των ευάλωτων ή ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και προς ευχερέστερη πραγμάτωση της αξίωσης της Πολιτείας για τον κολασμό των παραπάνω αδικημάτων. (N.2472/1997 άρθρο 2).

Το «Υποκείμενο των δεδομένων» αφορά το φυσικό πρόσωπο στο οποίο απευθύνονται τα δεδομένα και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή υπάρχει η δυνατότητα να εξακριβωθεί μπορεί να προσδιορισθεί είτε με άμεσο ή έμμεσο τρόπο και κυρίως με βάση τον αριθμό ταυτότητας είτε βάσει ενός η περισσότερων ειδικότερων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική. (N.2472/1997 άρθρο 2).

Η «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», αφορά κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που ολοκληρώνονται, από δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση, η αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση, η διαγραφή και καταστροφή. (N.2472/1997 άρθρο 2).

Στο «Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» περιέχεται το σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα στοιχεία.

Η «Συγκατάθεση» του υποκειμένου των δεδομένων, αφορά κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως, που περιγράφεται με σαφή τρόπο και με πλήρη γνώση και βάση της οποίας το υποκείμενο των δεδομένων μέσα από πρότερη ενημέρωση δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα του προσωπικού χαρακτήρα. Η ενημέρωση αυτή περιλαμβάνει πληροφορίες για τον σκοπό της επεξεργασίας, τα δεδομένα ή τις κατηγορίες δεδομένων που θα περιληφθούν στην επεξεργασία, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και το όνομα, την επωνυμία και τη διεύθυνση του υπεύθυνου επεξεργασίας τους. Η συγκατάθεση πρέπει να αρθεί οποτεδήποτε χωρίς αναδρομικό αποτέλεσμα. (N.2472/1997 άρθρο 2).

Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης η συζήτηση γύρω από την συναίνεση, που παρέχει στο ίδιο το υποκείμενο των προσωπικών δεδομένων σε αυτόν που προβαίνει στην επεξεργασία τους. Η καταχώριση στον τηλεφωνικό κατάλογο για παράδειγμα γίνεται με τη συγκατάθεση του προσώπου. Όποιος δεν θέλει, δεν υποχρεούται να περιληφθεί στον τηλεφωνικό κατάλογο. Από την άλλη μεριά η δημοσίευση ευαίσθητων δεδομένων με τη συναίνεση του προσώπου, που το έγραψε, καθιστά τα κατά τα άλλα προσωπικά δεδομένα λιγότερο ευαίσθητα.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι η επιτήρηση, αφορά από τη μια πλευρά τις ενέργειες που κάνει κάποιος εργοδότης για να παρακολουθεί φανερά ή κρυφά τους αποστολείς και τους παραλήπτες της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας από και προς τους εργαζομένους του και από την άλλη στην περίπτωση που κάποιος

εργοδότης παρακολουθεί φανερά ή κρυφά το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας που αφορά τους εργαζόμενους στην επιχείρηση του. (Χριστοφιλόπουλος,2007).

1.4 Αρμοδιότητες αρχής προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Ο έλεγχος εφαρμογής των προαναφερθέντων ουσιαστικών κανόνων και κατ' επέκταση η αποτελεσματικότητα όλου του οικοδομήματος που αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων προσδιορίζεται μέσα από την θεσμοθέτηση και την ίδρυση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ή Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων). Η επιλογή του μοντέλου της Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής της παρέχει την δυνατότητα τόσο την προσωπική αλλά και την λειτουργική ανεξαρτησία, όσο και την αποφυγή του ελέγχου από την εκτελεστική εξουσία, στοιχεία τα οποία κρίνονται απαραίτητα για την περάτωση των ειδικών σκοπών του ελέγχου και την επιτυχής ολοκλήρωσης του συνολικότερου έργου. Έστω και αν γίνεται προσδιορισμός για μια αρχή, η ανεξαρτησία της δεν μπορεί να αποκαλείται απόλυτη αν σκεφτεί κανείς την εξάρτηση της που προκύπτει από την εκτελεστική εξουσία για την έγκριση για παράδειγμα του προϋπολογισμού της, η ακόμα την επιλογή των μελών της από το Κοινοβούλιο.

Αντίλογος σε αυτά τα δεδομένα είναι ότι αυτά συμβάλλουν έμμεσα στη δημοκρατική νομιμοποίηση της και στην προαγωγή της διαφάνειας και του ελέγχου της πολιτικής σε ζητήματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Η έλλειψη δε κοινοβουλευτικού ελέγχου βρίσκει αντιστάθμισμα στις υποχρεώσεις της Αρχής να δημοσιοποιεί κάθε χρόνο στο Κοινοβούλιο τις παραβάσεις της νομοθεσίας, καθώς και να του υποβάλει έκθεση για την εκτέλεση και τα αποτελέσματα της αποστολής της όσον αφορά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο, στην οποία επιπλέον επισημαίνει τις τυχόν ενδεικνύμενες νομοθετικές μεταβολές στον τομέα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Οι αρμοδιότητες της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων χαρακτηρίζονται από μεγάλη σημαντικότητα οι οποίες μπορούν να προσδιοριστούν ως ελεγκτικές, κανονιστικές και αποφασιστικές. Ως στενά ελεγκτικές αρμοδιότητες μπορούν να προσδιοριστούν:

- Η χορήγηση αδειών.

- Η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων του αρ. 21 του νόμου.
- Η ανάθεση της διενέργειας διοικητικών εξετάσεων σε μέλος ή μέλη της.
- Η αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διενέργεια ελέγχων σε κάθε αρχείο.
- Η καταγγελία των παραβάσεων των διατάξεων στις αρμόδιες διοικητικές και δικαστικές αρχές.
- Η εξέταση παραπόνων συγκριτικά με την εφαρμογή του νόμου και ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας των σχετικών επεξεργασιών.

Ως κανονιστικές και αποφασιστικές αρμοδιότητες προσδιορίζονται:

- Η έκδοση οδηγιών προς το σκοπό της συνολικής εφαρμογής των ρυθμίσεων που έχουν να κάνουν με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- Η έκδοση συστάσεων και υποδείξεων στους υπεύθυνους της επεξεργασίας.
- Η παροχή γνώμης για κάθε ρύθμιση που προσδιορίζει την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- Η ανακοίνωση στη Βουλή για τις παραβάσεις των ρυθμίσεων,
- Η υποβολή έκθεσης στη Βουλή για την εκτέλεση της αποστολής της και τις τυχόν ενδεικνυόμενες νομοθετικές τροποποιήσεις.
- Η συμμετοχή στην εκπόνηση κανόνων δεοντολογίας από επαγγελματικά σωματεία και άλλες ενώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων.
- Η συνεργασία με αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών μελών της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης σε ζητήματα σχετικά που άπτονται των δραστηριοτήτων της.

Δεν θα πρέπει να παρεληφθεί σε αυτό το σημείο η αναφορά στην σημαντικότερη και πλέον πρόσφατη εξέλιξη της αναθεώρησης του Συντάγματος, με την οποία παρέχεται συνταγματική κατοχύρωση στο ατομικό δικαίωμα προστασίας έναντι της συλλογής, αποθήκευσης και επεξεργασίας με συμβατικό, ηλεκτρονικό ή άλλο μέσο των προσωπικών στοιχείων και δεδομένων. Επίσης, κατοχυρώθηκε και

συνταγματικά ο θεσμικός έλεγχος της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, αφού προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία της οικείας ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, δηλαδή της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Αυτό προβάλλει την σημαντικότητα μέσα από την δημοκρατική νομιμοποίηση την Αρχή, και επιπλέον της προσδίδει συνταγματική προστασία, με αποτέλεσμα να αποτελεί πιο αποτελεσματικό το έργο της αφού λαμβάνει συνταγματική κατοχύρωση η σύστασή της και η λειτουργία της ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή.

Ειδικότερα στα πλαίσια των νέων διατάξεων για την ολοκλήρωση και των εκσυγχρονισμό του κοινωνικού κράτους δικαίου, έγινε προσθήκη στο άρθρο 9Α με το οποίο συμπληρώνονται τα άρθρα 9 παρ. 1 (προστασία του ιδιωτικού βίου) και 5 παρ. 1 (ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας). Η σχετική διάταξη αναφέρει τα εξής: Άρθρο 9Α : «Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας έναντι της συλλογής, αποθήκευσης και επεξεργασίας, ιδίως με ηλεκτρονικά ή άλλα συναφή μέσα, των προσωπικών πληροφοριών και άλλων προσωπικών δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών πληροφοριών και δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει.» (Βενιζέλος, 2000).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

2.1 Η εξέλιξη της προστασίας προσωπικών δεδομένων

Θα πρέπει να θεωρείται άξιο αναφοράς το γεγονός ότι στο πεδίο της προστασίας προσωπικών δεδομένων οι πρώτες κανονιστικές ρυθμίσεις ξεκίνησαν σε διεθνές και όχι σε ενδο-κρατικό επίπεδο. Από τα τέλη δεκαετίας του '60 εμφανίζεται η ανάγκη νομοθετικής προστασίας της ιδιωτικότητας. Το προβάδισμα της διεθνούς κοινότητας που προαναφέρθηκε δεν είναι τυχαίο ως προς την διατύπωση προβληματισμών και προτάσεων. Η διασυνοριακή ροή προσωπικών πληροφοριών, στην ουσία η ανταλλαγή και διαβίβαση πληροφοριών από κράτος σε κράτος, ήταν απόρροια των νέων τεχνολογικών, οικονομικών και γεω-πολιτικών μεταβολών και οδήγησε σε μία πρόωμη έστω παγκοσμιοποίηση της πληροφορίας και των εξελίξεων που προσδιορίζονταν γύρω από αυτήν. Εξ' αυτού του λόγου μεγάλο τμήμα των διεθνών κανονιστικών κειμένων που σχετίζονταν με την προστασία προσωπικών δεδομένων είχαν αναφορές στη ρύθμιση της νόμιμης διασυνοριακής κυκλοφορίας των προσωπικών πληροφοριών.

Η ανάγκη προστασίας της ιδιωτικότητας παρουσιάζεται ακόμα από τη Σύμβαση της Ρώμης της 4ης Νοεμβρίου 1950 που αφορούσε την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών: στο άρθρο 8 ρυθμίζεται το δικαίωμα κάθε προσώπου να γίνεται σεβαστή η ιδιωτική, η οικογενειακή του ζωή, η κατοικία και η αλληλογραφία του. Δικαίωμα που μπορεί να ανασταλεί, εφόσον ο περιορισμός αυτός προσδιορίζεται από το νόμο και αποτελεί μέτρο, το οποίο σε μια δημοκρατική κοινωνία είναι απαραίτητο για το συμφέρον της εθνικής και της δημόσιας ασφάλειας, της οικονομικής ευημερίας της χώρας, της υπεράσπισης της τάξης και της πρόληψης της αταξίας ή του εγκλήματος, για την προστασία της υγείας ή των ηθών, ή για την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τρίτων προσώπων. Στα πρώτα σχετικά κείμενα κατατάσσεται ακόμα η απόφαση 2450/19.12.1968 της Γ.Σ. των Ηνωμένων Εθνών, η οποία αφορά τα ζητήματα που ανακύπτουν σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα από την ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας.

Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) υπήρξε ο δεύτερος διεθνής οργανισμός όπως αναφέρθηκε και παραπάνω που έχει ασχοληθεί ενεργά με το ζήτημα της από τις αρχές του 1980 παρουσιάζοντας τις «Κατευθυντήριες Αρχές που διέπουν την προστασία της ιδιωτικότητας και τις διασυννοριακές ροές προσωπικών δεδομένων». Οι αρχές αυτές περιλαμβάνουν την αρχή της περιορισμένης συγκέντρωσης και συλλογής των δεδομένων (collection limitation principle), την αρχή της ποιότητας των δεδομένων (data quality principle), την αρχή του προσδιορισμένου σκοπού (purpose specification principle), την αρχή της περιορισμένης χρήσης των προσωπικών δεδομένων (use limitation principle), την αρχή μέτρων ασφαλείας των προσωπικών δεδομένων (Security Safeguards Principle), την αρχή της διαφάνειας (openness principle), την αρχή της συμμετοχής του ατόμου (individual participation principle) και τέλος την αρχή της ευθύνης (accountability principle). Αυτό το αρχικό και ταυτόχρονα περιορισμένο πλαίσιο γενικών αρχών στερείται δεσμευτικού χαρακτήρα και παρά ταύτα συγκέντρωσε για μεγάλο διάστημα τη συνεισφορά και την στήριξη πολλών χωρών και κυρίως εκείνων που στερούνταν ανάλογης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων.

Η πρώτη ουσιαστική κωδικοποίηση, έστω και αν δεν χαρακτηριζόταν από πληρότητα των αρχών που αποτελούσαν τον «σκληρό πυρήνα» της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται με τη Σύμβαση 108/28.1.1981 «για την προστασία των ατόμων από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η Σύμβαση 108/1981 του Συμβουλίου της Ευρώπης αποτέλεσε το έναυσμα μιας δεύτερης περιόδου για την προστασία από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Πολλές χώρες ψήφισαν ειδικούς νόμους, ενώ άλλες χώρες άλλαξαν τις νομοθεσίες τους, αναθεωρώντας αντιλήψεις των νομοθετημάτων που προέρχονταν από αυτές της «πρώτης γενιάς».

Η κοινοτική Οδηγία 95/46/EK όμως αποτέλεσε σημαντικότερος σταθμός στην προστασία των προσωπικών δεδομένων «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών», με την οποία επιδιώκεται η εναρμόνιση των ευρωπαϊκών νομοθεσιών σε ένα υψηλό επίπεδο προστασίας. Το κοινοτικό κανονιστικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων συμπληρώθηκε μέσω της Οδηγία 97/66/EK για την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τηλεπικοινωνιακό τομέα, η οποία στη

συνέχεια αντικαταστάθηκε από την Οδηγία 2002/58/EK για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η υιοθέτηση αναλυτικότερης οδηγίας για την προστασία δεδομένων στον τηλεπικοινωνιακό τομέα, καθώς και η δέσμευση των κοινοτικών υπηρεσιών από τις επιλογές που αναφέρονταν στην γενική οδηγία αφενός δηλώνουν την εδραιωμένη προσήλωση της Κοινότητας στις αρχές της προστασίας και αφετέρου αποτελούν υπό μία έννοια το πρώτο μέρος των ειδικών ρυθμίσεων που παρουσίαζαν εξειδίκευση ανά θεματικό ή οργανωτικό τομέα για τους γενικούς κανόνες της Οδηγίας. (EE, Βρυξέλλες, 1999).

2.2 Κοινοτικό ρυθμιστικό πλαίσιο

Οι αρχές που διατυπώνονται στο άρθρο 5 της Σύμβασης 108 κατοχυρώνουν το βασικό περιεχόμενο του ευρωπαϊκού δικαίου που προστατεύει τα προσωπικά δεδομένα. Προσδιορίζεται ακόμα στο άρθρο 6 της αντίστοιχης οδηγίας η οποία προστατεύει των δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ως αρχή προς ανάλυση των άρθρων που ακολουθούν. Κάθε επόμενη νομοθετική πράξη που θεσπίζεται για την προστασία των προσωπικών δεδομένων είτε σε επίπεδο Ευρωπαϊκού συμβουλίου είτε σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να συμφωνεί με τις αρχές αυτές, οι οποίες επιβάλλεται να λαμβάνονται υπόψη και κατά την ερμηνεία της. Δυνατότητες παρεκκλίσεων παρέχονται από τις προαναφερθείσες αρχές και είναι δυνατόν να προκύψουν στην βάση του εθνικού επιπέδου, παρόλα αυτά όμως πρέπει να προβλέπονται από το νόμο, να επιδιώκουν θεμιτό σκοπό και να έχουν κατεύθυνση την δημοκρατική κοινωνία.

2.2.1 Η αρχή της νόμιμης επεξεργασίας

Τόσο το δίκαιο της ΕΕ όσο και το δίκαιο του ΣτΕ που προσδιορίζει το δίκαιο των προσωπικών δεδομένων αναφέρουν ως πρώτη αρχή την αρχή της νόμιμης επεξεργασίας. Η διατύπωση του άρθρου 5 της Σύμβασης 108 είναι σχεδόν ίδια με αυτή του άρθρου 6 της Οδηγίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Παρόλα αυτά σε αυτές δεν περιέχεται ο ορισμός της «νομικής επεξεργασίας». Η νομική αυτή έννοια γίνεται πιο εύκολα κατανοητή μέσω παραπομπής στη «δικαιολογημένη επέμβαση» της ΕΣΔΑ όπως έχει ερμηνευθεί από

τη νομολογία του ΕΔΔΑ και στις προϋποθέσεις για την επιβολή νόμιμων περιορισμών του άρθρου 52 του Χάρτη.

Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μπορεί να αφορά την επέμβαση στο δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής του υποκειμένου των δεδομένων. Αυτό όμως δεν σημαίνει, ότι το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής είναι απόλυτο, πρέπει δε να σταθμίζεται και να εναρμονίζεται με άλλα νόμιμα συμφέροντα, είτε άλλων προσώπων, όπως τα ιδιωτικά συμφέροντα είτε της κοινωνίας συνολικά, όπως το δημόσιο συμφέρον. Οι όροι υπό τους οποίους δικαιολογείται η κρατική επέμβαση είναι οι ακόλουθοι: Η επέμβαση πρέπει να σύμφωνη με τον νόμο λόγο του ότι στηρίζεται σε διάταξη του εθνικού δικαίου, η οποία πρέπει να πληροί συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Ο νόμος πρέπει να είναι «προσιτός στους ενδιαφερομένους και προβλέψιμος ως προς τις συνέπειές του». Ο νόμος είναι προβλέψιμος «εάν η διατύπωσή του είναι αρκούντως ακριβής ώστε κάθε πρόσωπο με τη δέουσα νομική συμβουλή εάν υπάρχει ανάγκη να είναι σε θέση να ρυθμίζει τη συμπεριφορά του». «Ο βαθμός ακριβείας που απαιτείται από «τον νόμο» εξαρτάται από το συγκεκριμένο αντικείμενο».

Οι προϋποθέσεις επιβολής νόμιμων περιορισμών με βάση τον Χάρτη.

Η δομή και η διατύπωση του Χάρτη διαφέρουν από αυτές της ΕΣΔΑ. Ο Χάρτης δεν αναφέρεται σε επεμβάσεις σε κατοχυρωμένα δικαιώματα, πλην όμως περιέχει διάταξη σχετικά με τους περιορισμούς στην άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που προσδιορίζονται σε αυτόν. Βάση του άρθρου 52, περιορισμοί στην άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που προβλέπονται στον Χάρτη και, συνεπώς στην άσκηση του δικαιώματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων από για παράδειγμα επεξεργασία, επιτρέπεται στην περίπτωση μόνο που:

- Προσδιορίζονται από τον νόμο.
- Τηρούν το κύριο περιεχόμενο του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων.
- Είναι αναγκαίοι, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας.
- Ανταποκρίνονται σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η ΕΕ ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων.

2.2.2 Η αρχή του προσδιορισμού και του περιορισμού του σκοπού

Στην ουσία η αρχή του προσδιορισμού και του περιορισμού του σκοπού ορίζεται με βάση την νομιμότητα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και είναι συνάρτηση του σκοπού της επεξεργασίας. Ο σκοπός πρέπει να προσδιορίζεται και να δηλώνεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας πριν από την έναρξη της επεξεργασίας. Βάση του δίκαιου της ΕΕ, αυτό γίνεται είτε με δήλωση, δηλαδή με γνωστοποίηση, στην εθνική αρχή ελέγχου ή με εσωτερική τεκμηρίωση η οποία θα παρέχεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας προς έλεγχο στις εθνικές αρχές και στην οποία η προσβασιμότητα των υποκείμενων θα είναι εφικτή στα δεδομένα.

Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για μη προσδιορισμένους ή για απεριόριστους σκοπούς προσδιορίζεται ως παράνομη. Η επεξεργασία και η διαχείριση δεδομένων για κάποιον καινούργιο σκοπό απαιτεί ιδιαίτερη νομική βάση και δεν μπορεί να στηριχθεί στο γεγονός ότι τα δεδομένα αρχικά αποκτήθηκαν ή υπέστησαν επεξεργασία για ολοκλήρωση διαφορετικού σκοπού. Αντιστοίχως, η νόμιμη επεξεργασία σταματά στον αρχικά προσδιορισμένο σκοπό, ενώ για κάθε καινούργιο σκοπό επεξεργασίας είναι απαραίτητη ξεχωριστή και καινούργια νομική βάση. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να υπάρχει στην ανακοίνωση δεδομένων σε τρίτους, δεδομένου ότι αποτελεί στις περισσότερες περιπτώσεις διαφορετικό και νέο σκοπό και απαιτεί διαφορετική νομική βάση από τη νομική βάση για τη αρχική συλλογή των δεδομένων.

Κατά την εξέταση του εύρους και των ορίων συγκεκριμένου σκοπού, η Σύμβαση και η Οδηγία που αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσφεύγουν στην έννοια της συμβατότητας: η χρήση των δεδομένων για συμβατούς σκοπούς επιτρέπεται στην βάση της αρχικής νομικής βάσης. Ο ορισμός του όρου «συμβατός» πάντως δεν παρέχεται, και η ερμηνεία γίνεται ανά περίπτωση. Στην Οδηγία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσδιορίζεται σαφώς ότι «η μεταγενέστερη επεξεργασία για ιστορικούς, στατιστικούς ή επιστημονικούς σκοπούς δεν θεωρείται ασυμβίβαστη εφόσον τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλες εγγυήσεις»

2.2.3 Η αρχή της συνάφειας των δεδομένων

Υφίστανται επεξεργασία μόνο στα δεδομένα τα οποία είναι «πρόσφορα, προσήκοντα και όχι υπέρμετρα σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται και υφίστανται επεξεργασία». Οι κατηγορίες δεδομένων που επιλέγονται προς επεξεργασία πρέπει να προσδιορίζονται από την αναγκαιότητα για την επίτευξη του διακηρυγμένου γενικού στόχου της επεξεργασίας, ο δε υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να περιορίζει αυστηρά τη συλλογή δεδομένων σε όσα άπτονται και είναι σε άμεση συνάφεια προς τον συγκεκριμένο σκοπό που αφορά η επεξεργασία. Στη σύγχρονη κοινωνία, η αρχή της συνάφειας των δεδομένων έχει και μία ακόμα οπτική: αξιοποιώντας τις προηγμένες τεχνολογίες για την προστασία της ιδιωτικότητας, ενίοτε είναι δυνατόν να αποφεύγεται η συνολική χρήση προσωπικών δεδομένων ή να χρησιμοποιούνται ψευδωνυμοποιημένα δεδομένα, τα οποία αποτελούν μια φιλική για την προστασία της ιδιωτικότητας λύση. Αυτό συναντάται συνήθως σε συστήματα επεξεργασίας που περιέχουν μεγάλους όγκους δεδομένων.

2.2.3.1 Η αρχή της ακρίβειας των δεδομένων

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας που κατέχει τα προσωπικά δεδομένα δεν θα πρέπει να κάνει χρήση τους χωρίς να λάβει μέτρα τα οποία θα εξασφαλίζουν σε επαρκή βαθμό βεβαιότητα ότι τα δεδομένα είναι ορθά και ενημερωμένα. Η υποχρέωση διασφάλισης της ακρίβειας των δεδομένων πρέπει να προσδιορίζεται στο πλαίσιο του σκοπού της επεξεργασίας των δεδομένων.

Διακρίνονται ακόμα περιπτώσεις στις οποίες η ενημέρωση των αποθηκευμένων δεδομένων είναι από νομικής άποψης παράνομη, διότι ο βασικός σκοπός της αποθήκευσης των δεδομένων είναι η τεκμηρίωση γεγονότων. Εξάλλου, υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες είναι απολύτως αναγκαίο να ελέγχεται η ορθότητα των δεδομένων σε σύντομα χρονικά διαστήματα και, εφόσον χρειάζεται, να επικαιροποιούνται λόγω της πιθανής ζημίας που ενδέχεται να δεχτεί το υποκείμενο των δεδομένων στην περίπτωση που δεν υπάρχει τακτική ενημέρωση.

2.3.3. Η αρχή της περιορισμένης διάρκειας διατήρησης των δεδομένων

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 της Οδηγίας που αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, σύμφωνα με το άρθρο 5 στοιχείο της Σύμβασης 108, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να εξασφαλίζουν ότι τα προσωπικά δεδομένα «διατηρούνται με μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των προσώπων στα οποία αναφέρονται μόνον κατά τη διάρκεια περιόδου που δεν υπερβαίνει την απαιτούμενη για την επίτευξη των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλέγει ή για τους οποίους αργότερα υφίστανται επεξεργασία». Επακόλουθο αυτής, μετά την επίτευξη των δεδομένων σκοπών, τα δεδομένα επιβάλλεται να διαγράφονται. Ο χρονικός περιορισμός της αποθήκευσης δεδομένων που εφαρμόζεται, υπάρχει αποκλειστικά στα δεδομένα τα οποία διατηρούνται με μορφή που επιτρέπει την εξακρίβωση της ταυτότητας των προσώπων τα οποία αφορά. Αποτέλεσμα αυτού, είναι η νόμιμη αποθήκευση δεδομένων, τα οποία δεν είναι χρήσιμα πλέον, θα μπορούσε να επιτευχθεί εάν αυτά καταστούν ανώνυμα ή ψευδώνυμα. Η διατήρηση δεδομένων για μετέπειτα χρήση για επιστημονικούς, ιστορικούς ή στατιστικούς σκοπούς εξαιρείται αποκλειστικά από την αρχή της περιορισμένης χρονικής διάρκειας διατήρησης των δεδομένων βάσει της Οδηγίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Παρόλα αυτά, η συνέχιση της αποθήκευσης και χρήσης των προσωπικών δεδομένων θα πρέπει να ακολουθείται από ειδικές εγγυήσεις που στηρίζονται στο εθνικό δίκαιο.

2.3.4 Διαφάνεια

Η εν λόγω αρχή προσδιορίζει τις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας να ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων με την μέθοδο χρήσης και επεξεργασίας των δεδομένων. Η επεξεργασία πρέπει να επεξηγείται στο υποκείμενο των δεδομένων με εύληπτο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται ότι γνωρίζει την τύχη που θα έχουν τα δεδομένα του. Στο υποκείμενο των δεδομένων παρέχεται ακόμα το δικαίωμα να ενημερώνεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, μετά από αίτημα του σχετικά με το αν υφίστανται επεξεργασία τα δεδομένα του και στην περίπτωση που

γίνεται κάτι τέτοιο μέσα από ποια διαδικασία. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι επιφορτισμένος να τεκμηριώνει στο ευρύ κοινό ότι η επεξεργασία των δεδομένων πραγματοποιείται με νόμιμο τρόπο και μέσα από διαφανείς διαδικασίες. Περαιτέρω, οι ενέργειες του υπευθύνου επεξεργασίας οφείλουν, στο μέτρο του δυνατού, να συμμορφώνονται άμεσα προς τη βούληση του υποκειμένου των δεδομένων, ιδίως όταν η συγκατάθεσή του αποτελεί τη νομική βάση της επεξεργασίας των δεδομένων.

Για τις περιπτώσεις διαδικτυακών υπηρεσιών, τα χαρακτηριστικά των συστημάτων επεξεργασίας δεδομένων πρέπει να παρέχουν την δυνατότητα στα υποκείμενα των δεδομένων να έχουν γνώση της τύχης που θα έχουν τα δεδομένα τους. Θεμιτή επεξεργασία σημαίνει επίσης ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι διαθέσιμος να υπερβεί τις εκ του νόμου υποχρεωτικές ελάχιστες απαιτήσεις υπηρεσιών προς το υποκείμενο των δεδομένων, εφόσον αυτό απαιτείται για τη εξασφάλιση των νόμιμων συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων.

2.3.5 Η αρχή της λογοδοσίας

Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) σε εκθέσεις του το 2013 παρουσίασε κατευθυντήριες γραμμές που αφορούσαν την προστασία της ιδιωτικότητας, στις οποίες γινόταν σαφής ο ρόλος του υπεύθυνου επεξεργασίας όσον αφορά την αποτελεσματική προστασία των δεδομένων σε πρακτικό επίπεδο. Σύμφωνα με τη γνώμη της ομάδας εργασίας που παρουσίασε ο ΟΟΣΑ στον κέντρο της λογοδοσίας βρίσκεται η υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας:

- Να εφαρμόζει μέτρα τα οποία σε φυσικές συνθήκες διασφαλίζουν την εξασφάλιση και εφαρμογή των κανόνων για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επεξεργασίας.
- Να διαθέτει έγγραφα τα οποία θα αποδεικνύουν στα υποκείμενα των δεδομένων τις εθνικές αρχές ελέγχου, τα μέτρα προστασίας που εφαρμοστήκαν και συμβάλουν στην εφαρμογή και συμμόρφωσης προς τους κανόνες για την προστασία των δεδομένων.

Επομένως, βάση της αρχής της λογοδοσίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι απαραίτητο να προσδιορίζει ενεργά τη συμμόρφωσή του και να μην περιμένει απλώς να του υποδείξουν τυχόν αδυναμίες τα υποκείμενα των δεδομένων ή οι εθνικές αρχές

ελέγχου. (http://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_data_protection_ELL.pdf75-94)

2.3.6 Οδηγία 95/46/EK

Οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που προσδιορίζονται στην συνθήκη, όπως τροποποιήθηκε με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, προσδιορίζει στην επίτευξη όλο και μεγαλύτερης ενότητας μεταξύ των ευρωπαϊκών λαών, στην ανάπτυξη πιο ισχυρών σχέσεων ανάμεσα στα κράτη που συγκροτούν την Κοινότητα, που μέσα από την κοινή προσπάθεια, της οικονομικής και κοινωνικής προόδου, την κατάργηση των φραγμών που χωρίζουν την Ευρώπη, την προώθηση της συνεχούς βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των λαών, τη διατήρηση και την εδραίωση της ειρήνης και της ελευθερίας και την προώθηση της δημοκρατίας στην βάση των θεμελιωδών δικαιώματα που προσδιορίζονται από τα συντάγματα και τους νόμους των κρατών μελών καθώς και από τις ευρωπαϊκές συμβάσεις που προσδιορίζουν την προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και ότι τα συστήματα επεξεργασίας δεδομένων συμβάλουν στην υπηρεσία του ατόμου, ανεξαρτήτως ιθαγένειας ή κατοικίας των φυσικών προσώπων, να δείχνουν σεβασμό στις θεμελιώδεις ελευθερίες και τα δικαιώματά τους, και ειδικότερα την ιδιωτική ζωή, ακόμα να συνεπικουρούν την οικονομική και κοινωνική πρόοδο, στην ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών όπως και στην ευημερία και την εξέλιξη του ατόμου. Έτσι στην βάση των παραπάνω η εγκαθίδρυση και η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς στην οποία, σύμφωνα με το άρθρο 7Α της συνθήκης, που προσδιορίζει και εξασφαλίζει την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων, απαιτείται όχι μόνο την δυνατότητα κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ανάμεσα στα κράτη μέλη αλλά και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου. Θα πρέπει ακόμα η Κοινότητα διότι γίνεται όλο και συχνότερη η προσφυγή στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στους διάφορους τομείς όπως των οικονομικών και των κοινωνικών δραστηριοτήτων η πληροφορικής να διευκολύνει σημαντικά την επεξεργασία και την ανταλλαγή των δεδομένων αυτών.

Ένα ακόμα ζήτημα που απαιτάται της οικονομική και κοινωνική ολοκλήρωση που απορρέει από την δημιουργία και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς συνεπάγονται κατ' ανάγκη αισθητή αύξηση της διασυνοριακής ροής

δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ανάμεσα στα άτομα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής των κρατών μελών, ιδιώτες ή δημόσιο ότι η ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ανάμεσα στις επιχειρήσεις που εδρεύουν στα κράτη μέλη βρίσκεται σε ανέλιξη θα πρέπει οι διοικήσεις των διαφόρων κρατών μελών καλούνται, στην βάση συμφωνία για εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, να αναπτύσσουν συνεργασίες και να ανταλλάσσουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ώστε να εκπληρώνουν την αποστολή τους ή να εξυπηρετούν μέσα από την ανάληψη δραστηριοτήτων για λογαριασμό διοικητικής αρχής άλλου κράτους μέλους, στο πλαίσιο του χώρου δίχως σύνορα στο οποίο εμπεριέχεται η εσωτερική αγορά. Η ενίσχυση της επιστημονικής και τεχνικής συνεργασίας, όπως και η συντονισμένη εισαγωγή νέων δικτύων τηλεπικοινωνιών στην Κοινότητα συντελούν και διευκολύνουν τη διασυνοριακή κυκλοφορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Οι διαφορές που προκύπτουν ανάμεσα στα κράτη μέλη ως προς το πλαίσιο προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών του ατόμου, και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι δυνατόν να εμποδίζουν τη διαβίβαση των δεδομένων αυτών από το ένα κράτος μέλος στο άλλο μέλος. Οι δυσκολίες αυτές ενδέχεται συνεπώς να προσθέσουν εμπόδια στην άσκηση αρκετών οικονομικών δραστηριοτήτων, να επιβραδύνουν τον ανταγωνισμό και να δυσχεράνουν το έργο των διοικητικών αρχών στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου και αυτές οι διαφορές προστασίας οφείλονται στις αποκλίσεις των εθνικών νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων. Στην εξάλειψη αυτών των εμποδίων κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, πρέπει να παρέχεται ίσος βαθμός προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών του ατόμου απέναντι στην επεξεργασία των δεδομένων αυτών για όλα τα κράτη μέλη και η υλοποίηση αυτού του στόχου χαρακτηρίζεται ως τεραστίας σημασίας για την εσωτερική αγορά, δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνον μέσω των ενεργειών των κρατών μελών, αν ληφθεί υπόψη η έκτασης των υπαρχουσών αποκλίσεων ανάμεσα στις οικείες εθνικές νομοθεσίες καθώς και της ανάγκης συντονισμού των νομοθεσιών των κρατών μελών, προκειμένου η διασυνοριακή ροή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να προσδιορίζεται από την συνέπεια βάση των στόχων της εσωτερικής αγοράς κατά την έννοια του άρθρου 7Α της συνθήκης. Η ισοδύναμη προστασία που θα επέλθει από την προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών, τα κράτη μέλη δεν θα έχουν πια πλέον να εμποδίζουν την μεταξύ τους ελεύθερη κυκλοφορία των

δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για λόγους προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων, και κυρίως της ιδιωτικής ζωής τα κράτη μέλη θα διαθέτουν περιθώριο χειρισμού το οποίο, στα πλαίσια της εφαρμογής της οδηγίας, θα μπορεί να γίνεται χρήση του επίσης από τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους. Επίσης θα υπάρχει η δυνατότητα συνεπώς να προσδιορίζουν, την εθνική τους νομοθεσία, τους γενικούς όρους ορθής επεξεργασίας των δεδομένων. Ακόμα μέσα από αυτές τις πρακτικές τα κράτη μέλη θα προσπαθήσουν να βελτιώσουν την προστασία που παρέχει η ισχύουσα νομοθεσία τους. Εντός των ορίων του περιθωρίου και σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, υπάρχει η δυνατότητα να προκύψουν διαφορές κατά την εφαρμογή της οδηγίας, που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν δυσκολίες στην κυκλοφορία των δεδομένων τόσο στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους όσο και στην Κοινότητα. Στόχος των εθνικών νομοθεσιών που περιβάλλει την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποτελεί η διασφάλιση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, καθώς αυτό προσδιορίζεται στο άρθρο 8 της ευρωπαϊκής σύμβασης περί προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών καθώς και στις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου. Αυτός είναι και ο λόγος που η προσέγγιση των εν λόγω νομοθεσιών δεν πρέπει να συντελεί στην εξασθένηση της προστασίας που εξασφαλίζουν αλλά, αντιθέτως, πρέπει να έχει ως σκοπό την κατοχύρωση υψηλού επιπέδου προστασίας μέσα στην Κοινότητα.

Οι αρχές περί προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του ατόμου, και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, οι οποίες προσδιορίζονται στην αναφερόμενη οδηγία, διευκρινίζει και επεκτείνει τις αρχές που περιλαμβάνονται στη σύμβαση της 28ης Ιανουαρίου 1991 του Συμβουλίου της Ευρώπης περί προστασίας των προσώπων απέναντι στην αυτοματοποιημένη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Στην δεδομένη οδηγία οι αρχές περί προστασίας πρέπει να βρίσκουν εφαρμογή σε κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφόσον οι δραστηριότητες του υπευθύνου της επεξεργασίας προσδιορίζονται μέσα στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου και ακόμα πρέπει να εξαιρούνται οι επεξεργασίες που γίνονται από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση αποκλειστικά προσωπικών ή

οικιακών δραστηριοτήτων. Όπως για παράδειγμα οι επεξεργασίες οι σχετικές με την αλληλογραφία και την τήρηση καταλόγων διευθύνσεων.

Στην οδηγία αυτήν, λόγω της σημασίας που έχει λάβει στην κοινωνία της πληροφόρησης η ανάπτυξη τεχνικών για τη συλλογή, τη διαβίβαση, το χειρισμό, την καταχώρηση, την αποθήκευση ή την ανακοίνωση δεδομένων ήχου και εικόνας που διέπει φυσικά πρόσωπα, η παρούσα οδηγία επιβάλλεται να περιλαμβάνει και να εφαρμόζεται στις επεξεργασίες των σχετικών δεδομένων. Οι επεξεργασίες των δεδομένων βρίσκονται υπό την κάλυψη της παρούσας οδηγίας μόνον στην περίπτωση των αυτοματοποιημένων διαδικασιών, τα δεδομένα περιλαμβάνονται ή προορίζονται να περιληφθούν σε αρχείο διαρθρωμένο σύμφωνα με ειδικά, όσον αφορά τα πρόσωπα, κριτήρια, ώστε να υπάρχει ευχέρεια στην πρόσβαση στα στοιχεία των δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Οι επεξεργασίες των δεδομένων ήχου και εικόνας, όπως και της καταγραφής βίντεο, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας στην περίπτωση που πραγματοποιούνται για λόγους δημόσιας ασφάλειας, άμυνας, ασφαλείας του κράτους ή για την άσκηση ποινικών αρμοδιοτήτων ή άλλων δραστηριοτήτων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου. Η επεξεργασία (βίντεο, ήχου, εικόνας κλπ) στα πλαίσια δημοσιογραφίας, και ειδικότερα στον οπτικοακουστικό τομέα, οι αρχές της οδηγίας εφαρμόζονται περιοριστικά βάσει των διατάξεων του άρθρου 9. Ακόμα προκειμένου να αποφευχθεί ο αποκλεισμός ενός προσώπου από την κάλυψη που παρέχει η παρούσα οδηγία προστασία, θα πρέπει κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που λαμβάνει μέρος στην Κοινότητα να τηρεί τη νομοθεσία ενός από τα κράτη μέλη και είναι σκόπιμο οι επεξεργασίες που γίνονται από πρόσωπα που ενεργούν υπό τον έλεγχο του υπευθύνου της επεξεργασίας ο οποίος είναι προσδιορισμένος σε κράτος μέλος να τηρεί και εφαρμόζει τη νομοθεσία του κράτους αυτού.

Η εγκατάσταση στο έδαφος κράτους μέλους περιλαμβάνει την πραγματική άσκηση δραστηριότητας βάσει μονίμου καταστήματος, η νομική μορφή ενός καταστήματος, είτε πρόκειται για απλό υποκατάστημα είτε για θυγατρική με νομική προσωπικότητα, δεν συνιστά καθοριστικό παράγοντα εν προκειμένω ότι, όταν ένας μόνον υπεύθυνος επεξεργασίας είναι εγκατεστημένος στο έδαφος πλειόνων κρατών μελών, ιδίως μέσω θυγατρικής, πρέπει να διασφαλίζει, κυρίως το να αποφεύγονται οι

καταστρατηγήσεις, ότι κάθε κατάστημά του πλήρη και τηρεί τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που ορίζει η εθνική νομοθεσία του εν' λόγω κράτους. Σε περιπτώσεις τρίτων χώρων του υπευθύνου της επεξεργασίας δεν θα πρέπει να συνιστάται εμπόδιο η προστασία των προσώπων που περιγράφονται από την παρούσα οδηγία και στην περίπτωση αυτή, προτείνεται οι εκτελούμενες επεξεργασίες να περιβάλλονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται τα μέσα που γίνεται χρήση κατά την επεξεργασία και ακόμα να παρέχονται οι εγγυήσεις ώστε τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία να γίνονται σεβαστά και στην πραγματικότητα. Θα πρέπει ακόμα να αναφερθεί ότι η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους κανόνες της εδαφικότητας που ισχύουν στον τομέα του ποινικού δικαίου. Ειδικότερα τα κράτη μέλη θα προσδιορίσουν επακριβέστερα στη νομοθεσία τους ή θα εναρμονιστούν με τις γενικές προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες είναι θεμιτή η επεξεργασία όπως ορίζονται από την παρούσα που κατά άρθρο επιτρέπει στα κράτη μέλη να προβλέπουν, εκτός των γενικών κανόνων, ειδικές προϋποθέσεις για την επεξεργασία δεδομένων σε διακριτούς τομείς και για τις διάφορες κατηγορίες δεδομένων που περιγράφονται στο άρθρο 8. Τα κράτη μέλη δύνανται να διασφαλίσουν της προστασίας των προσώπων τόσο με γενικό νόμο που προστατεύει τα άτομα κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όσο και με τομεακούς νόμους, όπως για παράδειγμα οι νόμοι περί στατιστικής υπηρεσίας. Οι νομοθεσίες περί προστασίας των νομικών προσώπων κατά της επεξεργασίας δεδομένων που τα αφορούν δεν πρέπει παρόλα αυτά να θίγονται από την εν λόγω οδηγία. Η προστασία του ατόμου πρέπει να περιλαμβάνει τόσο για την αυτοματοποιημένη όσο και για την διά της χειρός επεξεργασία δεδομένων, το πεδίο εφαρμογής της προστασίας αυτής δεν πρέπει να επηρεάζεται από την χρήση των εκάστοτε τεχνικών μεθόδων που γίνεται χρήση, δεδομένου ότι αυτό θα προκαλούσε σοβαρούς κινδύνους καταστρατήγησης. Ωστόσο, όσον αφορά την διά χειρός επεξεργασία, η οδηγία καλύπτει μόνον τα αρχεία και όχι οι μη διαρθρωμένους φάκελους, το περιεχόμενο ενός αρχείου πρέπει να είναι διαρθρωμένο βάση προσδιορισμένων κριτηρίων ώστε να επιτρέπεται η ευχερής πρόσβαση των ατόμων στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Βάση του ορισμού του άρθρου 2 στοιχείο τα διάφορα κριτήρια για τον καθορισμό των στοιχείων ενός διαρθρωμένου συνόλου δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τα διάφορα κριτήρια που αφορούν την πρόσβαση στο σύνολο αυτό, υπάρχει η δυνατότητα να προσδιορίζονται από κάθε

κράτος μέλος. Συνεπώς ένας φάκελος όπως και το εξώφυλλό τους, εφόσον δεν είναι διαρθρωμένοι βάση των ιδικών κριτήρια, δεν επηρεάζονται από την παρούσα οδηγία.

Οποιαδήποτε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να πραγματοποιείται κατά τρόπο θεμιτό και βάση νόμου απέναντι στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, πρέπει ιδίως σε ότι αφορά δεδομένα κατάλληλα και συναφή προς τους επιδιωκόμενους στόχους και όχι υπερβολικά σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται, οι στόχοι αυτοί πρέπει να είναι σαφείς και νόμιμοι και να προσδιορίζονται κατά τη συλλογή των δεδομένων, οι στόχοι των επεξεργασιών που ακολουθούν της συλλογής θα πρέπει να είναι συμβατοί με τους αρχικούς στόχους.

Η περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για ιστορικούς, στατιστικούς ή επιστημονικούς σκοπούς θα πρέπει γενικά να είναι συμβατοί με τους σκοπούς για τους οποίους έχουν συγκεντρωθεί τα δεδομένα από πριν, εφόσον τα κράτη μέλη παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις ότι οι αυτές πρέπει ιδίως να αποκλείουν τη χρήση των δεδομένων για τη λήψη μέτρων ή αποφάσεων που επιδρούν σε συγκεκριμένο πρόσωπο. Για να αποτελέσει νόμιμη διαδικασία η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, επιβάλλεται ακόμα να διενεργείται με τη συναίνεση του προσώπου το οποίο αφορούν τα δεδομένα ή να είναι αναγκαία για τη σύναψη ή την εκτέλεση σύμβασης που δεσμεύει το εν λόγω πρόσωπο ή την εκπλήρωση υποχρέωσης εκ του νόμου ή την εκτέλεση αποστολής δημοσίου συμφέροντος κλπ. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιβάλλεται να θεωρείται ως σύννομη όταν ολοκληρώνεται στην βάση της προστασία ουσιώδους βιοτικού συμφέροντος του προσώπου το οποίο αφορούν τα δεδομένα. Στις εθνικές νομοθεσίες επαφίεται να καθορίσουν εάν ο υπεύθυνος της επεξεργασίας στον οποίο έχει προσδιοριστεί η αποστολή δημοσίου συμφέροντος ή εμπίπτουσα στην άσκηση δημοσίας εξουσίας πρέπει να είναι δημόσια διοικητική αρχή ή άλλο πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, όπως μια επαγγελματική ένωση.

Για τα δεδομένα που ενδέχεται εκ φύσεως να θίξουν τις θεμελιώδεις ελευθερίες ή την ιδιωτική ζωή δε θα πρέπει να καθίστανται αντικείμενο επεξεργασίας, εκτός αν υπάρχει συναίνεση του προσώπου μέσα από ρητή αναφορά, ωστόσο, πρέπει να προβλέπεται η δυνατότητα απαγκίστρωσης από αυτήν την απαγόρευση σε περιπτώσεις ειδικών αναγκών, χαρακτηριστικά, όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται για λόγους υγείας από άτομα υπέχοντα υποχρέωση επαγγελματικού

απορρήτου ή για νόμιμες δραστηριότητες από ορισμένα σωματεία ή ιδρύματα, σκοπός των οποίων είναι να συμβάλουν την άσκηση θεμελιωδών ελευθεριών.

Ακόμα για λόγους σημαντικού δημόσιου συμφέροντος, είναι υποχρεωτικό να παρέχεται η δυνατότητα στα κράτη μέλη παρέκκλισης από την απαγόρευση επεξεργασίας ευαίσθητων κατηγοριών προσωπικών δεδομένων σε τομείς που αφορούν τη δημόσια υγεία, την κοινωνική προστασία. Ειδικότερα όσον αφορά τη διασφάλιση της ποιότητας και της οικονομικής αποτελεσματικότητας καθώς και των διαδικασιών που ακολουθούνται για να εξετάζονται οι αιτήσεις παροχών και υπηρεσιών στα πλαίσια του καθεστώτος ιατροφαρμακευτικής ασφάλισης. Σε περιπτώσεις εκλογών, η λειτουργία του δημοκρατικού συστήματος απαιτεί από τα πολιτικά κόμματα να συγκεντρώνουν δεδομένα που αφορούν πολιτικά φρονήματα διαφόρων προσώπων, η επεξεργασία τέτοιων δεδομένων υπάρχει η δυνατότητα να επιτραπεί για λόγους μείζονος δημοσίου συμφέροντος, μέσα από την προϋπόθεση ότι παρέχονται οι ανάλογες εγγυήσεις. Ως προς την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για δημοσιογραφικούς σκοπούς καθώς και για καλλιτεχνική ή λογοτεχνική έκφραση και κυρίως στον οπτικοακουστικό τομέα, επιβάλλεται να έχουν να προβληθεί εξαιρέσεις και περιορισμοί από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας οι οποίοι είναι απαραίτητοι για το συμβιβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσώπου και της ελευθερίας της έκφρασης.

Κατά συνέπεια, εναπόκειται τα κράτη μέλη να αναπτύξουν, για την ιεράρχηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, τις απαραίτητες εξαιρέσεις και περιορισμούς που αφορούν τους εν γένει κανόνες νομιμότητας για την επεξεργασία των δεδομένων, τα μέτρα διαβίβασης των δεδομένων σε τρίτες χώρες, καθώς και τις αρμοδιότητες των υπηρεσιών ελέγχου. Θα πρέπει ακόμα να μεταβιβαστούν εκ των υστέρων κάποιες αρμοδιότητες τουλάχιστον στην αρμόδια επί του τομέα αρχή ελέγχου, όπως για παράδειγμα την δημοσίευση εκθέσεων σε σύντομα χρονικά διαστήματα ή προσφυγές στις δικαστικές αρχές.

Σε ορισμένες επεξεργασίες που αφορούν δεδομένα τα οποία ο υπεύθυνος δεν συνέλεξε απευθείας από το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα που μπορούν να ανακοινωθούν νομίμως σε τρίτο, ακόμη και όταν η ανακοίνωση αυτή δεν είχε προβλεφθεί κατά τη συλλογή τους από το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, η ενημέρωση του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα

δεδομένα πρέπει να πραγματοποιείται κατά την καταγραφή των δεδομένων ή, το αργότερο, κατά την πρώτη ανακοίνωσή τους σε τρίτο.

Παρόλα αυτά δεν είναι ανάγκη να επιβληθεί η υποχρέωση αυτή εφόσον το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα έχει ενημερωθεί ήδη, η υποχρέωση αυτή δεν υφίσταται όταν η καταγραφή ή η ανακοίνωση προσδιορίζεται από το νόμο και όταν η ενημέρωση του εν λόγω προσώπου αποδεικνύεται αδύνατη, όπως μπορεί να συμβεί με τις επεξεργασίες για ιστορικούς, στατιστικούς, ή επιστημονικούς σκοπούς και εν προκειμένω είναι δυνατόν να εξετάζονται ο αριθμός των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα, η ηλικία των δεδομένων καθώς και τα αντισταθμιστικά μέτρα που μπορούν να αναληφθούν.

Ακόμα κάθε πρόσωπο επιβάλλεται να έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που αναφέρονται σε αυτό και τα οποία αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας, προκειμένου να διασταυρώνει ο ίδιος, για την ακρίβειά τους και τον σύννομο χαρακτήρα της επεξεργασίας τους. Για τους ίδιους λόγους, κάθε πρόσωπο πρέπει να έχει επί πλέον το δικαίωμα να γνωρίζει τη λογική η οποία υπαγορεύει την αυτοματοποιημένη επεξεργασία των δεδομένων που το αφορούν, τουλάχιστον στην περίπτωση των αυτοματοποιημένων αποφάσεων και αναφέρονται στο δικαίωμα αυτό που δεν πρέπει να θίγει το επιχειρηματικό απόρρητο ούτε την πνευματική ιδιοκτησία, ιδίως το δικαίωμα του δημιουργού που προστατεύει το λογισμικό.

Τα κράτη μέλη έχουν την δυνατότητα ως προς το συμφέρον του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα ή προκειμένου να προστατευθούν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες τρίτων, να περιστέλλουν τα δικαιώματα πρόσβασης και πληροφόρησης, για παράδειγμα, να διευκρινίζουν ότι η πρόσβαση σε δεδομένα ιατρικής φύσεως μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο μέσω επαγγελματικού στελέχους του κλάδου υγείας.

Επίσης τα κράτη μέλη έχουν την δυνατότητα να επιβάλλουν περιορισμούς των δικαιωμάτων πρόσβασης και ενημέρωσης καθώς και ορισμένων υποχρεώσεων του υπευθύνου της επεξεργασίας εφόσον κρίνεται απαραίτητο για την εξασφάλιση της εθνικής ασφάλειας, της άμυνας, της δημόσιας ασφάλειας, σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος κράτους μέλους της Ένωσης

καθώς και για την χρήση σε διώξεις ποινικών παραβάσεων και παραβάσεων δεοντολογίας των νομικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων. Ακόμα πρέπει να απαριθμηθούν, ως εξαιρέσεις και οι περιορισμοί, οι αποστολές ελέγχου, επιθεώρησης ή ρύθμισης που είναι αναγκαίες στους τελευταίους τρεις προαναφερθέντες τομείς όσον αφορά τη δημόσια ασφάλεια, τα οικονομικά ή χρηματοοικονομικά συμφέροντα και την πρόληψη ποινικών αδικημάτων. Τέλος η απαρίθμηση έργων που αφορούν τους τρεις αυτούς τομείς δεν θίγει τη νομιμότητα εξαιρέσεων και περιορισμών για λόγους κρατικής ασφάλειας ή άμυνας.

Στην περίπτωση που τα κράτη μέλη ενδέχεται να υποχρεωθούν, βάσει κοινοτικής νομοθεσίας, να παρεκκλίνουν της παρούσας οδηγίας όσον αφορά το δικαίωμα πρόσβασης, την ενημέρωση και την ποιότητα των δεδομένων, προκειμένου να επιτύχουν ορισμένοι από τους προαναφερθέντες στόχους.

Σε περιπτώσεις που τα δεδομένα θα μπορούσαν να υποστούν σύντομη επεξεργασία λόγω δημοσίου συμφέροντος, της άσκησης δημόσιας εξουσίας ή έννομων συμφερόντων φυσικών ή νομικών προσώπων, κάθε πρόσωπο θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να αντιτάσσεται για υπέρτερους νόμιμους λόγους που αφορούν την ειδική του κατάσταση και να αποκλείει από την επεξεργασία τα δεδομένα που αναφέρονται σε αυτό.

Όταν ένα μήνυμα που περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μεταβιβάζεται από μια υπηρεσία τηλεπικοινωνιών ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μοναδικός στόχος των οποίων είναι η μεταβίβαση μηνυμάτων του τύπου που προσφέρουν αυτές οι εταιρίες, ως υπεύθυνος για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στο μήνυμα υπόχρεος είναι το πρόσωπο από το οποίο στάλθηκε το μήνυμα και όχι η εταιρία που παρέχει την υπηρεσία μεταβίβασης, πάντως οι πάροχοι αυτών τις υπηρεσίες θεωρούνται κατά κανόνα ως υπεύθυνοι για την επεξεργασία πρόσθετων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προσδιορίζουν τη λειτουργία της υπηρεσίας.

Για την αποφυγή απρόσφορων διοικητικών διατυπώσεων, τα κράτη μέλη πρέπει να προσδιορίσουν πιθανές εξαιρέσεις κατά την κοινοποίηση των επεξεργασιών που δεν είναι ικανές να θίξουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα, εφόσον οι επεξεργασίες αυτές είναι βάση της πράξης που έχει θεσπιστεί από κράτος μέλος που έχει προσδιορίσει τα όρια

τους. Οι εξαιρέσεις μπορούν ακόμα να προβλέπονται από τα κράτη μέλη όταν πρόσωπο που ορίζεται από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας βεβαιώνεται ότι οι πραγματοποιούμενες επεξεργασίες δεν είναι δυνατόν να θίξουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα. Το πρόσωπο που είναι επιφορτισμένο με την προστασία δεδομένων, είτε είναι υπάλληλος του υπευθύνου της επεξεργασίας, είτε εξωτερικός συνεργάτης, πρέπει να ασκεί τα καθήκοντά σε πλαίσιο πλήρους ανεξαρτησίας.

Σε περιπτώσεις στις οποίες ο υπεύθυνος της επεξεργασίας υποτιμά τα δικαιώματα των προσώπων τα οποία αφορούν τα δεδομένα, οι εθνικές νομοθεσίες πρέπει να αναφέρονται και να παρέχουν δυνατότητα προσφυγής στις δικαστικές αρχές και οι ζημιές τις οποίες πιθανόν να υποστούν τα πρόσωπα από αθέμιτη επεξεργασία πρέπει να υπάρχει επέμβαση από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας ο οποίος πρέπει να αποκαθιστά την τάξη, ο οποίος μπορεί να απαλλαγεί από την ευθύνη του μόνον αν αποδείξει ότι δεν είναι υπεύθυνος για το γεγονός, ιδίως λόγω πταίσματος του ενδιαφερομένου ή ανωτέρας βίας. Επίσης θα πρέπει να επιβάλλονται κυρώσεις έναντι κάθε προσώπου, είτε ιδιωτικού είτε δημοσίου δικαίου, το οποίο δεν σέβεται και δεν εφαρμόζει τις εθνικές διατάξεις που έχουν θεσπιστεί κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Παραπάνω αναφέρθηκε ότι η διασυνοριακή ροή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη των διεθνών εμπορικών συναλλαγών και αποτελεί έναν από τους τρεις στόχους της Κοινότητας. Η προστασία των προσώπων την οποία εγγυάται στην Κοινότητα με την παρούσα οδηγία δεν αντιτίθεται στη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες παρόλα αυτά πρέπει να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας το οποίο θα πρέπει να κρίνεται υπό το φως όλων των περιστάσεων των σχετικών με μια διαβίβαση ή μια κατηγορία διαβιβάσεων. Αντίθετα, σε περίπτωση που μια τρίτη χώρα δεν παρέχει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η διαβίβαση δεδομένων προς την εν λόγω χώρα δεν επιτρέπεται.

Παρόλα αυτά θα πρέπει να προβλέπονται εξαιρέσεις από την αυτή την απαγόρευση σε περιπτώσεις που ο ενδιαφερόμενος έχει δώσει τη συγκατάθεσή του ή όταν η διαβίβαση είναι απαραίτητη στο πλαίσιο σύμβασης ή δικαστικής υπόθεσης ή

για την προστασία δημοσίου συμφέροντος. Για παράδειγμα σε περιπτώσεις διεθνών διαβιβάσεων δεδομένων μεταξύ φορολογικών ή τελωνειακών αρχών ή των αρμόδιων για θέματα κοινωνικής ασφάλειας υπηρεσιών, ή όταν η διαβίβαση γίνεται από μητρώο που έχει συσταθεί διά νόμου και προορίζεται για την παροχή πληροφοριών στο κοινό ή τα πρόσωπα που έχουν έννομο συμφέρον. Αυτό δεν συνεπάγεται ότι η διαβίβαση αυτή δεν πρέπει να αφορά το σύνολο ή κατηγορίες των δεδομένων του σχετικού μητρώου. Εφόσον ένα μητρώο προορίζεται για να παρέχει στοιχεία για έρευνες που διενεργούνται από πρόσωπα που έχουν έννομο συμφέρον, η διαβίβαση πρέπει να είναι δυνατή μόνο κατ' αίτηση των προσώπων αυτών ή όταν οι παραλήπτες είναι τα συγκεκριμένα πρόσωπα. Σε κάθε περίπτωση, οι διαβιβάσεις προς τρίτες χώρες μπορούν να πραγματοποιούνται αποκλειστικά και μόνον εφόσον τηρούνται απολύτως οι διατάξεις που έχουν θεσπίσει τα κράτη μέλη κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, και ιδίως του άρθρου 8, που αφορά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Σε κοινοτικό επίπεδο, πρέπει να συγκροτηθεί ομάδα προστασίας των προσώπων για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η οποία θα πρέπει να ασκεί τα καθήκοντά της και να διέπεται από πλήρη ανεξαρτησία λαμβανομένου υπόψη του ειδικού της χαρακτήρα, η ομάδα πρέπει να παρέχει συμβουλές στην Επιτροπή και να συμβάλλει κυρίως στην ορθολογική εφαρμογή των εθνικών κανόνων που θεσπίζονται κατά την εφαρμογή της οδηγίας. Σε περιπτώσεις διαβίβασης προσωπικών δεδομένων προς τρίτες χώρες, η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας προϋποθέτει την ανάθεση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων στην Επιτροπή και τη θέσπιση διαδικασίας βάση διαπιστώσεων που αναφέρονται στην απόφαση 87/373/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

Στις 20 Δεκεμβρίου 1994 υπήρξε συμφωνία για το *modus vivendi*, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με τα εκτελεστικά μέτρα των πράξεων που εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β της συνθήκης ΕΚ. Στις αρχές της παρούσας οδηγίας για την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των προσώπων, και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να περιλαμβάνονται κανόνες που είναι στην βάση των αρχών αυτών.

Κρίθηκε σκόπιμο να δοθεί στα κράτη μέλη προθεσμία, μη δυνάμενη να υπερβεί τα τρία έτη από την έναρξη ισχύος των εθνικών μέτρων για την ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο του κάθε κράτους της παρούσας οδηγίας, προκειμένου να μπορέσουν σταδιακά να εφαρμόσουν, στο σύνολο των ήδη εκτελουμένων επεξεργασιών, τις εν λόγω νέες εθνικές διατάξεις. Για να επιτευχθεί αποτελεσματική ως προς το κόστος εφαρμογή των διατάξεων αυτών, τα κράτη μέλη μπορούν να υπολογίσουν συμπληρωματική περίοδο, που θα ολοκληρώνεται σε δώδεκα έτη μετά την ημερομηνία έκδοσης της εν λόγω οδηγίας. Ακόμα η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να προσδιορίζει τις δραστηριότητες εμπορικής ή διαφημιστικής έρευνας που έχουν για προορισμό τους καταναλωτές οι οποίοι κατοικούν στο έδαφός του, εφόσον αυτή η ρύθμιση δεν αφορά την προστασία των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. (Οδηγία 95/46/EK)

2.3.7 Οδηγία 2002/58/EK

Η οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τον Οκτώβριο του 1995, που αφορούσε την προστασία των φυσικών προσώπων απέναντι στην συλλογή και επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων τους, επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να διασφαλίζουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ειδικότερα αυτές που προσδιορίζουν το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής τους ζωής, με σκοπό να διασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Κοινότητα.

Η παρούσα οδηγία έχει ως σκοπό το σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα, παρόλα αυτά διατηρεί τις βασικές αρχές όπως αυτές προσδιορίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, η παρούσα οδηγία επιδιώκει να διασφαλίσει την πλήρη τήρηση των δικαιωμάτων όπως αυτές προσδιορίζονται στα άρθρα 7 και 8 του εν λόγω χάρτη. Η οδηγία 97/66/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, περί επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της προστασίας της ιδιωτικής ζωής στον τηλεπικοινωνιακό τομέα, προσδιόρισε τις αρχές που

καθορίζονται στην οδηγία 95/46/EK και δημιουργήσε τους κανόνες κανόνων για τον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Η οδηγία 97/66/EK επιβαλλόταν να προσαρμοσθεί στις εξελίξεις των αγορών και των τεχνολογιών των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ώστε να έχει το ίδιο επίπεδο προστασίας των προσωπικών δεδομένων αλλά και της ιδιωτικής ζωής σε όλους τους χρήστες υπηρεσιών επικοινωνιών που είναι διαθέσιμες στο κοινό, χωρίς να περιορίζεται από τις τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται.

Στην Κοινότητα εισάγονται νέες προηγμένες ψηφιακές τεχνολογίες στα δημόσια δίκτυα επικοινωνίας, οι οποίες προάγουν ειδικές απαιτήσεις στο προσδιορισμό της προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής του χρήστη. Η ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών χαρακτηρίζεται από την καθιέρωση νέων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η πρόσβαση σε ψηφιακά κινητά δίκτυα είναι πλέον διαθέσιμη και οικονομικά προσιτή σχεδόν σε όλους. Τα εν λόγω ψηφιακά δίκτυα διαθέτουν μεγάλη χωρητικότητα και δυνατότητες επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων. Η επιτυχής διασυνοριακή ανάπτυξη των υπηρεσιών αυτών εξαρτάται εν μέρει από την πεποίθηση των χρηστών ότι δεν κινδυνεύει η ιδιωτική τους ζωή. Το διαδίκτυο ανατρέπει τις παραδοσιακές δομές της αγοράς παρέχοντας ενιαία, παγκόσμια υποδομή για την παροχή ευρέος φάσματος υπηρεσιών στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Οι διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες επικοινωνιών στο διαδίκτυο προωθούν νέες δυνατότητες για τους χρήστες αλλά παράλληλα και νέους κινδύνους για τα προσωπικά τους δεδομένα και την ιδιωτική τους ζωή.

Οι νομοθετικές, κανονιστικές και τεχνικές διατάξεις που έχουν θεσπίσει τα κράτη μέλη και διέπει την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, της ιδιωτικής ζωής και των εννόμων συμφερόντων των νομικών προσώπων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών θα πρέπει να εναρμονισθούν ώστε να μη παρουσιάζονται εμπόδια στην εσωτερική αγορά για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (άρθρο 14 της συνθήκης). Η εναρμόνιση περιορίζει τις απαραίτητες απαιτήσεις που αποβλέπουν στο να μην εμποδίζεται η προαγωγή και η ανάπτυξη νέων υπηρεσιών και των δικτύων ηλεκτρονικής επικοινωνίας μεταξύ των κρατών μελών. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, οι ενδιαφερόμενοι προμηθευτές και χρήστες, καθώς και οι αρμόδιοι κοινοτικοί οργανισμοί, επιβάλλεται να συνεργάζονται για την

εγκατάσταση, την προώθηση και την ανάπτυξη των σχετικών τεχνολογικών μέσων, όπου κρίνεται απαραίτητο, για την εφαρμογή των εγγυήσεων που προσδιορίζονται στην οδηγία, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους της ελαχιστοποίησης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της χρήσης ανώνυμων ή ψευδώνυμων δεδομένων, όπου αυτό υπάρχει η δυνατότητα να γίνει.

Στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η οδηγία 95/46/EK εφαρμόζεται ιδίως σε όλα τα ζητήματα που προσδιορίζουν την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών που δεν καλύπτονται ρητά από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων του υπεύθυνου επεξεργασίας και των ατομικών δικαιωμάτων. Η οδηγία 95/46/EK εφαρμόζεται στις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών που δεν απευθύνονται στο ευρύ κοινό. Η παρούσα οδηγία, όπως και η οδηγία 95/46/EK, δεν υπεισέρχεται σε θέματα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών που συνδέονται με δραστηριότητες οι οποίες δεν καλύπτονται από το κοινοτικό δίκαιο. Επομένως, δεν αλλάζει την υφιστάμενη ισορροπία μεταξύ του δικαιώματος του ατόμου στην ιδιωτική ζωή και τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίζουν που δεν είναι αναγκαία για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας, της εθνικής άμυνας, της ασφάλειας του κράτους και την εφαρμογή του ποινικού δικαίου. (www.dpa.gr/pls/portal/docs/PAGE/APDPX/THEMATIKES_ENOTITES/ODHGIA%202002_58_EK%20_3.PDF)

2.4 Ελληνική νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων

Η Ελλάδα υπήρξε από τις πρώτες που ενσωμάτωσαν την κοινοτική Οδηγία στο εσωτερικό δίκαιο παρά το γεγονός ότι ήδη από το 1985 είχαν εκπονηθεί σχετικά προσχέδια νομών και είχαν γίνει προτάσεις στο κοινοβούλιο προς νομοθέτηση. Το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία προσωπικών δεδομένων στηρίζεται:

- Στην οικεία συνταγματική ρύθμιση
- Στον νόμο 2472/97 (ΦΕΚ Α' 50/10.04.1997) για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως ισχύει μετά

τις τροποποιήσεις από τους Ν. 2819/2000 (ΦΕΚ. Α' 84), ,2915/2001 (ΦΕΚ. Α' 109) και Ν. 3471/2006 (ΦΕΚ Α' 133) .

Ο Ν. 2472/97 στην ουσία μεταφέρει τις ρυθμίσεις της κοινοτικής οδηγίας για την προστασία δεδομένων (95/46/EK) στην εσωτερική νομοθεσία. Υπάρχουν ωστόσο και προγενέστερες ή μεταγενέστερες ρυθμίσεις που είτε άπτονται άμεσα ή έμμεσα στην προστασία προσωπικών δεδομένων, όπως τα άρθρα 57-59 του Αστικού Κώδικα για την προστασία της προσωπικότητας ή τα άρθρα για την προστασία της σφαίρας του απορρήτου ή παραπέμπουν στον Ν. 2472/97 για την παροχή εγγυήσεων στην περίπτωση της προστασίας προσωπικών δεδομένων, όπως ο Νόμος 2928/01 που αφορά την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΦΕΚ Α' 141), ο οποίος περιέχει μεταξύ των άλλων και τις ρυθμίσεις που προσδιορίζουν την ανάλυση DNA για τη διαπίστωση της ταυτότητας υπόπτου στην τέλεση κάποιων εγκληματικών ενεργειών ή το Π.Δ. 131/2003 που προσαρμόζει στην ελληνική έννομη τάξη την Οδηγία 2000/31/EK για το ηλεκτρονικό εμπόριο (ΦΕΚ Α' 116).

2.4.1 Η συνταγματική κατοχύρωση της προστασίας προσωπικών δεδομένων

Η αυθόρμητη αλλά οπωσδήποτε εξηγήσιμη τάση για τον προσδιορισμό αναζήτησης ενός συνταγματικού θεμελίου στην «προστασία του ιδιωτικού βίου» καταγράφεται στο άρθρο 9 παρ. 1 του Συντάγματος 1975/1986/2001. Η συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η “κατόπτευση” της ζωής ενός ατόμου, η εκπόνηση βιοπορτραίτων έχει ως άμεση συνέπεια ότι αυτός που συλλέγει και επεξεργάζεται πληροφορίες μπορεί μέσω αυτών να επιδράσει σε σημαντικό βαθμό δραστικά στη ζωή των άλλων. Η προσωπικότητα καθίσταται προβλέψιμη, ένα μέρος της ατομικότητας και η ελευθερία του ίδιου προγραμματισμού και δράσης αναιρείται και το πρόσωπο γίνεται “αντικείμενο” των συμφερόντων και επιδιώξεων των άλλων. Το δικαίωμα στην αυτοκαθοριζόμενη ζωή αποτελεί σημαντικό μέρος του γενικού δικαιώματος της ανάπτυξης της προσωπικότητας. Το άρθρο 5 § 1Σ προστατεύει το δικαίωμα ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας. Το δικαίωμα αυτό περικλείεται από την εγγύηση της αυτόνομης απόφασης του ατόμου για τη δημόσια και ιδιωτική παρουσίαση του αλλά και την ελευθερία προσδιορισμού των πληροφοριών που θα καθίστανται γνωστές στο περιβάλλον που συναναστρέφεται.

Στα συνταγματικά χωρία που αναφέρονται στην προστασία προσωπικών δεδομένων συγκαταλέγονται αναμφίβολα και η ρύθμιση του άρθρου 2 § 1 που προσδιορίζουν τον σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου σε βασικότερη υποχρέωση της πολιτείας. Η αξιοπρέπεια που ξεχωρίζει τον άνθρωπο είναι η ελευθερία του, που ουσιαστικά αναφέρεται μεταξύ άλλων ως ελευθερία επιλογής μεταξύ πολλών δυνατοτήτων. Τα ατομικά δικαιώματα δεν έχουν τη λειτουργία να προστατεύσουν καθαυτά την αξιοπρέπεια αλλά να κατασκευάσουν και να συντηρήσουν αυτές τις προϋποθέσεις αυτής. Στην αξίες του ατόμου συγκαταλέγεται η ελευθερία της επικοινωνίας σε σχέση με τις πληροφορίες που ανταλλάσσει. Η εσωτερική ολοκλήρωση ενός ανθρώπου προϋποθέτει μεταξύ άλλων την ελευθερία της επικοινωνίας, την ελευθερία στην παροχή και πρόσληψη πληροφοριών. Έτσι η καταγραφή προσωπικών πληροφοριών που σαν σκοπό έχουν τον έλεγχο και τη χειραγώγηση, προσβάλλει την ουσία της αξίας του ανθρώπου, καθώς προσβάλλεται άμεσα η ελευθερία του.

Ωστόσο στην τελευταία αναθεώρηση του Συντάγματος (2001) αποτέλεσε επιβεβλημένη η κατοχύρωση ενός καινούργιου, ειδικού δικαιώματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Το νέο άρθρο 9Α του ελληνικού Συντάγματος 1975/86/01 που περιλήφθηκε στο Σύνταγμα ορίζει ότι “καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η διασφάλιση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων ανατίθεται από τον αναθεωρητικό νομοθέτη σε ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει”.

Η συνταγματική κατοχύρωση σε ένα πρώτο στάδιο έχει συμβολικό βάρος και σημασία. Τόσο επειδή ανάγει την προστασία προσωπικών δεδομένων σε αυτοτελές δικαίωμα όσο και επειδή «τεκμηριώνει την προσαρμογή και την αντίδραση της έννομης τάξης στις ραγδαίες μεταβολές που προκαλεί στο κοινωνικό γίνεσθαι η εξέλιξη της τεχνολογίας». Το δικαίωμα προστασίας προσωπικών δεδομένων αφορά στα νέα δικαιώματα που προέκυψαν μέσα από τη συνταγματική αναθεώρηση, κοινό χαρακτηριστικό των οποίων είναι η προστασία της προσωπικής αυτονομίας και της διαφύλαξη του ήδη γνωστού χώρου αυτοκαθορισμού σε συνθήκες οικονομικής ανάπτυξης και αξιοποίησης της τεχνολογίας. Η ειδική συνταγματική διάταξη προσδιορίζει ταυτόχρονα και κατοχυρώνει με τον καλύτερο και πληρέστερο τρόπο

την σημαντικότερη αξία του δικαιώματος. Ουσιαστικά αναφέρεται στη σημασία που έχει η περιοριστική διάσταση στα δικαιώματα του προσώπου χρήση των προσωπικών δεδομένων για τις προϋποθέσεις ανάπτυξης και αυτόνομης δράσης ενός προσώπου μέσα σε μία κοινωνία, κύριο χαρακτηριστικό της οποίας είναι η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη.

Η προστασία προσωπικών δεδομένων εντάσσεται στην κατηγορία των νέων δικαιωμάτων που κατοχυρώνει το αναθεωρημένο Σύνταγμα, στοιχείο των οποίων είναι η εξασφάλιση όχι μόνο έναντι της κρατικής εξουσίας αλλά και στους ιδιώτες. Η μόνη, συγκεκριμένη απόφαση του αναθεωρητικού νομοθέτη σχετικά με τις εγγυήσεις προστασίας των προσωπικών δεδομένων έχει να κάνει με τη συνταγματική κατοχύρωση της ανεξάρτητης αρχής με αποστολή τη διασφάλιση του δικαιώματος. Η επιλογή αυτή του αναθεωρητικού νομοθέτη έχει ως αρχή:

- Τη διαπίστωση ότι υπό τις παρούσες συνθήκες εξέλιξης των νέων τεχνολογιών και επέκτασης της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Τα οποία ούτε οι κλασικοί ελεγκτικοί μηχανισμοί ούτε τα μεμονωμένα άτομα έχουν την δυνατότητα να εξασφαλίσουν αποτελεσματικά την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ανεξάρτητα εάν οι σχετικές επιταγές απορρέουν από τον θεμελιώδη ή τον κοινό νόμο.
- Τη συνειδητή επιλογή της θεσμικής θωράκισης του καινούργιου αυτού δικαιώματος.

Σημαντικό στοιχείο προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων αποτέλεσε η ίδρυση ανεξάρτητων αρχών που αποτυπώνεται ως εγγενές χαρακτηριστικό του συστήματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Ως προς την ανεξάρτητη αρχή το Σύνταγμα προσδιορίζει τον ανεξάρτητο χαρακτήρα της, στοιχείο που προσδιορίζεται εγγύτερα στο άρθρο 101 Α δια της αναφοράς στην προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία. Η ανεξαρτησία είναι συστατικό στοιχείο της έννοιας που προσδιορίζει τον έλεγχο και έχει να κάνει με το σύνολο των θεσμικών και λειτουργικών προϋποθέσεων που καθιστούν δυνατή την επιδίωξη των ειδικών σκοπών του ελέγχου και την επίτευξή τους. Πέραν της θετικής επιταγής προς τον νομοθέτη για ίδρυση μιας τέτοιας αρχής η διάταξη αυτή δηλώνει ότι τυχόν περιορισμός των αρμοδιοτήτων, εξουσιών και ευχερειών της ελεγκτικής αρχής σε βαθμό που δεν μπορεί πλέον να εξασφαλίσει την αποτελεσματική προστασία του

δικαιώματος προφανώς δεν θα ανταποκρίνεται στις προθέσεις και προσδοκίες του αναθεωρητικού νομοθέτη. (Νομοθεσία 1975/1986/2001)

2.4.2 Ο Νόμος 2472/97 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Τα βασικά χαρακτηριστικά και πεδίο εφαρμογής του νόμου 2472/97 προσδιορίζονται με βάση την κοινοτική οδηγία για την προστασία των προσώπων έναντι της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων και ενσωματώθηκαν στην εσωτερική έννομη τάξη με τον Ν. 2472/97 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η οδηγία αποτέλεσε χωρίς αμφιβολία την κύρια πηγή έμπνευσης του νομοθέτη. Ο έλληνας νομοθέτης στηρίχτηκε στην οδηγία και προσανατολίστηκε στις ρυθμίσεις της χωρίς να έχει προβεί σε αδιαμεσολάβητη “μεταφορά” των ρυθμίσεων στο εσωτερικό δίκαιο, όπως ίσως θα έπρεπε με δεδομένη την “απειρία” και στην έλλειψη συναφούς νομοθετικής παράδοσης. Σε σημεία που παρατηρούνται αποκλίσεις από τις κοινοτικές ρυθμίσεις αυτό έγινε διότι ο νομοθέτης αξιοποίησε την ευχέρεια που του παρείχε η οδηγία να προσδώσει ένα επίπεδο προστασίας υψηλότερο αυτού που προσδιορίζουν οι κοινοτικές ρυθμίσεις.

Βασικός σκοπός του νόμου είναι η θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και σκοπός του η προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και κυρίως η ιδιωτική ζωή. Ο νομοθέτης με το Ν. 2472/97 οριοθετεί με ουσιαστικούς, οργανωτικούς, διαδικαστικούς και κυρωτικούς κανόνες τη συνταγματικά ορθή επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και μέσα από την διαδικασία ρυθμίζεται η ροή των προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο του κράτους, της οικονομίας και της κοινωνίας και οργανώνεται οι πληροφοριακές σχέσεις ανάμεσα στα άτομα. Ο νόμος αντιμετωπίζει το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα ως ισοδύναμες πηγές που εγκυμονούν κινδύνους για τα δικαιώματα των προσώπων, λαμβάνοντας υπόψη την χρησιμοποίηση ιδιωτικών βάσεων δεδομένων για δημόσιους σκοπούς, την αύξουσα “ιδιωτικοποίηση” λειτουργιών και υπηρεσιών που μέχρι πρόσφατα αφορούσαν ζητήματα της δημόσιας εξουσίας και κατά κύριο λόγο την αύξουσα

εμπορευματοποίηση των προσωπικών δεδομένων. Οι διατάξεις και επιταγές του καταλαμβάνουν, χωρίς διαφοροποιήσεις, την αυτοματοποιημένη αλλά και την κλασική, με συμβατικές μεθόδους διεξαγόμενη, επεξεργασία και αυτό όχι μόνο για να αποφευχθεί ο κίνδυνος περιγραφής των επιταγών και απαγορεύσεων αλλά και λόγω του ότι ελήφθη υπόψη ότι σημαντικός αριθμός αρχείων που διαχειρίζεται, αποθηκεύεται και συντηρείται με τις παραδοσιακές μεθόδους.

Όπως και στην οδηγία η προσοχή του νομοθέτη και το σημαντικό μέρος της ρύθμισης μετατοπίζεται από την παραδοσιακή σύλληψη του αρχείου στην έννοια της “επεξεργασίας”. Η επιλογή ενός ευρέος ορισμού της επεξεργασίας, κατά λέξη μεταφορά του κοινοτικού που διαμορφώθηκε έτσι και από τις αλλαγές που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αντανακλά την τάση διόγκωσης του πεδίου της παρεχόμενης προστασίας των ατόμων. Στην ίδια πρόθεση πρέπει να αποδοθεί και το γεγονός ότι ο έλληνας νομοθέτης είχε αρχικά υιοθετήσει έναν ορισμό του «αρχείου» ευρύτερο συγκριτικά με αυτό της οδηγίας: Το αρχείο δεν απαιτείται να είναι ένα “διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια”(Άρθρο 2γ Οδηγίας 95/46/EK). Ήταν αρκετό και επρόκειτο για ένα “σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας”. Από συστηματική άποψη ο ορισμός αυτός ήταν δηλωτικός της τάσης του νομοθέτη να αύξανε στο μέγιστο δυνατό το ρυθμιστικό προστατευτικό πεδίο του νόμου. Ο ορισμός του «αρχείου» μεταβλήθηκε με τον Ν. 3471/2006 (άρθρο 18 § 2) και ως τέτοιο ορίζεται πλέον κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το οποίο είναι προσιτό με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια». Όπως αναφέρεται στην Αιτιολογική Έκθεση του σχεδίου νόμου προωθείται ένας τεχνολογικά ουδέτερος ορισμός του «αρχείου», ο οποίος αφενός «πλησιάζει» περισσότερο τον ορισμό της οδηγίας 95/46/EK, και ακόμα εξασφαλίζει, σε συνδυασμό με τον ορισμό της επεξεργασίας, ένα σημαντικό επίπεδο προστασίας των δεδομένων.

Ο Ν. 2472/97 συνιστά ένα πλαίσιο προστασίας με κανόνες που στηρίζεται σε τρεις πυλώνες:

1. Σε ένα σύστημα ουσιαστικών ρυθμίσεων που τοποθετεί τις προϋποθέσεις νομιμότητας στην επεξεργασία και προσδιορίζοντας δεσμευτικά το σημείο ισορροπίας μεταξύ των αντιτιθεμένων δικαιωμάτων και συμφερόντων.
2. Στην απονομή δικαιωμάτων στα πρόσωπα ώστε έχουν την δυνατότητα προστασίας των συμφερόντων τους.
3. Στην εισαγωγή και οργάνωση θεσμικού ελέγχου προστασίας προσωπικών δεδομένων ώστε να εξασφαλίζεται τήρηση της νομοθεσίας. Το πλαίσιο αυτό ολοκληρώνεται από κανόνες που προσδιορίζουν την ασφάλεια των δεδομένων καθώς και κανόνες που αναφέρουν κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβίασης του νόμου. (Νόμος 2472/97)

Το σύστημα ρυθμίσεων αποτελείται από:

1. Τον νομοθετικό, αποκλειστικό, δεσμευτικό προσδιορισμό των βάσεων νομιμότητας της επεξεργασίας.
2. Την καθιέρωση της αρχής του σκοπού.
3. Την αυστηρότερη αντιμετώπιση της επεξεργασίας δεδομένων που ο νομοθέτης χαρακτηρίζει ως “ευαίσθητα”.

Ο νομοθέτης εκκινεί από την παραδοχή ότι κάθε είδους επεξεργασία αφορά επέμβαση σε θεμελιώδη δικαιώματα. Η παρέμβασή του έχει στην ουσία την οριοθέτηση της επέμβασης αυτής και νομιμοποίησής της μέσα από συγκεκριμένους όρους και περιστάσεις που προσδιορίζεται στις ρυθμίσεις του.

Αναλυτικότερα η επεξεργασία είναι νόμιμη και κατά συνέπεια επιτρεπτή μόνο όταν θεμελιώνεται στις περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει δεσμευτικά και περιοριστικά ως βάσεις νομιμότητας της. Ως κανόνας ενσωματώνεται η παροχή της συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων. Η συγκατάθεση αποτελεί εκδήλωση της εξουσίας αυτοδιάθεσης του ατόμου, του δικαιώματός του να καθορίζει το ίδιο, ποιος, τι, από που και για ποιο σκοπό θα έχουν γνώση για αυτό. Ο νομοθέτης δεν θέλησε να αφήσει ερμηνευτικά περιθώρια, τουλάχιστον ευρεία, αναφορικά με το πως αντιλαμβάνεται ο καθένας τη συγκατάθεση. Από τον “εξαντλητικό” ορισμό του άρθρου 1 του νόμου

προκύπτει ότι η συγκατάθεση πρέπει να προσδιορίζεται με σαφήνεια, μέσω ειδικότητας και να παρέχεται μετά από εκτενή πληροφόρηση.

Η εξουσία του υποκειμένου επιβάλλεται να ορίζει την επεξεργασία και το όρια της επεξεργασίας που δεν είναι απεριόριστη. Ο νόμος προσδιορίζει ταυτόχρονα τις περιπτώσεις στις οποίες ακόμη και όταν δεν υπάρχει ή δεν μπορεί να υπάρχει συγκατάθεση η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων χαρακτηρίζεται ως μη νόμιμη. Κατ' εξαίρεση η επεξεργασία επιτρέπεται όταν είναι αναγκαία:

- i) Η εκπλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας η οποία επιβάλλεται μέσα από την χρήση του νόμου.
- ii) Η εκτέλεση σύμβασης στην οποία το υποκείμενο των δεδομένων αποτελεί μέρος που συμβάλει.
- iii) Η εκτέλεση έργου δημοσίου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας,
- iv) Η διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων στην περίπτωση όμως που αυτό τελεί σε φυσική ή νομική αδυναμία να παράσχει τη συγκατάθεσή του.
- v) Η ικανοποίηση εννόμου συμφέροντος του υπεύθυνου επεξεργασίας υπό τον όρο ότι αυτό υπερβαίνει τα δικαιώματα και τα συμφέροντα του υποκειμένου των δεδομένων.

Η ρύθμιση αυτή φέρνει στην επιφάνεια τις συγκρούσεις συμφερόντων και δικαιωμάτων που έχουν να κάνουν με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Βάση της αξιολόγησης τόσο του κοινοτικού όσο και του εθνικού νομοθέτη η επεξεργασία είναι ανεκτή από την έννομη τάξη όταν πρόκειται να προωθηθούν έννομα συμφέροντα του ίδιου του ατόμου.

2.4.3 Καθιέρωση της αρχής του σκοπού

Η αρχή του σκοπού, όπως προσδιορίστηκε παραπάνω αποτελεί, την ραχοκοκαλιά του συστήματος των ποιοτικών χαρακτηριστικών των δεδομένων, καθώς συνιστά το θεσμικό «εμπόδιο» τεχνικά, οικονομικά και οργανωτικά την επιθυμητή “πολυλειτουργική” χρήση των προσωπικών δεδομένων και εν ουσιαστικά προσδιορίζει το μέτρο της συλλογής και της επεξεργασίας.

Η ελληνική νομοθεσία είναι πιο περιοριστική και σαφέστερη όσον αφορά την άμεση σύνδεση της συλλογής και επεξεργασίας του σκοπού που αυτός εξυπηρετεί (άρθρο 4 Ν. 2472/97ά). Ο ελληνικός νόμος φαίνεται να μην αντιμετωπίζει σαφώς το ενδεχόμενο της δευτερεύουσας χρήσης των δεδομένων. Η έλλειψη αυτή δεν υποδηλώνει την αποδοχή μιας τέτοιας χρήσης από τον έλληνα νομοθέτη. Αντίθετα από τη διατύπωση του άρθρου 4 παρ. 1 προκύπτει ότι δεν αντιμετωπίζει σε καμία περίπτωση το ενδεχόμενο αυτό ως θεμιτό και ανεκτό από το σύστημα προστασίας. Η άποψη αυτή ενισχύεται από τη ρύθμιση της διατήρησης των δεδομένων για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το απαιτούμενο. Ο νόμος (άρθρο 4 παρ. 1 δ), όπως και η οδηγία, επιτρέπει την περαιτέρω διατήρηση μόνο για ιστορικούς, επιστημονικούς ή στατιστικούς σκοπούς εισάγοντας παράλληλα μία ουσιαστική και μία θεσμική-οργανωτική εγγύηση, όπου η πρώτη αναφέρεται στην ανάγκη κατά περίπτωση στάθμισης του δευτερεύοντος σκοπού με τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων ή τρίτων προσώπων και η δεύτερη καθιστά την Αρχή ελέγχου κριτή της στάθμισης αυτής.

Τα δεδομένα θα πρέπει καταρχήν να διακρίνονται για την συνάφεια τους και να σχετίζονται με τον σκοπό της επεξεργασίας. Όταν τα δεδομένα δεν σχετίζονται, είναι προφανές ότι παραβιάζεται τόσο η αρχή της προσφορότητας όσο και η έννοια της αναλογικότητας. Η αρχή της προσφορότητας παραβιάζεται και όταν υπόκεινται σε επεξεργασία τα δεδομένα που δεν είναι κατάλληλα για την εξυπηρέτηση του σκοπού της επεξεργασίας. Τα δεδομένα μπορεί να είναι συναφή με έναν σκοπό χωρίς απαραίτητα να είναι και κατάλληλα για την επίτευξή του. Η εκδήλωση της υπό στενή έννοια αναλογικότητας είναι και η θέσπιση συγκεκριμένων και ειδικών προϋποθέσεων έτσι ώστε τα συγκεντρωμένα δεδομένα να μην είναι περισσότερα από όσα χρειάζονται. Κριτήριο της νομιμότητας αποτελεί η αρχή της αναγκαιότητας, υπό την έννοια της αδυναμίας επίτευξης του σκοπού με εξίσου αποτελεσματικά αλλά λιγότερο επαχθή μέσα για τα άτομα. Η αναγκαιότητα και αναλογικότητα κρίνονται υπό το πρίσμα των συγκεκριμένων δεδομένων και συγκυριών πάντα.

Το στοιχείο της ποιότητας των δεδομένων, αποτελείται και από την στενότητα της σύνδεσης και με την αρχή της αναλογικότητας είναι η επιταγή για ακρίβεια των δεδομένων. Τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να είναι αληθή και συνεπώς να υπόκεινται και να διακρίνονται από την επικαιροποίηση, ώστε να συνεχίσουν να

ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Η ανακρίβεια, η διατήρηση αναληθών δεδομένων πιθανόν να εκθέσει τα άτομα σε ιδιαίτερους κινδύνους και διακρίσεις.

2.4.5 Γνωστοποίηση - “ευαίσθητα δεδομένα” και ειδικές κατηγορίες επεξεργασίας (διασύνδεση – διασυννοριακή ροή)

Το ρυθμιστικό σύστημα που επέλεξε στηρίζεται σε μία βασική διάκριση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αναλυτικότερα στη διαβάθμιση σε “κοινά” δεδομένα, σε ευαίσθητα δεδομένα και στην αντίστοιχη διαμόρφωση των κανόνων και προϋποθέσεων νομιμότητας της επεξεργασίας που αυτά διέπονται. Οι ρυθμίσεις προσανατολίζονται καταρχήν στα “κοινά”, τα “απλά” δεδομένα η επεξεργασία των οποίων υπόκειται στις ουσιαστικές προϋποθέσεις των άρθρων 4 και 5 και στη “διαδικαστική” προϋπόθεση της γνωστοποίησης στην αρχή και προσδιορίζεται στο άρθρο 6.

Στο πλαίσιο της ελληνικής νομοθεσίας που διέπει την προστασία προσωπικών δεδομένων, υπάρχει η κλασική αντίληψη που διχοτομεί την ιδιωτικότητα ή την προσωπικότητα σε σφαίρες λιγότερο ή περισσότερο στενές και αντίστοιχα προσπελάσιμες από τρίτους και προσφέρει την έννοια των “ευαίσθητων” δεδομένων. Σε αντιστοιχία με το άρθρο 8 της οδηγίας ο εσωτερικός νόμος της Ελλάδας προσδιόριζε ως “ευαίσθητα” εκείνα που χαρακτηρίζουν τη φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε ένωση, το σωματείο και την συνδικαλιστική οργάνωση, την υγεία, την κοινωνική πρόνοια και την ερωτική ζωή, καθώς και τα σχετικά με ποινικές διώξεις.

Η τελευταία τροποποίηση με το Ν. 3471/2006 επήλθε μία μικρή διαφοροποίηση του ορισμού των ευαίσθητων δεδομένων, η συμμετοχή σε ενώσεις προσώπων συνιστά πλέον «ευαίσθητο δεδομένο» μόνο εάν οι ενώσεις αυτές έχουν σχέση η δράση σε πεδία και τομείς που αναφέρονται στα άλλα ευαίσθητα δεδομένα όπως για παράδειγμα πολιτικού, εθνικού χαρακτήρα κλπ. που έχει εισαγάγει η νομοθεσία. Αντίθετα, η συμμετοχή σε άλλες ενώσεις, όπως για παράδειγμα σε ένα αθλητικό σωματείο, δεν χαρακτηρίζεται πλέον ως ευαίσθητο δεδομένο, καθώς κρίθηκε ότι η δημοσιοποίησή του δεν ενέχει ιδιαίτερους κινδύνους για τα ατομικά δικαιώματα και τις ελευθερίες.

Διασύνδεση αρχείων

Η διασύνδεση αρχείων αποτελεί κατά τον Ν. 2472/97 ειδική μορφή επεξεργασίας δεδομένων και υπόκεινται σε ρύθμιση ανάλογη με τη γενικότερη ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η εκτίμηση ότι πρόκειται για ιδιαίτερα επικίνδυνη μορφή επεξεργασίας προκατέβαλε το νομοθέτη να εισαγάγει τη διαδικασία του προληπτικού ελέγχου και τη διασύνδεση αρχείων, εφόσον περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα στην διαχείριση του ενιαίου κωδικού αριθμού. Ειδικότερα καθιερώνεται σύστημα γνωστοποίησης για κάθε διασύνδεση και σύστημα προηγούμενης άδειας της Αρχής, στην περίπτωση που τουλάχιστον ένα από τα αρχεία που πρόκειται να διασυνδεθούν περιέχει ή πρόκειται να αποκαλυφθούν με τη διασύνδεση ευαίσθητα δεδομένα ή εάν για την πραγματοποίηση της διασύνδεσης περιλαμβάνεται να γίνει χρήση ίδιου κωδικού αριθμού.

Ο νομοθέτης αξιολογεί τη χρήση ενός τέτοιου αριθμού ως πηγή που ενέχει σημαντικούς κινδύνους καθώς παρέχει την δυνατότητα ποικίλων συσχετισμών και εξαγωγές συμπερασμάτων. Ο αριθμός αυτός προσδιορίζει μονοσήμαντα ένα άτομο και ως τέτοιος αριθμός μπορεί να νοηθεί ή να γίνει χρήση του, ακόμα ο αριθμός ταυτότητας, ο αριθμός κοινωνικής ασφάλισης, ο αριθμός φορολογικού μητρώου κλπ. Ως χρήση νοείται η επεξεργασία του ενιαίου κωδικού αριθμού ως μέσου για την επίτευξη των σκοπών της διασύνδεσης.

Η άδεια διασύνδεσης της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται έπειτα από ακρόαση των υπεύθυνων επεξεργασίας των αρχείων και θα πρέπει απαραίτητος να προσδιοριστεί ο σκοπός για τον οποίο η διασύνδεση είναι αναγκαία, το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορά η διασύνδεση, το χρονικό διάστημα για το οποίο θα παρασχεθεί η άδεια για την διασύνδεση καθώς και τυχόν όρους και προϋποθέσεις για την όσο των δυνατών καλύτερη προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών και ιδίως του δικαιώματος ιδιωτικής ζωής των υποκειμένων ή τρίτων.

2.4.6 Διασυνοριακή ροή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Η διασυνοριακή ροή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η διαβίβαση δεδομένων σε άλλες χώρες έχει πολλούς κινδύνους για την προστασία των δεδομένων και κατ' επέκταση των δικαιωμάτων των προσώπων, καθώς τα δεδομένα διαφεύγουν και αποξενώνονται από το αρχικό νομικό πλαίσιο και υπό τους κανόνες και τον έλεγχο του οποίου έχουν συλλεχθεί και υποστεί επεξεργασία. Από την άλλη πλευρά η διασυνοριακή ροή δεδομένων αφενός είναι από τεχνολογική άποψη εξαιρετικά εύκολη, από την άλλη πλευρά εξυπηρετεί ανάγκες της οικονομίας, της διακρατικής συνεργασίας αλλά και σε αρκετές περιπτώσεις τα συμφέροντα των ιδίων των ατόμων. Για τον λόγο αυτό η νομοθετική τάση προωθείται προ την διευκόλυνση αυτών των ροών, με την προϋπόθεση ότι ασφαλώς ικανοποιούνται ορισμένες θεσμικές απαιτήσεις.

Η ρύθμιση του άρθρου 9 του Ν. 2472/97 μεταφέρει στην ελληνική έννομη τάξη κατά κύριο λόγο τις αντίστοιχες ρυθμίσεις της Οδηγίας 95/46/EK, στην οποία ρυθμίζεται ειδικότερα η μεταβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες, η οποία επιτρέπεται αποκλειστικά στην περίπτωση που εξασφαλίζεται ικανοποιητικό επίπεδο η προστασίας ενώ προβλέπονται και παρεκκλίσεις από τη ρύθμιση αυτή σε κάποιες ιδιικές περιπτώσεις. Αφετηρία της ρύθμισης και κριτήριο της νομιμότητας της διαβίβασης σε άλλη χώρα είναι η ύπαρξη και τεκμηρίωση «ικανοποιητικού επιπέδου προστασίας των προσωπικών δεδομένων». Στη διαπίστωση αυτή προβαίνει η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων που παρέχει τη σχετική άδεια, λαμβάνοντας υπόψη για τη συγκεκριμένη αξιολόγηση του επιπέδου επεξεργασίας ιδίως τη φύση των δεδομένων, τους σκοπούς και τη διάρκεια της επεξεργασίας, τους σχετικούς γενικούς και ειδικούς κανόνες δικαίου, τους κώδικες δεοντολογίας, τα μέτρα ασφαλείας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και το επίπεδο προστασίας των χωρών προέλευσης, διέλευσης και τελικού προορισμού των δεδομένων.

Τα δικαιώματα του ατόμου

Ο δεύτερος πυλώνας συνίσταται στην κατοχύρωση δικαιωμάτων ελέγχου και στην απονομή “μέσων άμυνας” στα πρόσωπα που «κινδυνεύουν» από την επεξεργασία. Τα δικαιώματα που κατοχυρώνει ο νόμος είναι το δικαίωμα ενημέρωσης, το δικαίωμα πρόσβασης, τα δικαιώματα διόρθωσης και διαγραφής, το δικαίωμα αντίρρησης καθώς και το δικαίωμα προσωρινής δικαστικής προστασίας.

Κοινό στοιχείο των δικαιωμάτων ενημέρωσης και πρόσβασης είναι ότι αφορούν την πληροφόρηση του υποκειμένου που αφορούν τα δεδομένα. Με το Ν. 2472/97 καθιερώνεται αυτοτελές δικαίωμα προηγούμενης ενημέρωσης των προσώπων για τα στοιχεία της επεξεργασίας, στα οποία περιλαμβάνεται η ταυτότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας και ο σκοπός της επεξεργασίας. Το δικαίωμα ενημέρωσης αναφέρεται σαν μορφή υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας, ο οποίος θα πρέπει, κατά το στάδιο της συλλογής των δεδομένων, να ενημερώνει με τρόπο σαφή το υποκείμενο για τα βασικά στοιχεία της επεξεργασίας. Μία εξαίρεση από το δικαίωμα έχει ως σκοπό την εξυπηρέτηση του δικαιώματος πληροφόρησης καθώς δεν είναι απαραίτητη η ενημέρωση όταν η συλλογή γίνεται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς και έχει δεδομένα που αφορούν δημόσια πρόσωπα.

Ενημέρωση δεν λαμβάνει χώρα επίσης εφόσον η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αφορά λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση εγκλημάτων που χαρακτηρίζονται ως πολύ σημαντικά. Είναι αξιοσημείωτη η ρύθμιση βάση της οποίας, εάν τα προσωπικά δεδομένα στηρίζονται σε τρίτους το υποκείμενο των δεδομένων λαμβάνει ενημέρωση πριν από αυτούς με μοναδική δυνατότητα απόκλισης στην περίπτωση της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα γίνεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση εγκληματικών πράξεων και μετά από άδεια της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων ή του Προέδρου της σε περιπτώσεις που η κατάσταση κρίνεται επείγουσα.

Κεντρική θέση στο σύστημα δικαιωμάτων έχει το δικαίωμα πρόσβασης στα αρχεία, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν να εξακριβώσουν εάν έχουν προσδιοριστεί ορθά τα δεδομένα που τους αφορούν. Συγκεκριμένα ως δικαίωμα πρόσβασης προσδιορίζετε το δικαίωμα του υποκειμένου να γνωρίζει αν έχουν υποστεί επεξεργασία τα προσωπικά του δεδομένα, καθώς και να πληροφορείται για

ορισμένα βασικά στοιχεία της επεξεργασίας όπως την προέλευση των δεδομένων ή τον σκοπό της επεξεργασίας (Ν. 2472/97 άρθρο. 12' βλ. και Οδηγία. 95/46/EK άρθρο 12, Σύμβαση 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης άρθρο 8,β). Με την τελευταία τροποποίηση του νόμου προστέθηκαν στο άρθρο 12 νέες κατηγορίες πληροφοριών που έχει την δυνατότητα να λάβει το υποκείμενο ασκώντας το δικαίωμα πρόσβασης με αποτέλεσμα την περαιτέρω ενίσχυση του δικαιώματος αυτού.

Για την ικανοποίηση αυτού του δικαιώματος, υπάρχει προθεσμία δεκαπέντε ημερών και σε περίπτωση μη ικανοποίησης ή εφόσον η απάντηση δεν είναι ικανοποιητική, το υποκείμενο έχει δικαίωμα να καταφύγει στην Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων βάση του άρθρου 12. Κατά τη ενσωμάτωση των κοινοτικών ρυθμίσεων στην εσωτερική νομοθεσία ο έλληνας νομοθέτης, έχει εισαγάγει εκτενείς εξαιρέσεις από το δικαίωμα πρόσβασης. Περιορίζει τις εξαιρέσεις στην περίπτωση που η άσκησή του θα έθετε σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια ή τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών προβλημάτων οπότε με απόφαση της Αρχής αίρεται η υποχρέωση αλλά και στην περίπτωση αυτή δεν αποκλείει τη την πρόσβαση σε ορισμένα στοιχεία.

Το σύστημα των δικαιωμάτων ολοκληρώνεται με το δικαίωμα αντίρρησης, το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων να παραθέσει αντιρρήσεις για την επεξεργασία των δεδομένων που αναφέρονται σε αυτό. Σε περίπτωση άρνησης του υπεύθυνου επεξεργασίας, αποφασίζει η Αρχή Προστασίας Προσωπικών δεδομένων, εάν η αντίρρηση είναι δικαιολογημένη. (Μήτρου, 2005)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο: Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

3.1 Μηχανισμός ελέγχου

Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων αποτελεί την συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη Αρχή και σκοπός της είναι η εποπτεία της εφαρμογής του Ν. 2472/1997 και ρυθμίσεων που έχουν να κάνουν με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αλλά και αρμοδιοτήτων που της τίθενται ανάλογα την συγκυρία. Η αρχή αποτελείται από τη δική της Γραμματεία και έχει δικό της προϋπολογισμό. Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, βάση του άρθρου 19 του Ν. 2472/1997, ασκεί αρμοδιότητες, οι οποίες αποτελούνται από δύο μεγάλες κατηγορίες, τις ρυθμιστικές εν ευρεία έννοια και τις ελεγκτικές.

Ρυθμιστικές

Η Αρχή εκδίδει οδηγίες με σκοπό την ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών ζητημάτων, παροτρύνει και συστήνει στα επαγγελματικά σωματεία και σε άλλες ενώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων που διατηρούν αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Μελετά και αναλύει αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις οποίες απαιτείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας και απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπεύθυνους επεξεργασίας. Ακόμα αναζητεί και επιδιώκει συνεργήσεις με τις Αρχές άλλων κρατών μελών της Ε.Ε. στο πλαίσιο επιτροπών και ομάδων εργασίας, στις οποίες η σημαντικότερη είναι αυτή του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Τέλος, η Αρχή γνωμοδοτεί για κάθε νομοθετική ή κανονιστική ρυθμίσεις που αφορούν την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ελεγκτικές

Η Αρχή σε αυτή της την αρμοδιότητα μελετά και εξετάζει προσφυγές, καταγγελίες, αντιρρήσεις και παράπονα των υποκειμένων των δεδομένων. Τα οποία έχουν να κάνουν με την εφαρμογή του νόμου, την προστασία και την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους. Διεξάγει αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικούς

ελέγχους στο πλαίσιο των οποίων ελέγχονται η τεχνολογική υποδομή και άλλα, αυτοματοποιημένα ή μη, μέσα που χρησιμοποιούνται κατά την επεξεργασία των δεδομένων. Εξετάζει τις γνωστοποιήσεις που υποβάλλονται και χορηγεί τις άδειες που προβλέπονται, αυτές οι άδειες παρέχουν την δυνατότητα ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου ευαίσθητων δεδομένων, διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός Ε.Ε. και διασύνδεσης αρχείων στις περιπτώσεις ευαίσθητων δεδομένων και χρήσης ενιαίου κωδικού. Διερευνά αιτήσεις για την δυνατότητα πρόσβαση σε δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα που αφορούν προσωπικά δεδομένα τρίτων. Ανακοινώνει και παίρνει αποφάσεις επί αιτήσεων διαγραφής από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (ΕΚΑΝΑ).

Η Αρχή σαν σύνθεση διέπεται, βάση της παρ. 1 του άρθρου 20 του ιδρυτικού της νόμου 2472/97, εξυπηρετείται από Γραμματεία, η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης, και αποτελείται από τρία Τμήματα:

1. Το Τμήμα Ελεγκτών.

Αυτό το τμήμα λαμβάνει αρμοδιότητες καθοριστικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση των σκοπών της αποστολής της Αρχής. Χαρακτηριστικά, στο τμήμα αυτό συμπεριλαμβάνεται η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε οποιαδήποτε αρχείο, η προπαρασκευή της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών ζητημάτων, η σύνταξη οδηγιών με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της προστατευτικής νομοθεσίας για το άτομο, η εξέταση προσφυγών και καταγγελιών, η δημιουργία και προεργασία εισηγήσεων και η απάντηση σε ερωτήματα πολιτών και υπευθύνων επεξεργασίας.

Επίσης αυτό το τμήμα αφιερώνει αρκετό χρόνο στην εξέταση αιτήσεων και στη διαδικασία χορήγησης αδειών τήρησης και επεξεργασίας αρχείων προσωπικών δεδομένων. Ακόμα, οι ελεγκτές συμβάλουν παρέχοντας βοήθεια σε κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και υποστηρίζουν την ενημέρωσή τους σε ζητήματα που άπτονται της προστασίας προσωπικών δεδομένων με εισηγήσεις σε συνέδρια και ημερίδες.

Αποτελούν τους εκπροσώπους της Αρχής σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης και σε διεθνείς ομάδες εργασίας και συνέδρια. Στις αρμοδιότητες-υποχρεώσεις του τμήματος υπάγεται η προετοιμασία φακέλων, η εκπόνηση μελετών,

η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής στην εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων της.

Το τμήμα στελεχώνεται από άτομα που ειδικεύονται σε τομείς της νομικής και της πληροφορικής. Ακόμη, στο πλαίσιο βελτίωσης των λειτουργιών της Αρχής και της αναβάθμισης της ποιότητας του έργου της, το Τμήμα Ελεγκτών λειτουργεί από το Νοέμβριο 2008, κατόπιν απόφασης του Προέδρου της Αρχής, ατύπως σε τέσσερα (4) γραφεία με τα ακόλουθα θεματικά αντικείμενα: Α΄ γραφείο: Δημόσια Διοίκηση, Εθνική Άμυνα, Διοικητικές Αρχές και Δημόσια Τάξη, Αυτοδιοίκηση, Κρατική Δράση γενικά. Β΄ γραφείο: Υγεία, Κοινωνική και Ιδιωτική Ασφάλιση, Εργασιακές Σχέσεις, ΜΜΕ. Γ΄ γραφείο: Ιδιωτική Οικονομία, Χρηματοπιστωτικά, Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (εκτός των ανεπιθυμητών), λοιπά θέματα. Δ΄ γραφείο: Έλεγχος πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, ανεπιθύμητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες, παρακολούθηση και εκπόνηση μελετών στα αντικείμενα των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και της ασφάλειας δεδομένων, συμβολή στην ανάπτυξη των υπολογιστικών και επικοινωνιακών συστημάτων της Αρχής. Σε κάθε ένα από αυτά τα γραφεία ένας ελεγκτής ασκεί καθήκοντα συντονιστή και οι εργασίες του γραφείου τελούν υπό την εποπτεία ενός μέλους της Αρχής.

2. Τμήμα Επικοινωνίας.

Το Τμήμα Επικοινωνίας στελεχώνεται άτομα που έχουν ειδικευση στο τομέα της επικοινωνίας, της μετάφρασης και των κοινωνικών επιστημών. Στις αρμοδιότητές του ανήκει η συνδρομή στην άσκηση της επικοινωνιακής πολιτικής της Αρχής, η μέριμνα για την διαμόρφωση των δημοσίων σχέσεων και της επικοινωνίας της Αρχής με άλλες δημόσιες υπηρεσίες, φορείς και οργανισμούς, ιδιώτες και υπηρεσίες του εξωτερικού, σε αυτούς περιλαμβάνονται και τα αρμοδία όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και η διοργάνωση ενημερωτικών και επιστημονικών ημερίδων, σεμιναρίων και συνεδρίων πάνω σε ζητήματα και θέματα που σχετίζονται με το αντικείμενο και τον σκοπό της Αρχής.

Ακόμα, στις εργασίες που εμπίπτουν στην δικαιοδοσία του τμήματος είναι η κατάρτιση ενημερωτικών τετραδίων, καταχωρίσεων στα ΜΜΕ, όπως και ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών μηνυμάτων που αφορούν την Αρχή, τις αρμοδιότητες και το έργο της, η μετάφραση κειμένων, η παρακολούθηση των ΜΜΕ για θέματα

επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, η τήρηση της βιβλιοθήκης της Αρχής, η επιμέλεια της ετήσιας έκθεσης για τις εργασίες και τα πεπραγμένα της Αρχής και η μέριμνα για την έκδοση και δημοσιοποίησή της.

3. Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων

Το Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων το στελεχώνουν άτομα με γνώσεις στην δημόσια διοίκηση και οικονομικών επιστημών. Στις υποχρεώσεις των υπάλληλων του τμήματος είναι η γραμματειακή υποστήριξη της Αρχής όπως η ηλεκτρονική τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, δακτυλογράφηση κειμένων, ταξινόμηση και διαρκής ενημέρωση κάθε αναγκαίου αρχείου και διαχείριση θεμάτων προσωπικού κλπ. Στις εργασίες που άπτονται της αρμοδιότητας του τμήματος είναι, ακόμα η κατάρτιση και η μέριμνα για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Αρχής, η διαχείριση των οικονομικών ζητημάτων της όπως η μισθοδοσία, η διαχείριση δαπανών, η έκδοση εντολών πληρωμής, προμήθεια υλικών και η μηχανοργάνωση των υπηρεσιών και η διαχείριση της υπολογιστικής και δικτυακής υποδομής.

Λειτουργικά προβλήματα, Στόχοι, Προτάσεις.

Στα πλαίσια της προληπτικής δράσης οι στόχοι για την Αρχή ήταν η επεξεργασία τριών νέων σχεδίων οδηγιών, μέσα από την γνωμοδότηση τεσσάρων σημαντικών νομοθετικών ρυθμίσεων, η έκδοση αποφάσεων σε ζητήματα που απασχολούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας, η διενέργεια αυτεπάγγελτων ελέγχων στα πληροφοριακά συστήματα των μεγάλων νοσοκομείων της χώρας.

Οι τρεις οδηγίες προσδιόριζαν:

- Την προστασία προσωπικών δεδομένων για το σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας.
- Τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών σε χώρους που δεν χαρακτηρίζονταν ως δημόσιοι.
- Και τέλος την ηλεκτρονική συγκατάθεση.

Η πρώτη οδηγία δημοσιεύθηκε το Δεκέμβριο του 2010 και οι άλλες δύο τον Απρίλιο 2011. Είχε αναγγελθεί η κατάρτιση και τέταρτης οδηγίας που σχετιζόταν με την πρόσβαση πολιτών σε έγγραφα του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για χρήση σε

διοικητικές και δικαστικές υποθέσεις. Δυστυχώς, δεν ολοκληρώθηκε η επεξεργασία της, διότι ο προγραμματισμός των εργασιών ανατράπηκε από την προτεραιότητα που δόθηκε σε ερωτήματα υπευθύνων επεξεργασίας του κυβερνητικού τομέα του ΑΜΚΑ στις συνταγογραφήσεις, μητρώο απογραφής μισθοδοτούμενων υπαλλήλων, δημοσιοποίηση νομοθετικών και διοικητικών πράξεων στο διαδίκτυο με το πρόγραμμα Διαύγεια, ηλεκτρονική κάρτα αποδείξεων, δημοσιοποίηση φορολογικών καταλόγων, κλπ. (*Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, ετησία έκθεση 2010*)

Οι βασικές αρχές που επιβάλλεται να διέπουν την προστασία των προσωπικών δεδομένων όπως της όρισε ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης στις Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Προστασία της Ιδιωτικότητας και τη Διασυννοριακή Ροή των Προσωπικών Δεδομένων και αποτελούν οδηγό σε όλους τους σύγχρονους σχετικούς νόμους που αφορούν τα προσωπικά δεδομένα των δημοκρατικών κρατών παγκοσμίως, είναι οι παρακάτω:

- Αρχή του περιορισμού της συλλογής όπου θα πρέπει να υπάρχουν όρια στη συλλογή προσωπικών δεδομένων, η συλλογή τους θα πρέπει να γίνεται μέσα από την χρήση θεμιτών και νομίμων μέσων και στην περιπτώσεις που είναι εφικτό να λαμβάνεται και η συναίνεση ή η ενημέρωση του χρήστη.
- Αρχή της ποιότητας των δεδομένων, τα προσωπικά δεδομένα θα πρέπει να σχετίζονται με το σκοπό για τον οποίο πρόκειται να γίνει χρήση τους ενώ στο βαθμό που απαιτείται για το σκοπό αυτό θα πρέπει να είναι πλήρη, ακριβή και ενημερωμένα.
- Αρχή προσδιορισμού του σκοπού, ο σκοπός για τον οποίο συλλέγονται προσωπικά δεδομένα επιβάλλεται να προσδιορίζεται το αργότερο κατά τη χρονική στιγμή της συλλογής τους, ενώ η συνακόλουθη χρήση τους θα πρέπει να γίνεται αποκλειστικά στην εκπλήρωση του σκοπού αυτού ή κάποιου που είναι παρόμοιος και συμβατός με τον προηγούμενο.
- Αρχή περιορισμού της χρήσης, Τα προσωπικά δεδομένα δε θα πρέπει να παραχωρούνται σε τρίτες οντότητες ή να γίνεται χρήση τους για άλλο σκοπό εκτός από τον προσδιορισμένο σύμφωνα με το σκοπό που έχει αναφερθεί, εξαιρείται η περίπτωση που έχει συναίνεση ο χρήστης ή η εξουσιοδότηση από το νόμο.
- Αρχή της προστασίας της ασφάλειας, τα προσωπικά δεδομένα θα πρέπει να προστατεύονται με χρήση των κατάλληλων μηχανισμών απέναντι σε

κινδύνους όπως για παράδειγμα η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση, καταστροφή, χρήση, τροποποίηση ή κοινοποίηση σε τρίτες οντότητες.

- Αρχή της διαφάνειας, Θα πρέπει να υπάρχει γενική διαφάνεια αναφορικά με τις πολιτικές και πρακτικές που έχουν να κάνουν με τη συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων καθώς και με την ταυτότητα του φορέα που διεξάγει τη συλλογή και επεξεργασία.
- Αρχή της συμμετοχής του ατόμου, το κάθε άτομο θα πρέπει να έχει το δικαίωμα:
  - Να αποκτά είτε απ' ευθείας από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας είτε μέσω ενός διαφορετικού τρόπου την επιβεβαίωση αναφορικά με το αν ο υπεύθυνος της επεξεργασίας διαθέτει δεδομένα που έχουν σχέση με το εν λόγω άτομο.
  - Να του ανακοινώνονται δεδομένα που σχετίζονται με αυτό, μέσα σε μικρή χρονική περίοδο, με εύλογο τρόπο, σε μορφή εύκολα κατανοητή και εφόσον η ανακοίνωση περιλαμβάνει κόστος, αυτό να μην είναι υπέρογκο.
  - Να του παρέχονται οι λόγοι για τους οποίους δεν γίνονται δεκτές αιτήσεις του που αναφέρονται στις δύο παραπάνω και να διατηρεί στην περίπτωση αυτή η δυνατότητα της διαβούλευσης της απόρριψης και περαιτέρω διεκδίκησης.
  - Να αμφισβητεί προσωπικά δεδομένα που έχουν σχέση με αυτό και σε περίπτωση επιτυχημένης αμφισβήτησης να έχει την δυνατότητα να προχωρεί σε εξάλειψη, διόρθωση ή ολοκλήρωση των συγκεκριμένων δεδομένων.

- Αρχή της ευθύνης, ο υπεύθυνος της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι υπόλογος αναφορικά με την εφαρμογή των διατάξεων εκείνων που προωθούν και διέπουν οι παραπάνω αρχές στην προστασία των προσωπικών δεδομένων. (*European Parliament and Council, November 1995*)

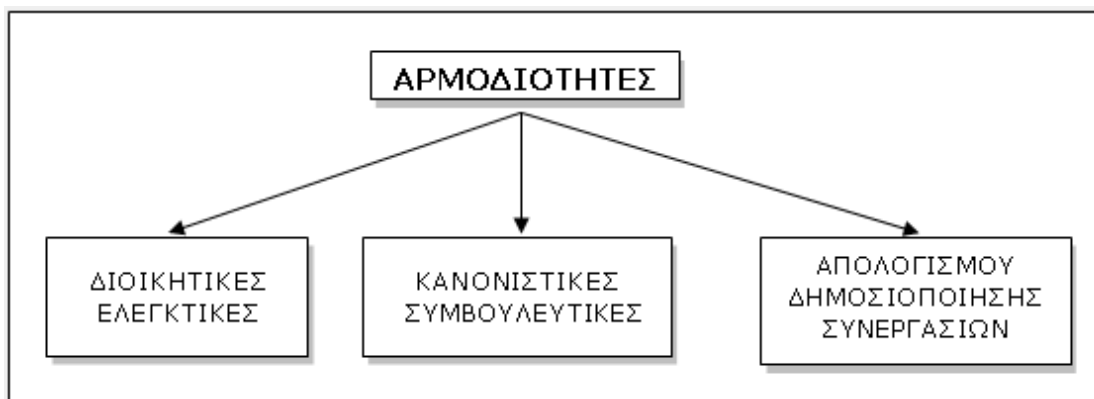
3.2 Αρχή προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) αποτελεί συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη Αρχή. Ιδρύθηκε με το νόμο 2472/1997, στην οποία ενσωματώνει στο ελληνικό δίκαιο την Ευρωπαϊκή Οδηγία 95/46/ΕΚ. Η Οδηγία αυτή ορίζει κανόνες για την προστασία των προσωπικών δεδομένων σε όλες τις χώρες που ανήκουν στην ΕΕ. Όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η ΑΠΔΠΧ μέσω του νόμο 3471/2006 που αντίστοιχα ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την Ευρωπαϊκή Οδηγία 58/2002. Αποστολή της Αρχής αποτελεί η προστασία των δικαιωμάτων της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής του ατόμου στην Ελλάδα, βάση των διατάξεων των Ν. 2472/1997 και 3471/2006.

Ο βασικός σκοπός της Αρχής είναι η προστασία του πολίτη από την παράνομη επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων αλλά και η συνδρομή προς αυτόν σε κάθε περίπτωση που παρατηρηθεί παραβίαση των σχετικών δικαιωμάτων του σε κάθε επιχειρησιακό τομέα όπως ο χρηματοπιστωτικός, της υγείας, της ασφάλισης, της εκπαίδευσης, της δημόσιας διοίκησης, των μεταφορών και των ΜΜΕ κλπ. Σκοπός της επίσης αποτελεί και η υποστήριξη και καθοδήγηση των υπεύθυνων επεξεργασίας στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους απέναντι στο νόμο, λαμβάνοντας υπόψη τις νέες ανάγκες υπηρεσιών της ελληνικής κοινωνίας, καθώς και την χρήση των σύγχρονων ψηφιακών επικοινωνιών και δικτύων.

Η Αρχή αποτελείται από τον Πρόεδρο και έξι μέλη και εξυπηρετείται από την Γραμματεία που λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης. Ο Πρόεδρος θα πρέπει να διαθέτει την ιδιότητα του δικαστικού λειτουργού και βαθμού Συμβούλου της Επικρατείας και άνω. Τόσο ο Πρόεδρος όσο και τα μέλη, καθώς και οι ισάριθμοι αναπληρωτές τους, διορίζονται με τετραετή θητεία που υπάρχει δυνατότητα ανανέωσης μιας φοράς. Η Γραμματεία της Αρχής αποτελείται από τρία Τμήματα: Ελεγκτών, Επικοινωνίας, Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων, όπως αναλύθηκαν και παραπάνω. Οι αρμοδιότητες της Αρχής μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τρεις τομείς, όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα (σχήμα 3.1).

Σχήμα 3.1

Πηγή: http://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,14983&_dad=portal&_schema=PORTAL

3.2.1. Κοινή Εποπτική Αρχή Ελέγχου Ευρωπόλ

Η Ευρωπόλ αποτελεί έναν οργανισμό που δημιουργήθηκε για να συνδράμει τα κράτη μέλη της ΕΕ στην πρόληψη και καταπολέμηση σοβαρών μορφών διεθνούς εγκληματικότητας, για την περίπτωση των προσωπικών δεδομένων η συγκεκριμένη εγκληματική πράξη συνδέεται με δομή οργανωμένου εγκλήματος και αποτελεί αντικείμενο για δύο τουλάχιστον κράτη μέλη.

Σε πρακτικό επίπεδο, βασικό καθήκον της Ευρωπόλ είναι η διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και η παροχή αναλυτικών υπηρεσιών εμπειρογνομοσύνης. Δεδομένου ότι η Ευρωπόλ μεταχειρίζεται μεγάλο όγκο ευαίσθητων πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα, η σύμβαση Ευρωπόλ περιέχει διάφορες διατάξεις που απαιτούν από αυτήν να δράσει σύμφωνα με της αποφάσεις που προστατεύουν τα δικαιώματα του ατόμου κατά την χρήση των πληροφοριών αυτών. Η σύμβαση προβλέπει επίσης την ίδρυση της Κοινής Εποπτικής Αρχής, μιας ανεξάρτητης αρχής επιφορτισμένης με τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Ευρωπόλ προς τις βασικές αρχές της προστασίας δεδομένων. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων εκπροσωπείται στην Κοινή Εποπτική Αρχή (ΚΕΑ) για την Ευρωπόλ, όπως επίσης στην Κοινή Εποπτική Αρχή για τα Τελωνεία που συνεδριάζουν στην έδρα του Συμβουλίου στις Βρυξέλλες, με δύο τακτικά και δύο αναπληρωματικά μέλη. Εκπροσωπείται επίσης στην Επιτροπή Προσφυγών που

λειτουργεί στο πλαίσιο της ΚΕΑ Ευρώπης με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος. (<http://europoljsb.consilium.europa.eu/about.aspx?lang=el>)

3.2.2. Ομάδα του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ

Η "Ομάδα προστασίας των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα", έχει χαρακτηριστεί και ως "Ομάδα του Άρθρου 29", συστήθηκε δυνάμει του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των συγκεκριμένων δεδομένων. Η Ομάδα έχει διακρίνεται για τον συμβουλευτικό χαρακτήρα ως προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αλλά δεν εξαρτάται από αυτήν. Απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο των Αρχών Προστασίας Δεδομένων κάθε κράτους-μέλους και εξετάζει ζητήματα ιδιαίτερης βαρύτητας ή θέματα που παρουσιάζουν ειδικότερο ενδιαφέρον σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και αφορούν τον πρώτο πυλώνα της ΕΕ. Η εξέταση των θεμάτων γίνεται είτε έπειτα από αίτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είτε με πρόταση των μελών της Ομάδας. Η Ομάδα εκφράζεται μέσα από την έκδοση γνωμοδοτήσεων και κείμενων εργασίας. (http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/index_en.htm)

3.2.3. Ομάδα εργασίας της Ε.Ε. για την καταπολέμηση της αζήτησης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (CNSA)

Η ομάδα CNSA της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δημιουργήθηκε ως δίκτυο επαφής των αρμόδιων αρχών της Ευρώπης για αλλιώς τα αυτόκλητα μηνύματα (*spam*). Η Αρχή μετέχει στην ομάδα ως ο αρμόδια για το spam φορέας στην Ελλάδα, βάση του νόμου 3471/2006. Το CNSA συνεδριάζει σε τακτικά διαστήματα, πραγματοποιεί ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών και συνεργάζεται διασυνοριακά σε ζητήματα επιβολής και εφαρμογής της νομοθεσίας. Το CNSA έχει επίσης καταρτίσει διαδικασία συνεργασίας για τη διασυνοριακή διεκπεραίωση των καταγγελιών που έχουν να κάνουν με τα spam. Το CNSA υποστηρίζει και συμμετέχει ως παρατηρητής στο σχέδιο δράσης του Λονδίνου (London Action Plan, LAP), το οποίο περιλαμβάνει αρχές επιβολής του νόμου για το spam από 20 χώρες, με θεσπισμένη διαδικασία διασυνοριακής συνεργασίας.

(<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/146&format=HTML&aged=0&language=en&guiLanguage=en>)

3.2.4. Διεθνής ομάδα εργασίας του Βερολίνου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις τηλεπικοινωνίες

Η ομάδα εργασίας συστάθηκε το 1983 στο πλαίσιο του Διεθνούς Συνεδρίου των Επιτρόπων προσωπικών δεδομένων και ιδιωτικότητας, ως πρωτοβουλία του Επιτρόπου προστασίας δεδομένων του Βερολίνου, ο οποίος από τότε διευθύνει την ομάδα. Η ομάδα έχει από το 1983 υιοθετήσει ένα μεγάλο αριθμό συστάσεων με στόχο να βελτιώσει την προστασία της ιδιωτικότητας στις τηλεπικοινωνίες. Μέλη της ομάδας είναι εκπρόσωποι όλων των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, καθώς και άλλων φορέων εθνικών ή διεθνών οργανισμών και επιστημόνων από όλο τον κόσμο. Από τις αρχές του 1990 η ομάδα δραστηριοποιείται ιδιαίτερα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο. Οι συναντήσεις της ομάδας πραγματοποιούνται δύο φορές τον χρόνο. Κάποια από τα ζητήματα που πραγματεύεται είναι ζητήματα που απασχολούν τον τελευταίο χρονικό διάστημα την ομάδα είναι οι μηχανές αναζήτησης όπως για παράδειγμα η Google, η διατήρηση των δεδομένων στη βάση Whois, τα RFID, τα συστήματα ηλεκτρονικών εισιτηρίων στα μέσα μαζικής συγκοινωνίας, η ψηφιακή τηλεόραση κλπ. (*<http://www.datenschutz-berlin.de/content/europa-international/international-working-group-on-data-protection-in-telecommunications-iwgdpt>*)

3.2.5. Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) αποτελεί συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε ζητήματα προστασίας και προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Σκοπός της ΕΕΔΑ είναι η διαρκής επισήμανση σε όλα τα όργανα της Πολιτείας της ανάγκης αποτελεσματικής κατοχύρωσης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου όλων όσων διαμένουν στην ελληνική επικράτεια. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα εκπροσωπείται με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος. (www.nchr.gr)

3.2.6. Ομάδα εργασίας για τη διαχείριση καταγγελιών

Η ομάδα αυτή αποτελεί ένα εσωτερικό φόρουμ συνεργασίας ανάμεσα στις Αρχές Προστασίας Δεδομένων της Ε.Ε., με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με την μεταχείριση των καταγγελιών και των ερωτημάτων για την προστασία προσωπικών δεδομένων. Οι συναντήσεις της ομάδας πραγματοποιούνται δύο φορές τον χρόνο και διοργανώνονται από τα κράτη μέλη.

3.2.7. ΚΑΕ Τελωνείων

Η Κοινή Ελεγκτική Αρχή (ΚΑΕ) δημιουργήθηκε με σκοπό, τηρουμένων των διατάξεων της Σύμβασης της σχετικής με τη χρήση της πληροφορικής στον τελωνειακό τομέα και της σύμβασης του Στρασβούργου του 1981, λαμβανομένης δε υπ' όψη της σύστασης R (87) 15 της επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 17ης Σεπτεμβρίου 1987, να ελέγχει κατά πόσον παραβιάζονται τα δικαιώματα των προσώπων κατά την αποθήκευση, επεξεργασία και χρήση δεδομένων, τα οποία έχουν εισαχθεί στο ΤΠΣ (Τελωνειακό Πληροφοριακό Σύστημα). Η Ελληνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων συμμετέχει με δύο τακτικά και δύο αναπληρωματικά μέλη στη σχετική ομάδα.

3.2.8. Αξιολόγηση Σένγκεν

Με τη αρ. SCH/Com-ex (98) 26 def./16-9-1998 απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής Schengen, δημιουργήθηκε η Επιτροπή Αξιολόγησης Schengen με στόχο την αξιολόγηση των κρατών-μελών και των υποψηφίων κρατών προκειμένου να διαπιστωθεί αν τηρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της Σύμβασης Εφαρμογής της Συνθήκης Schengen (ΣΕΣ), να εξαλειφτούν πιθανά προβλήματα και να προταθούν λύσεις. Στο πλαίσιο της επιτροπής αυτής συγκροτήθηκε η Ομάδα Εργασίας Αξιολόγησης Schengen, η οποία έχει ως σκοπό εργασίας τη διενέργεια επισκέψεων και ελέγχων στα υπό αξιολόγηση κράτη. Οι έλεγχοι γίνονται από Ομάδες Ελέγχου, εξειδικευμένες κατά τομείς και στελεχώνονται από ειδικούς εμπειρογνώμονες των αρμόδιων υπηρεσιών των κρατών-μελών, οι οποίοι συνεπικουρούνται από εκπρόσωπο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Μετά τον έλεγχο δημιουργείται ένα πόρισμα που κοινοποιείται στην Ομάδα Εργασίας. Με βάση τα πορίσματα τις κάθε Ομάδας Ελέγχου, η Ομάδα Εργασίας συντάσσει την τελική Έκθεση Αξιολόγησης για το κράτος-μέλος, την οποία υποβάλλει στην Επιτροπή Αξιολόγησης και στο Συμβούλιο. Στο πλαίσιο της παραπάνω διαδικασίας, η Ομάδα Εργασίας Αξιολόγησης Schengen έχει συστήσει Ομάδες Ελέγχου στους ακόλουθους τομείς:

- 1) Έλεγχος χερσαίων συνόρων
- 2) Έλεγχος θαλασσίων συνόρων
- 3) Έλεγχος εναερίων συνόρων
- 4) Αστυνομική συνεργασία
- 5) Θεωρήσεις & προξενική συνεργασία
- 6) SIS – SIRENE

7) Προστασία Δεδομένων Στις ομάδες αυτές μετέχουν εμπειρογνώμονες από το Υπουργείο Εξωτερικών, το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και την Αρχή Προστασίας Δεδομένων κάθε κράτους-μέλους. Η ελληνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων συμμετέχει στην Ομάδα Ελέγχου που αφορά την Προστασία Δεδομένων. (<http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=1157&lang=el>)

3.2.9. Εαρινή Σύνοδος Επιτρόπων Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων

Τον Απρίλιο κάθε έτους πραγματοποιείται η Εαρινή Σύνοδος των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων, στην οποία μετέχουν οι Αρχές των κρατών μελών της ΕΕ αλλά και των λοιπών κρατών της Ευρώπης. Οι Εαρινές Σύνοδοι αποτελούν κλειστά συνεδρία με θεματικές ενότητες σε σημαντικά ζητήματα, όπου παρουσιάζονται οι κεντρικές εισηγήσεις και ακολούθως οι αντιπροσωπείες παραθέτουν τις εξελίξεις στη δική τους χώρα ή κάνουν παρεμβάσεις επί ειδικότερων ζητημάτων.

3.2.10. Διεθνής Σύνοδος των Αρχών και των Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων

Κάθε φθινόπωρο λαμβάνει χώρα η Διεθνής Σύνοδος των Αρχών και των Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων. Στη Σύνοδο έχουν δικαίωμα συμμετοχής οι Αρχές, οι Επίτροποι καθώς και οι άλλες αρμόδιες υπηρεσίες για την προστασία δεδομένων όλων των κρατών του κόσμου. Τη διοργάνωση της εκάστοτε συνόδου αναλαμβάνει η Αρχή της χώρας που εκλέγεται, με βάση τις κατατεθειμένες υποψηφιότητες, κατά τη διάρκεια των εργασιών της Συνόδου του προηγούμενου έτους. Οι Διεθνείς Σύνοδοι περιλαμβάνουν δύο μέρη:

(α) Την ανοικτή Σύνοδο, που έχει μορφή διεθνούς συνεδρίου και στην οποία συμμετέχουν εκτός των επίσημων εθνικών φορέων προστασίας δεδομένων και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα και της επιστημονικής κοινότητας.

(β) Την κλειστή Σύνοδο, στην οποία μετέχουν μόνο οι Επίτροποι ή οι Αρχές Προστασίας Δεδομένων και κατά τις εργασίες της, της οποίας συζητούνται πρόσφατα ζητήματα προστασίας δεδομένων και αρκετές φορές παρουσιάζονται διακηρύξεις επί των ζητημάτων αυτών. (<http://www.privacyconference2007.gc.ca/>)

3.2.11. Εθνικό Συμβούλιο Ηλεκτρονικώς Επιχειρείν

Η σύσταση του Εθνικού Συμβουλίου Ηλεκτρονικώς Επιχειρείν στηρίζεται στον Ν.3377/05 άρθρο 18. Σύμφωνα με το νόμο το Ε.Σ.Η.Ε, το οποίο αποτελεί συμβουλευτικό όργανο του Υπουργού Ανάπτυξης, εισηγείται προς τον Υπουργό Ανάπτυξης τις προτάσεις του: Που αφορούν το σχεδιασμό της εθνικής στρατηγικής στον τομέα του ηλεκτρονικώς επιχειρείν, την τεχνολογική ανάπτυξη των ελληνικών επιχειρήσεων στον τομέα αυτόν και αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους, για την εμπέδωση πνεύματος εμπιστοσύνης του καταναλωτή κατά τις συναλλαγές του ηλεκτρονικού εμπορίου, για τη δημιουργία και ενημέρωση των κανόνων ηλεκτρονικών συναλλαγών και υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, με τα κριτήρια του οποίου καθορίζονται αυτές που αποδοκιμάζονται από το δίκαιο και την κοινωνία.

Κάποιες ακόμα αρμοδιότητες του είναι, η παρακολούθηση της εξέλιξης της σχετικής ευρωπαϊκής νομοθεσίας και η υποβολή σχετικών εισηγήσεων. Το Ε.Σ.Η.Ε το αποτελούν τριάντα μέλη, ένα εκ των οποίων είναι εκπρόσωπος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Η θητεία τους είναι διετής και υπάρχει η δυνατότητα ανανέωσης.

3.2.12. Επιτροπή παρακολούθησης Ε.Π Κοινωνία της Πληροφορίας

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. "ΚτΠ" είναι μία από τις διαχειριστικές αρχές των εικοσιπέντε Προγραμμάτων (Τομεακών και Περιφερειακών) του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (2000-2006) και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Έργο της ΕΥΔ Ε.Π. "ΚτΠ" είναι η εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας, καθώς και ο έλεγχος της νομιμότητας και κανονικότητας της διαχείρισης και εφαρμογής του αντίστοιχου Επιχειρησιακού Προγράμματος. Η Επιτροπή Παρακολούθησης ΚΠΣ εφαρμόζει τις αποφάσεις της όπως της μεταφέρονται μέσω της Διαχειριστικής Αρχής του ΚΠΣ. Στην Επιτροπή μετέχει και εκπρόσωπος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

3.3 Έκθεση 2014 της ΑΠΔΠΧ

Η οικονομική κρίση είναι το σοβαρότερο πρόβλημα διότι συντελεί στην ελλιπή στελέχωση της Αρχής που επιδεινώθηκε τα τελευταία χρόνια. Η αποχώρηση στελεχών της, κατά κύριο λόγο ειδικού επιστημονικού προσωπικού και δίχως την δυνατή αναπλήρωσή του δημιούργησε δυσλειτουργίες. Και σε συνάρτηση με την αύξηση του όγκου των εισερχομένων υποθέσεων, μετά τη σταθεροποίησή τους τη διετία 2012-3, το έτος 2014 επανήλθε σε αυξητική τάση και διόγκωσε το πρόβλημα. Συγκεκριμένα, το έτος 2014 ο όγκος των εισερχομένων υποθέσεων και ερωτημάτων κατάγραψε αύξηση κατά περίπου 10% συγκριτικά με το 2013, ενώ σημαντικές γνωστοποιήσεις ήταν περίπου οι μισές.

Πέραν των υποθέσεων που παρέλαβε η Αρχή, στο πλαίσιο της πληθώρας των ρυθμιστικών, ελεγκτικών και γνωμοδοτικών αρμοδιοτήτων της, έπρεπε να αναλάβει πρωτοβουλίες που διόγκωναν ακόμα περισσότερο τον όγκο εργασιών της, όπως να αναπτύξει δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης των υπευθύνων επεξεργασίας και των υποκειμένων των δεδομένων και να συνεργάζεται με τις ομότιμες αρχές προστασίας δεδομένων των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετέχοντας ενεργά στις αρμόδιες επιτροπές και ομάδες εργασίας. Ακόμα, ο αναμενόμενος νέος Κανονισμός προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αντικαταστάθηκε με βάση την της Οδηγίας 95/46/EK θα μεγαλώσει ακόμα περισσότερο τις υποχρεώσεις της Αρχής, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης συνεργασίας με αρχές άλλων κρατών μελών σε μικρά χρονικά διαστήματα. Η Αρχή πραγματοποιεί προσπάθειες για τη βελτίωση της αποδοτικότητάς της, με την ομαδοποίηση και τη συστηματική μελέτη των εκκρεμών και νέων υποθέσεων, ιδίως σχετικά με την ανεπιθύμητη επικοινωνία, την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και τις αιτήσεις διαγραφής από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και μέσα σε αυτό το περιβάλλον επέτυχε να αυξήσει τον αριθμό των διεκπεραιωμένων υποθέσεων και το έτος 2014, μετά την αύξηση του 2013, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Ειδικότερα, διεκπεραιώθηκαν το 2014 περίπου 15% περισσότερες υποθέσεις συγκριτικά με τον αντίστοιχο αριθμό έτους 2013, συγκρίνοντας δε με το έτος 2012 η αύξηση αυτή ήταν μεγαλύτερη του 25%. Το πιο σημαντικό είναι ότι τη διετία 2013-4 σημειώθηκε υψηλότερος ρυθμός διεκπεραίωσης υποθέσεων σε σύγκριση με τον

ρυθμό νεοεισερχόμενων υποθέσεων, οδηγώντας στο τέλος του 2014 σε περαιτέρω μείωση του συνολικού αριθμού εκκρεμών υποθέσεων.

Ως προς τις υποθέσεις ερωτημάτων, ήταν πιο ήπια θετική, γιατί το έτος 2014 ο αριθμός των διεκπεραιωμένων υποθέσεων αυξήθηκε κατά περίπου 2% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο αριθμό του προηγούμενου έτους, ενώ από την άλλη πλευρά ο αριθμός των νεοεισερχόμενων υποθέσεων πενταπλασιάστηκε, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, με τον αριθμό των διεκπεραιωμένων υποθέσεων το 2014 να υπολείπεται κατά περίπου 30% του αριθμού των νεοεισερχόμενων υποθέσεων το ίδιο έτος, οδηγώντας σε σημαντική αύξηση του συνολικού αριθμού εκκρεμών υποθέσεων ερωτημάτων στο τέλος του 2014.

Με κύρια επιδίωξη τη μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα στην εκπλήρωση της αποστολής της, υπό τους δυσμενείς όρους που προαναφέρθηκαν, η Αρχή, πέραν της συστηματικής εξέτασης υποθέσεων, αναγνωρίζει ως ιδιαίτερα σημαντική την δράση της δράση και την ενημέρωση των πολιτών και των υπευθύνων επεξεργασίας. Ο αριθμός και το εύρος των διοικητικών ελέγχων που γίνονται σε υπευθύνους επεξεργασίας κρίσιμης σημασίας επιβάλλεται να αυξηθεί σημαντικά (π.χ στα Υπουργεία Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Μεταφορών και Υποδομών και Κοινωνικής Ασφάλισης, στις εταιρίες της ψηφιακής οικονομίας και τα νοσοκομεία και τις ασφαλιστικές εταιρίες). Στο προληπτικό έργο της Αρχής συγκαταλέγεται και η έκδοση οδηγιών, η υποστήριξη υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση πλαισίων προστασίας προσωπικών δεδομένων και κωδίκων δεοντολογίας, αλλά και η εκπόνηση μελετών για την αποτίμηση των επιπτώσεων νέων τεχνολογιών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών στην προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Παρά τις επιτυχείς προσπάθειες της Αρχής για βελτίωση της αποτελεσματικότητάς της, η αύξηση του όγκου των νέων υποθέσεων και των πρωτοβουλιών που έχει να αναλαμβάνει η Αρχή για να ανταποκρίνεται σε μεγάλο βαθμό στις αρμοδιότητές της, αλλά και τις νέες υποχρεώσεις που αναμένονται βάση του νέου Κανονισμού για την προστασία δεδομένων, κρίνεται αναγκαία η σημαντική ενίσχυση της κατά κύριο λόγο στο τομέα του ειδικού επιστημονικού προσωπικού της. Ένα ακόμα πρόβλημα που προκαλεί δυσχέρειες στη λειτουργία της Αρχής είναι η σοβαρή μείωση των διαθέσιμων κονδυλίων λόγω οικονομική κρίσης.

Ο προϋπολογισμός του έτους 2014 παρέμεινε στο ίδιο ύψος περίπου με αυτόν του προηγούμενου έτους, υπολειπόμενος του προϋπολογισμού του έτους 2010 κατά περίπου 37%. Οι εγκεκριμένες για το έτος 2015 πιστώσεις, όπως και το 2014, δεν καλύπτουν ούτε τις προβλεπόμενες ετησίως αμοιβές του προσωπικού και των μελών και παρά τις επισημάνσεις και τις σχετικές ενέργειες που έχει πραγματοποιήσει η Αρχή, το πρόβλημα παραμένει σε εκκρεμότητα.

Το 2015, παρουσιάστηκαν τα πρώτα σοβαρά ζητήματα αστοχίας υλικού, οι σχετικές δε απαιτήσεις για αντικατάσταση στοιχείων υλικού και αναβάθμισης συστημικού λογισμικού και εφαρμογών αναμένεται να διογκωθούν, καθιστώντας αναγκαία τη διάθεση περισσότερων πόρων. Όπως παγίως επαναλαμβάνεται στις εκθέσεις των τελευταίων ετών, θα πρέπει να αναληφθεί νομοθετική πρωτοβουλία για την προώθηση των ακόλουθων ζητημάτων:

1. Τροποποίηση του ιδρυτικού νόμου της ΑΠΔΠΧ, λαμβάνοντας υπόψη την πολυετή εφαρμογή του και τις νομοθετικές αλλαγές που έχουν επέλθει τα τελευταία χρόνια σχετικά με τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές και το επιστημονικό προσωπικό που εκτελεί την κύρια αποστολή τους. Ενδεικτικά, η ενίσχυση της ανεξαρτησίας και ευελιξίας της Αρχής στην κατάρτιση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού και την πρόσληψη του προσωπικού της, η αναδιοργάνωση της Γραμματείας, η σαφέστερη και αποδοτικότερη κατανομή εργασιών μεταξύ του συλλογικού οργάνου, του Προέδρου και της Γραμματείας, ο προσδιορισμός των στόχων και ο προγραμματισμός των εργασιών της σε ετήσια ή διετή βάση, η κατάργηση ή τροποποίηση διατάξεων που δημιουργούν χωρίς λόγο και δημιουργούν γραφειοκρατική επιβάρυνση, ως και η ρύθμιση θεμάτων που έχουν να κάνουν με ανοικτά και μεγάλα δεδομένα και με νέες τεχνολογίες. Η Αρχή έχει εκπόνηση είδη ένα σχέδιο διατάξεων για επείγοντα ζητήματα θέματα, όπως την αλλαγή της οργάνωσης της Γραμματείας, το υπηρεσιακό καθεστώς του προσωπικού της, τον τρόπο και τις διαδικασίες πρόσληψης και το πλαίσιο αξιολόγησής του.
2. Νομοθετική κωδικοποίηση των διατάξεων πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα. Το θέμα προσδιορίζεται από το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, τα άρθρα 5 και 7 του ν. 2472/97, το άρθρο 25 του Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων και άλλες ειδικές διατάξεις με συνέπεια να

πραγματοποιούνται αλληλοσυγκρουόμενες αρμοδιότητες και το αποτέλεσμα η παράβαση των διατάξεων περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

3. Ο σαφής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ των Ανεξαρτήτων Αρχών και Κρατικών Οργάνων ώστε να αποτρέπεται η επικάλυψη και οι συντρέχουσες αρμοδιότητες, ιδίως μεταξύ των Ανεξαρτήτων Αρχών.
4. Ανεξάρτητα από την ψήφιση του νέου Κανονισμού να ώστε να προσδιοριστεί ως υποχρεωτικός ο ορισμός φυσικού προσώπου ως υπευθύνου προστασίας δεδομένων στις δημόσιες υπηρεσίες και τους δημόσιους φορείς, με εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 3979/2011, αλλά και τις μεγάλες επιχειρήσεις, που εκτός των άλλων θα παρακολουθεί και την προώθηση της νομοθεσίας των προσωπικών δεδομένων και των πρακτικών που χρησιμοποιούνται και θα ενημερώνει τους φορείς του, αλλά και θα συνεργάζεται καλύτερα με τα μέλη και το προσωπικό της Αρχής.
5. Ο προϋπολογισμός των συνταγματικά κατοχυρωμένων αρχών θα πρέπει να συγκαταλέγεται σε αυτόν της Βουλής. Αυτό αποτελεί κοινό αίτημα των πέντε αρχών για να συμβάλει στην ανεξαρτησίας τους και την αποτελεσματικότερη εκτέλεση των εργασιών που αφορούν την διαχείριση.

(Ετήσια έκθεση 2014, Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων)

3.4 Επιβολή κυρώσεων

Στην συνέχεια περιγράφονται οι ποινές και τα χρηματικά πρόστιμα που περιλαμβάνονται σε περιπτώσεις παραβιάσεων των προσωπικών δεδομένων τόσο από απλούς πολίτες όσο και από αυτό που κατέχουν θέσεις ευθηνής πάνω στο ζήτημα.

- I. Στην περίπτωση παράλειψης γνωστοποίησης στην Αρχή, και με βάση το άρθρο 6 του ισχύοντος νόμου, η σύσταση και λειτουργία αρχείου ή οποιαδήποτε μεταβολή στους όρους και των προϋποθέσεων χορηγήσεως της άδειας που προβλέπεται από την παρ. 3 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου, επιβάλλεται ποινή με φυλάκισης έως τρία έτη και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ.

- II. Στην περίπτωση παραβίασης του άρθρου 7 του παρόντος νόμου διατηρεί και μεταχειρίζεται αρχείο χωρίς άδεια ή κατά παράβαση των όρων και προϋποθέσεων της άδειας της Αρχής, επιβάλλεται ποινή τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ δραχμών.
- III. Στην περίπτωση παράβαση του άρθρου 8 του συγκεκριμένου νόμου προβαίνει σε διασύνδεση αρχείων χωρίς την γνωστοποίησι αυτών στην Αρχή, τιμωρείται με φυλάκιση έως τριών ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ δραχμών. Όποιος προβαίνει σε διασύνδεση αρχείων χωρίς την άδεια της Αρχής, όπου αυτή χαρακτηρίζεται ως απαραίτητη ή κατά παράβαση των όρων της άδειας που του έχει χορηγηθεί, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ δραχμών.
- IV. Οι οποιονδήποτε ανάμιξη χωρίς άδεια σε αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή λαμβάνει έχει γνώση πάνω σε αυτά τα δεδομένα ή τα αφαιρεί, τα αλλοιώνει, τα βλάπτει, τα καταστρέφει, τα επεξεργάζεται, τα μεταδίδει, τα ανακοινώνει, τα καθιστά προσιτά σε άτομα που δεν έχουν δικαιοδοσία ή επιτρέπει στα πρόσωπα αυτά να λάβουν γνώση των συγκεκριμένων δεδομένων, τα εκμεταλλεύεται με οποιονδήποτε τρόπο, τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή και αν πρόκειται για ευαίσθητα δεδομένα με φυλάκιση τουλάχιστον και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων ευρώ έως τριάντα χιλιάδων ευρώ.
- V. Ο Υπεύθυνος επεξεργασίας που δεν ακολουθεί και τηρεί της αποφάσεις της Αρχής που εκδίδει για την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης, βάση της παρ. 4 του άρθρου 12, για την ικανοποίηση του δικαιώματος αντίρρησης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 13, καθώς και με πράξεις επιβολής των διοικητικών κυρώσεων των περιπτώσεων γ', δ' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 21 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και με χρηματική ποινή έως

τρακοσίων χιλιάδων ευρώ. Με τις ποινές που αναφέρθηκαν παραπάνω τιμωρείται ο υπεύθυνος επεξεργασίας που διαβιβάζει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κατά παράβαση του άρθρου 9 καθώς και εκείνος που δεν συμμορφώνεται προς την δικαστική απόφαση του άρθρου 14 του παρόντος νόμου.

- VI. Αν ο υπαίτιος των πράξεων των παρ. 1 έως 5 του παρόντος άρθρου είχε σκοπό να λάβει όφελος για τον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος, να βλάψει τρίτον, η ποινή που επιβάλλεται είναι κάθειρξη έως δέκα ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον έξη χιλιάδων ευρώ έως εννέα χιλιάδων ευρώ.
- VII. Αν από τις πράξεις των παρ. 1 έως και 5 του παρόντος άρθρου προκλήθηκε κίνδυνος για την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος ή για την εθνική ασφάλεια, επιβάλλεται κάθειρξη και χρηματική ποινή τουλάχιστον δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ έως και τριάντα χιλιάδων ευρώ.
- VIII. Αν οι πράξεις των παρ. 1 έως 5 του παρόντος άρθρου τελέστηκαν όχι με δόλο αλλά από αμέλεια ή αβλεψία, επιβάλλεται φυλάκιση έως τριών ετών αλλά και χρηματική ποινή.
- IX. Για την εφαρμογή των διατάξεων που προστατεύουν τα προσωπικά δεδομένα, αν υπεύθυνος επεξεργασίας δεν είναι φυσικό πρόσωπο, ευθύνεται ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου ή ο επικεφαλής της δημόσιας αρχής ή υπηρεσίας ή οργανισμού αν ασκεί και ουσιαστικά τη διοίκηση ή διεύθυνση αυτών.

Για τα εγκλήματα του παρόντος άρθρου ο Πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής καθώς και οι ειδικά εντεταλμένοι υπάλληλοι του τμήματος ελεγκτών της Γραμματείας, αποτελούν ανακριτικοί υπάλληλοι και έχουν όλα τα δικαιώματα που ο σχετικός κώδικας προβλέπει της Ποινικής Δικονομίας. Έχουν την δυνατότητα να διενεργούν προανάκριση και χωρίς εισαγγελική παραγγελία, όταν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα ή υπάρχει κίνδυνος από την αναβολή.

- X. Για τα αδικήματα της παρ. 5 του παρόντος άρθρου καθώς επίσης και σε κάθε άλλη περίπτωση όπου διενεργήθηκε διοικητικός έλεγχος από την Αρχή, ο Πρόεδρος ενημερώνει γραπτώς τον αρμόδιο εισαγγελέα με οτιδήποτε ήταν αντικείμενο έρευνας από την Αρχή και διαβιβάζει σε αυτόν με όλα τα στοιχεία και τις αποδείξεις της υπόθεσης.
- XI. Η προανάκριση για τα εγκλήματα του παρόντος άρθρου περατώνεται μέσα σε χρονικό διάστημα το πολύ δυο μηνών από την άσκηση της ποινικής δίωξης και εφόσον υπάρχουν ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου σε δίκη, η δικάσιμος ορίζεται σε ημέρα που δεν απέχει περισσότερο από τρεις μήνες από το τέλος της προανάκρισης ή αν η παραπομπή έγινε με βούλευμα μέσα σε δύο μήνες από τότε που αυτό έγινε αμετάκλητο. Σε περίπτωση εισαγωγής της υπόθεσης με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο δεν επιτρέπεται η προσφυγή κατά του κλητήριου θεσπίσματος.
- XII. Δεν επιτρέπεται αναβολή της δίκης για τα αδικήματα του παρόντος άρθρου παρά μόνον μία φορά και αυτή μόνο για σοβαρό λόγο. Στην περίπτωση αυτή ορίζεται ρητή δικάσιμος, που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από δύο μήνες και η υπόθεση εκδικάζεται κατ' εξαίρεση πρώτη.
- XIII. Τα κακουργήματα που προβλέπονται από τον ισχύοντα νόμο περί προσωπικών δεδομένων υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου των εφετών.

(Άρθρο 22 Ν. 2472/1997)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

4.1 Οι βασικές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων (ΕΠΔ)

Ο Ν. 2472/1997 προβλέπει στα 4 έως 8 άρθρα του, τις προϋποθέσεις, βάση των οποίων είναι θεμιτή η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Με τη διάταξη του άρθρου 4 γίνεται σαφές ότι οι επιδιωκόμενοι με την επεξεργασία στόχοι πρέπει να προσδιορίζονται ήδη κατά τη συλλογή δεδομένων με σκοπό στη συνέχεια να υπάρχει η δυνατότητα από τον ενδιαφερόμενο να παρέχει τη συγκατάθεση του. Ακόμα, η διάταξη περιγράφει ότι τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία στην βάση των σκοπών που έχουν συλλεχθεί. Ακόμη η διάταξη του άρθρου 4 ορίζει ότι τα δεδομένα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα, και τόσα ώστε να είναι αρκετά μόνο για τον σκοπό της επεξεργασίας. Αυτό προσδιόρισε την αρχή της απαγόρευσης για την συσσώρευση πληροφοριών για μελλοντικές ανάγκες. Η σημαντικότερη αυτή αρχή ισχύει ακόμη και στην περίπτωση που οι σκοποί της επεξεργασίας είναι προσδιορισμένοι εκ των προτέρων.

Ακολούθως τα δεδομένα πρέπει να διακρίνονται για την ακρίβεια τους και αν είναι επικαιροποιημένα, ενώ πρέπει να διατηρούνται σε μορφή τέτοια που υπάρχει η δυνατότητα προσδιορισμού της ταυτότητας τους μόνο των στοιχείων εκείνων που εξυπηρετούν τον σκοπό συλλογής και επεξεργασίας τους. Στην περίπτωση που ολοκληρωθεί ο σκοπός, τότε τα δεδομένα πρέπει να διαγράφονται είτε καθίστανται ανώνυμα.

Ο νόμος προσδιορίζει κατά βάση ένα σύστημα κατασταλτικού ελέγχου της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Ο προληπτικός έλεγχος καθιερώνεται κατ' εξαίρεση στις περιπτώσεις όπου απαιτείται η άδεια της Αρχής για τη νομιμότητα της επεξεργασίας κατά την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, τη διασύνδεση αρχείων και τη διασυννοριακή ροή δεδομένων. Η προστασία του νόμου έχω ως κατ' αρχήν σκοπό την προληπτική λειτουργία, δηλαδή στην εκ των προτέρων νομιμοποίησης της συλλογής επεξεργασίας και χρήσης δεδομένων και όχι στον κατασταλτικό έλεγχο της νομιμότητας.

Ως κανόνας ορίζεται ότι η επεξεργασία επιτρέπεται μόνο όταν το υποκείμενο των δεδομένων βάση του άρθρου 5 έχει δώσει τη συγκατάθεση του, ενώ τα υπόλοιπα άρθρα χαρακτηρίζονται ως εξαιρέσεις. (Δαφέρμος, 2007)

Η Οδηγία 1122/2000 της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα:

1. Η λήψη και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την βοήθεια κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης που λειτουργεί δεν επιτρέπεται, διότι προσβάλλει την προσωπικότητα και την ιδιωτική ζωή των ατόμων.
2. Κατ' εξαίρεση, τέτοιου είδους λήψη και επεξεργασία χαρακτηρίζεται ως νόμιμη, χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, υπό τις προϋποθέσεις του ν.2472/1997, εφ' όσον ο σκοπός της επεξεργασίας αποσκοπεί στην προστασία προσώπων, αγαθών και στην ρύθμιση της κυκλοφορίας.

Η Οδηγία της Αρχής (115/2001), όσον αφορά τη χρήση βιντεοεπιτήρησης στο χώρο της εργασίας πρέπει να περιορίζεται στα όρια του αναγκαίου. Επίσης ακόμη και με την συγκατάθεση του εργαζομένου δεν νομιμοποιείται η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, γιατί θεωρείται ότι η συγκατάθεση που «παρέχει» ο εργαζόμενος στον εργοδότη του δεν είναι "ελεύθερη", λόγω του ότι ενδεχόμενη άρνηση του θα να έχει επιβαρυντικές επιπτώσεις κατά την εκτέλεση της εργασίας και γενικότερα στην εργασιακή σχέση. (http://elawyer.blogspot.gr/2007_04_01)

Κατ' εξαίρεση, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται για του ακόλουθους πέντε λόγους:

- Όταν είναι για την εκτέλεση σύμβασης στην οποία συμβαλλόμενο είναι το υποκείμενο.
- Όταν θα πρέπει για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων, όταν δεν είναι σε νομική ή φυσική αδυναμία να δώσει την έγκριση του.
- Όταν είναι αναγκαία για την εκτέλεση δημόσιου συμφέροντος έργου.
- Όταν είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση νομικής υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας.
- Όταν είναι απολύτως απαραίτητη για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που έχει ως στόχο ο υπεύθυνος επεξεργασίας και υπό τον όρο ότι αυτό υπερέχει σαφώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων του

υποκειμένου και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες του. (Άρθρο 5 παράγραφος 1)

Οι παραπάνω προηγούμενοι πέντε νόμιμοι λόγοι που παρέχουν την δυνατότητα, την συλλογή και την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων είναι οι μόνες περιπτώσεις συμπεριφοράς που χαρακτηρίζονται σύμφωνα με την νομοθεσία, τόσο του ελληνικού όσο και του ευρωπαϊκού δίκαιου. Τα οποία αναγνωρίζονται και σε όλα τα μελή της ΕΕ, ως οι μόνοι έγκυροι από το Συμβούλιο της Ευρώπης, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και τις ανεξάρτητες Αρχές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων των κρατών μελών που μετέχουν στην ΕΕ. Λόγω ότι ορισμένα ΜΜΕ, σε χώρες που δεν είχαν παράδοση στην προστασία προσωπικών δεδομένων πριν το 1995 που εκδόθηκε η σχετική Οδηγία, εξέφρασαν ενστάσεις για περιορισμό της ελευθερίας της πληροφόρησης, λόγω του ειδικού καθεστώτος των προσωπικών πληροφοριών, η Οδηγία και οι Νόμοι Προστασίας Δεδομένων, περιλαμβάνουν ορισμένες ρυθμίσεις για το δημοσιογραφικό επάγγελμα που χαρακτηρίζονται ως προνομιακές.

- Δεν είναι υποχρεωτική η προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων όταν η συλλογή και η επεξεργασία αφορά πρόσωπα που χαρακτηρίζονται ως δημόσια πρόσωπα και η διαδικασία προορίζεται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς.
- Επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, η επεξεργασία ακόμη και ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων όπως υγείας, ερωτικής ζωής, φυλετικής καταγωγής, ποινικές καταδίκες, θρησκευτικές πεποιθήσεις, αλλά μόνο όσων αφορά τα δημόσια πρόσωπα και μόνο για λόγους ενημέρωσης του κοινού. Αυτό βεβαίως με το σκεπτικό ότι δεν θίγεται ο πυρήνας των ατομικών τους δικαιωμάτων.

Η αφαίρεση της υποχρέωσης ενημέρωσης δημόσιων προσώπων συνεπάγεται και αφαίρεση της υποχρέωσης λήψης συγκατάθεσης για την μετάδοση των δεδομένων τους που του αφορούν. (http://elawyer.blogspot.gr/2007_04_01)

4.2 Οι διαδικαστικές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων

Οι βασικές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της επεξεργασίας ο Ν. 2472/1997 προσδιορίζει και την διαδικασία εποπτείας και ελέγχου της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων. Η διαδικασία αυτή στηρίζεται στη γνωστοποίηση της διαδικασίας ως διαδικαστικής προϋπόθεσης της επεξεργασίας. Ο έλεγχος αυτός δεν αποτελεί προληπτική διαδικασία προληπτικός. Δεν απαιτείται η χορήγηση αδείας για τη δημιουργία αρχείου άλλα προβλέπεται η υποχρέωση του υπευθύνου της επεξεργασίας να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Αρχή την σύσταση και τη λειτουργία αρχείου και την έναρξη της επεξεργασίας. Άδεια απαιτείται μόνο για τις ειδικές κατηγορίες επεξεργασίας και στόχος της γνωστοποίησης είναι η δημιουργία ενός μητρώου Αρχείων και Επεξεργασίας από την Αρχή, το οποίο θα είναι προσιτό σε οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο.

Ο Ν.2472/1997 προβλέπει ειδική ρύθμιση για δυο ειδικές ιδιαίτερες μορφές επεξεργασίας τη διασύνδεση αρχείων και τη διασυνοριακή ροή δεδομένων. Η διασύνδεση αρχείων η οποία είναι μια εξειδικευμένη μορφή επεξεργασίας δεδομένων και εμπίπτει σε ειδικές ρυθμίσεις. Στην ελληνική νομοθεσία υπάρχει μια πρωτοτυπία καθώς στην κοινοτική οδηγία η διασύνδεση δεν ρυθμίζεται ειδικά, μάλιστα δεν αναφέρεται καν ρητά στο κείμενο της άλλα αφορά στην ευρύτερη έννοια της επεξεργασίας. Τα κύρια σημεία της ρύθμισης του Ν. 2472/1997 είναι αρχικά ότι καθίσταται επιτακτική η γνωστοποίηση της διασύνδεσης στην Αρχή και κατά δεύτερον ότι σε περιπτώσεις που τα αρχεία, τα οποία πρόκειται να διασυνδεθούν, εμπεριέχουν ευαίσθητα δεδομένα ή εάν η διασύνδεση έχει ως αποτέλεσμα την αποκάλυψη ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων ή πρόκειται να γίνει χρήση ενιαίου κωδικού αριθμού, επιτρέπεται μόνο έπειτα από άδεια που διατίθεται από την Αρχής. Όσον αφορά τη διασυνοριακή ροή δεδομένων, ο Ν. 2472/1997 υλοποιεί την επιταγή της οδηγίας, η οποία αναφέρει ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν την δυνατότητα να περιορίζουν ή να απαγορεύουν την ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Μέσα από το άρθρο 9 ορίζεται ότι η μεταβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε χώρες της Ε.Ε προσδιορίζεται ως ελεύθερη. Η δεύτερη περίπτωση που

ρυθμίζεται το εν λόγω άρθρο αφορά τη διαβίβαση προς χώρα εκτός Ε.Ε. Τότε όπως και στην περίπτωση της επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων η διαβίβαση επιτρέπεται ύστερα από αδεία που παρέχεται από την Αρχή. Χορηγεί άδεια αποκλειστικά και μόνο στις περιπτώσεις που το επίπεδο προστασίας που εξασφαλίζει η χώρα χαρακτηρίζεται ως ικανοποιητικό. Στα κριτήρια αυτά συγκαταλέγονται η φύση των δεδομένων, οι σκοποί της επεξεργασίας, οι σχετικοί γενικοί και ειδικοί κανόνες δικαίου ενδεχομένως οι υφιστάμενοι κώδικες δεοντολογίας, τα μετρά ασφαλείας για την προστασία των δεδομένων, καθώς και το επίπεδο προστασίας των χωρών προέλευσης διέλευσης και τελικού προορισμού των δεδομένων.

Επιτρέπεται η διαβίβαση δεδομένων σε χώρα που δεν διαθέτει ικανοποιητικό επίπεδο ασφαλείας

- Στην περίπτωση που το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεση του.
- Όταν η διασφάλιση είναι απαραίτητη :
  1. Για την διασφάλιση ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου εφόσον αυτό τελεί υπό αδυναμία στο να παράσχει την συγκατάθεση του.
  2. Για την συνομολόγηση και εκτέλεση σύμβασης.
  3. Για την εκτέλεση προσυμβατικών μέτρων.
- Η διαβίβαση είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος σε μια δικαστική διένεξη.
- Η διαβίβαση είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση εξαιρετικής ανάγκης και τη διαφύλαξη του δημοσίου συμφέροντος, στην περίπτωση που ο υπεύθυνος της επεξεργασίας παρέχει τις κατάλληλες εγγυηθείς για την προστασία της ιδιωτικής ζώνης.
- Η μετάδοση πραγματοποιείται από δημόσιο μητρώο προσιτό στο κοινό ή σε κάθε πρόσωπο που αποδεικνύει έννομο συμφέρον.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 10 η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων αποτελεί απόρρητη διαδικασία και διεξάγεται αποκλειστικά και μόνο από πρόσωπα που είναι υπό τον έλεγχο του υπευθύνου της επεξεργασίας, ενώ αυτός πρέπει να επιλέγει πρόσωπα με αντίστοιχα επαγγελματικά και επιστημονικά προσόντα που να διαθέτουν επαρκείς εγγυήσεις από πλευράς τεχνικής γνώσεως και προσωπικής ακεραιότητας για εξασφάλιση του απορρήτου. Ακόμα ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μετρά

ασφαλείας των δεδομένων για την προστασία τους από τυχόν θεμιτή ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. (www.nchr._personal_data_2006.doc)

4.3 Αξιολόγηση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων στην Ελλάδα

Οι διατάξεις που κατοχυρώνουν τα δικαιώματα του υποκειμένου των προσωπικών δεδομένων αποτελούν πυλώνες που συγκροτούν τον σκληρό πυρήνα του δικαίου προστασίας προσωπικών δεδομένων. Τα δικαιώματα αυτά είναι εκδηλώσεις του δικαιώματος αυτοκαθορισμού, διότι προϋπόθεση της ελευθερίας του ατόμου αποτελεί η δυνατότητα να προσδιορίζει το ίδιο ποιες πληροφορίες του θα αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας και είναι να έχει στοιχειώδη γνώση αναφορικά με την επεξεργασία αλλά και την δυνατότητα πρόσβασης σε αυτή.

Ο Ν.2472/1997 προσδιορίζει λεπτομερώς τα δικαιώματα του υποκειμένου στο κεφάλαιο Γ αλλά και στα άρθρα από το έντεκα μέχρι και το δεκατέσσερα. Τα δικαιώματα αυτά αφορούν το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων άλλα και προσανατολίζονται στο στόχο για την εξασφάλιση του καλύτερου ελέγχου, της διαφάνειας και της νομιμότητας της επεξεργασίας δεδομένων. Αυτή η διαδικασία τους προσδίδει και την δυνατότητα να αποτελούν πέρα από υποκειμενικά δικαιώματα και θεσμικές εγγυήσεις. ειδικότερα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νομός είναι της «ενημέρωσης», «πρόσβασης», «αντίρρησης», και «προσωρινής δικαστικής προστασίας».

Τα δυο αρχικά (πρόσβαση και αντίρρηση) έχουν ως κοινό στοιχείο την πληροφόρηση του υποκειμένου των δεδομένων. Το δικαίωμα που προτάσσεται πρώτο είναι αυτό της ενημέρωσης κατά την διάρκεια που αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των υπολοίπων δικαιωμάτων που προβλέπει ο νομός. Το δικαίωμα ενημέρωσης έχει ως αποδέκτη τον υπεύθυνο επεξεργασίας ο οποίος θα πρέπει, κατά το στάδιο συλλογής των δεδομένων να ενημερώνει κατά διαφανή και σαφή το υποκείμενο για τα κυρία στοιχεία της επεξεργασίας. Παρόμοιες είναι και οι υποχρεώσεις του υπεύθυνου της επεξεργασίας τα δικαιώματα που αφορούν τρίτους. Από την άνω διαδικασία εξαίρεση αποτελεί η συλλογή που γίνεται για

δημοσιογραφικούς σκοπούς και αφορά δημόσια πρόσωπα, καθώς και όταν υπάρχουν εθνικής ασφαλείας λόγοι. (Τουντόπουλος, 1999).

Το δικαίωμα πρόσβασης είναι το δικαίωμα του υποκειμένου να ενημερώνεται για το εάν δεδομένα που το αφορούν αποτελέσαν ή θα αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας. Για την ικανοποίηση αυτού του δικαιώματος παρέχεται προθεσμία δεκαπέντε ημερών. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί μετά από αίτηση που αφορά:

- Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, καθώς και την προέλευση τους.
- Την εξέλιξη της επεξεργασίας για το χρονικό διάστημα από την προηγούμενη πληροφόρηση του
- Τους σκοπούς της επεξεργασίας.
- Τη λογική της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας.

Η δυνατότητα του υποκειμένου να προβάλλει αναφέρει αντιρρήσεις σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων του προσδιορίζεται μέσα από το δικαίωμα αντίρρησης. Σημαντική για την ελληνική νομοθεσία είναι η διάκριση μεταξύ δικαιώματος γενικής και ειδικής.

Το δικαίωμα της γενικής αντίρρησης συνίσταται στο δικαίωμα του υποκειμένου να δηλώνει στη Αρχή τα δεδομένα που επιθυμεί να μην αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας με σκοπό τη διαφήμιση και την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών. Το δικαίωμα ειδικής αντίρρησης αναφέρεται στο δικαίωμα του υποκειμένου να προβάλλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας τις διαφωνίες του ως προς την επεξεργασία δεδομένων που έχουν να κάνουν με αυτό και έρχεται να επιλύσει τη σύγκρουση που πιθανόν να ανακύψει μεταξύ του υποκειμένου των δεδομένων και του υπεύθυνου επεξεργασίας.

Σε περίπτωση άρνησης του υπευθύνου να συμμορφωθεί, δικαιοδοτείται η Αρχή να λάβει απόφαση για το αν η αντίρρηση είναι δικαιολογημένη. Ένα τελευταίο πολύ σημαντικό δικαίωμα αφορά το δικαίωμα προσωρινής δικαστικής προστασίας βάση του οποίου το κάθε υποκείμενο έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο την άμεση αναστολή και μη εφαρμογή πράξης ή απόφασης που τον θίγει. (Τουντόπουλος, 1999)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η προσέγγιση στην ιδιωτικότητα, μέσα από την της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 95/44/ΕΚ που προστατεύει τα προσωπικά δεδομένα και αντανακλά την εικόνα της ως ένα ατομικό δικαίωμα και σε ένα δεύτερο επίπεδο αυτό του ελέγχου. Η ιδιωτικότητα του ατόμου αναφέρετε στο ότι το ίδιο το άτομο ελέγχει ποιος, πότε και πως θα μπορεί να επεξεργαστεί νόμιμα τα προσωπικά του δεδομένα, όπως επίσης και πιθανή αναμετάδοση των δεδομένων. Ακόμα το άτομο ελέγχει τόσο του κράτους όσο και των ιδιωτών, ανεξάρτητα από το σκοπό της επεξεργασίας. Ο έλεγχος αυτός υποστηρίζεται, άλλωστε, συχνά και στη βιβλιογραφία ενώ συντάσσεται με τις γενικότερες ελευθερίες του ελεύθερου πολίτη, ελεύθερου από παρεμβάσεις στον πληροφοριακό του αυτοκαθορισμό.

Η αναγνωρισμένη πλέον εγγενούς αξίας της πληροφορίας, η αντίληψη πως η ορθή κατανομή των πληροφοριών πρέπει να ανήκει στις θεμελιώδεις επιδιώξεις του νομοθέτη, στην βάση των ραγδαίων τεχνολογικών επιτευγμάτων χαρακτηρίζεται πλέον ως αναχρονιστική από αρκετούς επιστήμονες. Η πληροφοριακή διευκόλυνση, με την απάλυνση των συνεπειών της πληροφοριακής ασυμμετρίας παριστά ένα αποτελεί ένα πολύ σημαντικό μέσο διατήρησης της ασφάλειας των συναλλαγών, αφού σχεδιάζει μια κατάσταση εύκολης εποπτείας και ελέγχου των εννόμων σχέσεων και καταστάσεων.

Αλλά και από την εικόνα που προκύπτει από την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων είναι γνωστό πια ότι είναι συχνά παραπλανητική, είναι δυνατό να υποστηριχθεί ότι και η εικόνα του ατόμου που έχει πλήρη έλεγχο των δεδομένων μπορεί να χαρακτηριστεί παραπλανητική. Κι αυτό, όχι μόνο ως πραγματικό γεγονός, αλλά ακόμη και ως αίτημα, ως ζητούμενο, για την ορθή εξισορρόπηση των αντιτιθέμενων συμφερόντων, που εδράζεται τόσο από την ορθή κατανομή της πληροφορίας, τη δικαιοπολιτική απάλυνση αλλά και από την πληροφοριακή ασυμμετρία.

Στην βάση της ελληνική νομοθεσίας, από τη μία μεριά, ο πολίτης έχει των έλεγχο πλήρως για τα δεδομένα του, μέσω των προβλέψεων από τον νομοθέτη περί συγκατάθεσης, είτε απλής είτε έγγραφης, ανάλογα με την μορφή των δεδομένων. Αλλά από την άλλη κατ' εξαίρεση του νόμου, ο ίδιος πολίτης έχει το δικαίωμα να τηρεί αρχεία με τηλεφωνικούς λογαριασμούς ή λογαριασμούς πιστωτικών καρτών

σπίτι του αρχεία που να ρυθμίζονται από τον Ν. 2472/1997. Δικαιούται να δημοσιοποιήσει τα δεδομένα του αλλά και πάλι, είναι απαραίτητος ο έλεγχος της συγκατάθεσής του σε αυτή τη δημοσιοποίηση, ενώ ο ίδιος πολίτης πάλι, δεν μπορεί ούτε εκ των υστέρων να δώσει την έγκριση του σε μια επεξεργασία που έγινε χωρίς συγκατάθεση.

Παρά την πίεση εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μέσω οδηγιών για την προστασία προσωπικών δεδομένων, να υιοθετήσει κάθε χώρα εκτός κοινότητας, άρα και οι ΗΠΑ, προστασία παρόμοια με εκείνη της οδηγίας, ώστε να επιτραπεί η διασυνοριακή μετάδοση προσωπικών δεδομένων, οι ΗΠΑ μέχρι σήμερα δεν έχουν ανταποκριθεί σε αυτήν την παρότρυνση. Η πρόβλεψη αυτή έχει βέβαια νόημα ως προς την ικανοποιητική προστασία του ατομικού δικαιώματος στην προστασία από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων πολιτών που ανήκουν στην ευρωπαϊκή ένωση. Σε διαφορετική περίπτωση, κάθε φορά που προσωπικά δεδομένα των πολιτών αυτών θα μεταφέρονται σε χώρα εκτός της ΕΕ, η οποία δεν θα παρείχε την ίδια προστασία με εκείνη της ΕΕ, η επεξεργασία των δεδομένων θα μπορούσε να γίνει νόμιμα χωρίς να τηρηθούν οι προστατευτικές διατάξεις που περιγράφονται στην εν λόγω οδηγία.

Από την άλλη μεριά, είναι αδύνατο να ανακρούσει κανείς ότι, ως προς το αποτέλεσμα, η διάταξη 25 της οδηγίας φαίνεται να επιχειρεί να επιβάλει την ευρωπαϊκή «απεικόνιση» του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή σε όλες τις άλλες χώρες του κόσμου, έστω κι εάν αυτή η επιβολή δεν γίνεται φανερή παρά μόνο όταν οι χώρες αυτές προτάσσουν αίτημα να επεξεργαστούν τα προσωπικά δεδομένα των πολιτών της ένωσης. Σε μια εποχή όπου τα δίκτυα δεν έχουν, βέβαια, εθνικό χαρακτήρα, αλλά διεθνή, ο διαχωρισμός των δεδομένων σε εκείνα που έτυχαν αρχικής επεξεργασίας στην Ευρώπη και εκείνα που έτυχαν αρχικής επεξεργασίας σε άλλη χώρα, μπορεί να είναι περισσότερο δύσκολη από την αρχική εκτίμηση.

Η ψηφιακή πληροφορία σε παγκόσμιο επίπεδο είναι γεγονός. Οι σημαντικότερες δυσκολίες στον έλεγχο διασυνοριακής μετάδοσης της ψηφιακής πληροφορίας έχουν πολλές φορές αποδειχθεί, είτε ο έλεγχος αυτός επιχειρήθηκε με νομικά μέσα, είτε με τεχνολογικά μέτρα πολύ δύσκολος. Η τεχνολογία του διαδικτύου είναι τέτοια, ώστε η ανεμπόδιστη μετάδοση δεδομένων να είναι πια κανόνας με οποιοδήποτε τρόπο αυτό και αν διενεργείται.

Αυτό όμως δεν πρέπει να σημαίνει φυσικά παραίτηση υπέρ της προσπάθειας

νομικής προστασίας του ατόμου από την αθέμιτη επεξεργασία των δεδομένων του. Παρόλα αυτά δεν μπορεί και να μη ληφθούν καθόλου υπόψη, τουλάχιστον ως προς την προσπάθεια διαμόρφωσης της καταλληλότερης, κάθε φορά, νομοθετικής «απεικόνισης» της ιδιωτικής ζωής ως ατομικό έννομο αγαθό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- Άρθρο 22 Ν. 2472/1997
- Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, ετησία έκθεση 2010
- Βενιζέλος Ε.,(2000). Το Σχέδιο της Αναθεώρησης του Συντάγματος, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2000).
- Δαφέρμος Κ. (2007), Εφημερίδα Το Βήμα, 14/01/2007
- Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων,2014(http://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_data_protection_ELL.pdf75-94)
- Ετήσια έκθεση 2014, Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.
- Η επιβεβαίωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Ωρα για δράση (Βρυξέλλες, 1999
- Μήτρου Α.(2005), Προστασία προσωπικών δεδομένων, αν. καθηγήτρια πανεπιστήμιου Αιγίου.
- Ν.2472/1997 άρθρο 2.
- Νομοθεσία 1975/1986/2001
- Νόμος 2472/97
- Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών
- Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες).
- Τουντόπουλος, Β., (1999). “Το δικαίωμα ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων” Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιρειών, σελ. 576 – 582
- Τουντόπουλος, Β.,(1999) Το δικαίωμα αντίρρησης του υποκειμένου των δεδομένων, “ΤοΣΥΝΤΑΓΜΑ” σελ. 21-39
- Χριστοφιλόπουλος Δ., (2007). Εισαγωγή στο Δίκαιο. Βασικές έννοιες - Θεσμοί και Αρχές Ιδιωτικού, Δημοσίου, Ευρωπαϊκού Δικαίου, 3η έκδοση, Αθήνα: Σάκκουλας .

Ξένη

- *European Parliament and Council, “Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data,” Official Journal of the European Communities, vol. L 281, pp. 31–50, November 1995*

Διδακτικές πηγές.

- <http://www.lawnet.gr/news/prosopika-dedomena-23325.html>)
- http://www.dpa.gr/pls/portal/docs/PAGE/APDPX/THEMATIKES_ENOTITES/ODHGIA%202002_58_EK%20_3.PDF
- <http://europoljsb.consilium.europa.eu/about.aspx?lang=el>
- http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/index_en.htm
- <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/146&format=HTML&aged=0&language=en&guiLanguage=en>
- <http://www.datenschutz-berlin.de/content/europa-international/international-working-group-on-data-protection-in-telecommunications-iwgdpt>
- www.nchr.gr
- <http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=1157&lang=el>
- <http://www.privacyconference2007.gc.ca/>
- http://elawyer.blogspot.gr/2007_04_01
- http://elawyer.blogspot.gr/2007_04_01
- www.nchr._personal_data_2006.doc

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1

Έντυπο 1.0

Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Κηφισίας 1-3, Αμπελόκηποι, ΤΚ 115 23 Αθήνα
Τηλ.: 210 6475 600, Fax: 210 6475628

Internet Site: www.dpa.gr

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ / ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (ΜΕΡΟΣ Ι) (Άρθρο 6 του Ν. 2472/97. Επέχει και θέση αίτησης αδείας αν τα δεδομένα είναι ευαίσθητα)

Οδηγίες: 1. Η ένδειξη ""*"" σημαίνει ότι συμπληρώνεται από την Υπηρεσία. 2. Όπου απαιτείται σημειώστε "X" στο αντίστοιχο τετράγωνο. 3. Πριν συμπληρώσετε το έντυπο, βεβαιωθείτε ότι το αρχείο δεν εμπίπτει στις κατηγορίες για τις οποίες η Αρχή έχει εκδώσει ειδικούς κανονισμούς ή διατάξεις.

I. Στοιχεία Πρωτοκόλλου :

*100. Αριθμός : _____ *101. Κωδικός Μητρώου Επεξεργασίας: _____ *102. Ημερομηνία : _____

α. Κατηγορία γνωστοποίησης:

103. Αρχική γνωστοποίηση 104. Τροποποίηση γνωστοποίησης 105. Κατάργηση γνωστοποίησης

106. Επέχει θέση αιτήσεως για χορήγηση αδείας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων (άρθρο 7 του Ν.2472/1997)

II. Στοιχεία υπεύθυνου επεξεργασίας¹ :

107. Επωνυμία επιχείρησης / Ονοματεπώνυμο :

108. Κύρια δραστηριότητα / Επάγγελμα: _____

109. Α.Φ.Μ.²: Νομικό πρόσωπο _____ Φυσικό πρόσωπο: _____

110. Οδός: _____ 111. Αριθμός _____

112. Ταχ. Κώδικας: _____ 113. Πόλη : _____

114. Τηλέφωνο : _____ 115. Fax: _____

116. Ηλεκτρονική διεύθυνση : _____

α. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι:

117. Δημόσιο 118. Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, ΟΤΑ 119. Οργανισμός ευρύτερου Δημοσίου Τομέα

120. Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου κερδοσκοπικού χαρακτήρα 121. Χρηματοπιστωτικός οργανισμός

122. Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα 123. Φυσικό πρόσωπο

124. Ένωση Προσώπων που δεν έχει νομική προσωπικότητα

¹ Προσοχή: Οι κωδικοί 107-116 πρέπει να συμπληρωθούν με κεφαλαία γράμματα.

² Για τα νομικά πρόσωπα συμπληρώστε ολόκληρο το Α.Φ.Μ., ενώ για τα φυσικά πρόσωπα συμπληρώστε τα επτά (7) πρώτα ψηφία του Α.Φ.Μ.

III. Βασικά στοιχεία επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων

α. Σημειώστε τις κατηγορίες προσωπικών δεδομένων που συνολικά επεξεργάζεστε³:

125. Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που δεν είναι ευαίσθητα ή / και

Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν (σημειώστε όσα από τα 126 έως 136 σας αφορούν):

126. Φυλετική ή εθνική προέλευση 127. Πολιτικά φρονήματα 128. Θρησκευτικές πεποιθήσεις

129. Φιλοσοφικές πεποιθήσεις 130. Συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση

131. Υγεία 132. Κοινωνική Πρόνοια 133. Ερωτική ζωή 134. Ποινικές Διώξεις 135. Ποινικές Καταδίκες

136. Συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω (128-135) ενώσεις προσώπων

137. Προσωπικά δεδομένα που δεν μπορούν να ενταχθούν στις ανωτέρω κατηγορίες, αναφέρατε:

138. Τα δεδομένα που επεξεργάζεστε είναι σε: ηλεκτρονική μορφή έντυπη μορφή και τα δύο

β. Σημειώστε όσα από τα παρακάτω ισχύουν για τα δεδομένα που επεξεργάζεστε

139. Υπάρχει εγκατεστημένο πληροφοριακό σύστημα. Αν ναι, να επισυναφθεί περιγραφή.

140. Υπάρχει κώδικας δεοντολογίας για τήρηση απορρήτου. Αν ναι, να επισυναφθεί αντίγραφο.

141. Υπάρχει πολιτική και σχέδιο ασφάλειας (security policy). Αν ναι, να επισυναφθεί αντίγραφο.

142. Υπάρχει εγκατεστημένο Κλειστό Κύκλωμα Τηλεόρασης⁴

143. Γίνεται χρήση βιομετρικών τεχνικών

144. Αν γίνεται χρήση βιομετρικών τεχνικών, προσδιορίστε το είδος του βιομετρικού συστήματος:

145. Παρατηρήσεις:

γ- Αρμόδιο φυσικό πρόσωπο έναντι της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων για συμπληρωματικές πληροφορίες:

146. Ονοματεπώνυμο : _____

147. Τηλέφωνο: _____ 148. Ηλεκτρονική διεύθυνση: _____

Δηλώνω υπεύθυνα και με γνώση των συνεπειών του Ν.2472/97 ότι τα παραπάνω είναι αληθή.

Ημερομηνία

Ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας:

Υπογραφή

Σφραγίδα:

³ Οι κατηγορίες αυτές θα πρέπει να αναλυθούν σε σχέση με το σκοπό. Αυτό γίνεται με τη συμπλήρωση του εντύπου 2.0

⁴ Ο υπεύθυνος της επεξεργασίας οφείλει να συμπληρώσει το αντίστοιχο έντυπο γνωστοποίησης Κλειστού Κυκλώματος Τηλεόρασης της Αρχής (Έντυπο 3.0).

Παράρτημα 2

Έντυπο 2.0

Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Κηφισίας 1-3, Αμπελόκηποι, ΤΚ 115 23 Αθήνα
Τηλ.: 210 6475600, Fax: 210 6475628

Internet Site: www.dpa.gr

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (ΜΕΡΟΣ II : ΣΚΟΠΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ)

Το παρόν έντυπο συνοδεύει το Έντυπο 1.0 της γνωστοποίησης.

Πρέπει να συμπληρωθεί ένα ξεχωριστό Έντυπο 2.0 μαζί με το Παράρτημα του ανά σκοπό επεξεργασίας.

Οδηγίες: 1. Η ένδειξη ""*"" σημαίνει ότι συμπληρώνεται από την Υπηρεσία. 2. Όπου απαιτείται σημειώστε "X" στο αντίστοιχο τετράγωνο. 3. Πριν συμπληρώσετε το έντυπο, βεβαιωθείτε ότι το αρχείο δεν εμπίπτει στις κατηγορίες για τις οποίες η Αρχή έχει εκδώσει ειδικούς κανονισμούς ή διατάξεις.

I. Προσδιορισμός σκοπού επεξεργασίας

Συμπληρώστε τον τριψήφιο κωδικό και τον τίτλο του σκοπού¹:

200. Κωδικός : _____ 201. Τίτλος : _____

202. Στην περίπτωση όπου οι κωδικοποιημένοι σκοποί της Αρχής δεν καλύπτουν το δικό σας σκοπό συλλογής και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, δώστε τη δική σας περιγραφή:

II. Διεύθυνση εγκατάστασης αρχείου²

203. Οδός: _____ 204. Αριθμός : _____

205. Ταχ.Κώδικας: _____ 206. Πόλη : _____ 207. Χώρα _____

III. Στοιχεία Εκτελούντος την Επεξεργασία³

208. Επωνυμία / Ονοματεπώνυμο : _____

209. Κύρια δραστηριότητα/ Επάγγελμα: _____

210. Οδός: _____ 211. Αριθμός : _____

212. Ταχ.Κώδικας: _____ 213. Πόλη : _____ 214. Χώρα _____

215. Τηλέφωνο : _____ 216. Fax: _____ 217. Ηλεκτρονική διεύθυνση: _____

IV. Στοιχεία της επεξεργασίας

218. Χρονικό διάστημα που απαιτείται για την επεξεργασία: _____

219. Γίνεται επεξεργασία δεδομένων μέσω του Διαδικτύου

220. Το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεση του για την επεξεργασία 221. Η συγκατάθεση είναι σε γραπτή μορφή

222. Το υποκείμενο έχει ενημερωθεί για τα δικαιώματά του

Δηλώνω υπεύθυνα και με γνώση των συνεπειών του Ν.2472/97 ότι τα παραπάνω είναι αληθή.

Ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας: _____ Ημερομηνία _____

Υπογραφή

Σφραγίδα:

¹ Βλέπε το έντυπο "Ειδικό σκοπών και συνοπτική περιγραφή τους" για κωδικοποίηση των σκοπών.

² Συμπληρώνεται μόνο όταν το αρχείο ή ο κύριος εξοπλισμός που υποστηρίζει την επεξεργασία είναι εγκατεστημένα σε διεύθυνση διαφορετική από αυτή που αναφέρεται στο πρώτο μέρος της γνωστοποίησης-αιτιητής του εντύπου 1.0. Σε περίπτωση που επεξεργασία πραγματοποιείται σε περισσότερες της μίας (γεωγραφικές) διευθύνσεις, είναι απαραίτητη η συμπλήρωση των τόπων επεξεργασίας στο μέρος III του Παραρτήματος του Εντύπου 2.

³ Συμπληρώνεται μόνο όταν η επεξεργασία έχει ανατεθεί σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο εκτός του υπεύθυνου επεξεργασίας. Σε περίπτωση που οι εκτελούντες την επεξεργασία είναι περισσότεροι του ενός ή όταν ο εκτελών την επεξεργασία έχει περισσότερες από μία διευθύνσεις εγκατάστασης, απαιτείται η συμπλήρωση του μέρους IV του Παραρτήματος του Εντύπου 2.0.

Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
Κηφισίας 1-3, Αμπελόκηποι, ΤΚ 115 23 Αθήνα
Τηλ.:210 6475 600, Fax:210 6475628

Ιστότοπος: www.dpa.gr

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

Οδηγία 1/2011 για τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης

(Υπέχει και θέση αίτησης αδειάς για επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων)

Οδηγίες: 1. Η ένδειξη ""*"" σημαίνει ότι συμπληρώνεται από την Υπηρεσία. 2. Όπου απαιτείται σημειώστε "X" στο αντίστοιχο τετράγωνο. 3. Η ένδειξη ""**"" σημαίνει ότι η συγκεκριμένη πληροφορία χρήζει ιδιαίτερης εξέτασης από την Αρχή.

Σημείωση: Με το παρόν έντυπο μπορείτε να γνωστοποιήσετε επεξεργασίες μόνο για το σκοπό της προστασίας προσώπων ή/και αγαθών, στον οποίο εμπίπτει και η παροχή υπηρεσιών υγείας (βλ. άρ. 2 οδηγίας 1/2011), ενώ για επεξεργασία μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης για λοιπούς σκοπούς χρησιμοποιήστε τα έντυπα γνωστοποίησης αρχείου 1.0 και 2.0. Πριν τη συμπλήρωση και υποβολή της γνωστοποίησης, μελετήστε προσεκτικά την Οδηγία 1/2011 της Αρχής. Η υποχρέωση υποβολής γνωστοποίησης προβλέπεται στο άρ. 10 της Οδηγίας (βλ. επίσης και άρ. 6 του ν. 2472/1997). Πέραν της υποβολής της γνωστοποίησης, απαραίτητη προϋπόθεση για τη νομιμότητα της επεξεργασίας είναι η τήρηση των όσων ρητά αναφέρονται στην Οδηγία 1/2011. Σημειώνεται ότι η Αρχή κατά κανόνα δεν εκδίδει αδειά για την εν λόγω επεξεργασία, εφόσον δεν πρόκειται για επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων (βλ. Ενότητα V του παρόντος).

Εξαιρεση υποχρέωσης υποβολής: Για την εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε οικίες δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής γνωστοποίησης, εφόσον η λήψη περιορίζεται σε ιδιωτικούς χώρους (άρ. 3 παρ. 2 β της Οδηγίας 1/2011)

I. Στοιχεία Πρωτοκόλλου :

*300. Αριθμός : *301. Ημερομηνία : __ / __ / ____

α. Κατηγορία γνωστοποίησης:

302. Αρχική γνωστοποίηση 303. Κατάργηση γνωστοποίησης 306. Τροποποίηση γνωστοποίησης

II. Στοιχεία υπεύθυνου επεξεργασίας : Προσοχή: Οι κωδοί 307 – 316 πρέπει να συμπληρωθούν με κεφαλαία γράμματα.

307. Όνομα-Επώνυμο: _____

ή Επωνυμία επιχείρησης _____

308. Κύρια δραστηριότητα / Επάγγελμα: _____

309. Στοιχεία Α.Φ.Μ

(α) Νομικό πρόσωπο _____ (β) Φυσικό πρόσωπο _____

310. Τηλέφωνο: _____ 311. Fax: _____

312. Οδός: _____ 313. Αριθμός: : _____

314. Ταχ.Κώδικας: _____ 315. Πόλη: _____

316. Ηλεκτρονική διεύθυνση: _____

α. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι:

317. Δημόσιο 318. Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, ΟΤΑ 319. Οργανισμός ευρύτερου Δημοσίου Τομέα

320. Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου κερδοσκοπικού χαρακτήρα 321. Χρηματοπιστωτικός οργανισμός

322. Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα 323. Φυσικό πρόσωπο

324. Ένωση Προσώπων που δεν έχει νομική προσωπικότητα

III. Διεύθυνση εγκατάστασης του συστήματος

Συμπληρώνεται εφόσον η διεύθυνση εγκατάστασης του συστήματος είναι διαφορετική από τη διεύθυνση της έδρας του υπεύθυνου επεξεργασίας, που δηλώσατε στα πεδία 312-315.

312α. Οδός: _____ 313α. Αριθμός: _____

314α. Ταχ.Κώδικας: _____ 315α. Πόλη: _____

IV. Εκτελών την επεξεργασία

Συμπληρώνονται τα στοιχεία του φυσικού ή νομικού προσώπου (δημόσιας αρχής ή υπηρεσίας, ή οποιοδήποτε άλλου οργανισμού) το οποίο επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας. Δεν αφορά τυχόν υπαλλήλους ή άλλα στελέχη του υπεύθυνου επεξεργασίας.

325. Επωνυμία / Επώνυμο : _____

326. Όνομα: _____

327. Δραστηριότητα: _____

328. Τηλέφωνο: _____ 329. Fax: _____

330. Ηλεκτρονική διεύθυνση: _____

330α. Ταχ. διεύθυνση: _____

V. Σκοπός της επεξεργασίας

Επισημαίνεται ότι, για την ειδική περίπτωση του σκοπού της παροχής υπηρεσιών υγείας (οπότε και συμπληρώνετε το πεδίο 332), η επεξεργασία αφορά ευαίσθητα δεδομένα υγείας και, συνεπώς, για τη νόμιμη λειτουργία του συστήματος απαιτείται έκδοση άδειας από την Αρχή – οπότε και πρέπει να συμπληρώσετε και τα έντυπα 1.0 και 2.0 - ή τροποποίηση τυχόν υπάρχουσας άδειας

331. Προστασία προσώπων/αγαθών (ασφάλεια) 332. Παροχή υπηρεσιών υγείας

VI. Είδος των δεδομένων που επεξεργάζεστε

333. Δεδομένα εικόνας 334** Δεδομένα ήχου

Η επεξεργασία δεδομένων ήχου δεν επιτρέπεται κατ' αρχήν. Σε περίπτωση που επιτίπτε σε εξαίρεση, απολογήστε την αναγκαιότητα επεξεργασίας δεδομένων ήχου και αναμένετε τη γνώμη της Αρχής πριν την έναρξη της επεξεργασίας. (αρ. 6, παρ. 5 Οδηγίας 1/2011)

VII. Χρόνος τήρησης των δεδομένων

Το μέγιστο επιτρεπτό χρονικό διάστημα τήρησης δεδομένων είναι στη γενική περίπτωση 15 ημέρες (άρθρο 8 οδηγίας 1/2011). Ανάλογα όμως με την κατηγορία χρήσης του συστήματος βιντεοεπιτήρησης μπορεί να διαφοροποιείται - π.χ. 2 ημέρες σε συγκροτήματα κατοικιών ή γραφείων (άρθρο 15 οδηγίας 1/2011), 45 ημέρες σε τράπεζες και λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (άρθρο 16 της οδηγίας 1/2011).

335α. Δεν καταγράφονται δεδομένα 335. Ημέρες τήρησης δεδομένων _____

** Σε περίπτωση που χρειάζεστε μεγαλύτερο χρόνο τήρησης (π.χ. επιτίπτε σε ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας), απολογήστε τους λόγους για τους οποίους απαιτείται η τήρηση για μεγαλύτερα των προβλεπόμενων διαστημάτων και αναμένετε την απάντηση της Αρχής.

VIII. Ειδικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας

Αριθμός καμερών: (υποχρεωτικό πεδίο)

Σε περίπτωση που η λήψη δεν είναι συνεχής, αναφέρετε το χρονικό διάστημα του 24ώρου κατά οποίο λαμβάνονται εικόνες από τις κάμερες.

ΙΧ. Αποδέκτες των δεδομένων

Η διαβίβαση των δεδομένων επιτρέπεται προς τις αρμόδιες αρχές και σε τρίτους μόνο υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 9 της Οδηγίας 1/2011. ****Σε περίπτωση που διαβιβάζετε δεδομένα και σε άλλους αποδέκτες συμπληρώστε τα στοιχεία των αποδεκτών, τεκμηριώνοντας τους λόγους για τους οποίους αυτό είναι απαραίτητο, και αναμένετε απάντηση της Αρχής.**

X. Ειδικές υποχρεώσεις υπεύθυνου επεξεργασίας

Τα παρακάτω αποτελούν απαρέγκλιτες υποχρεώσεις κάθε υπεύθυνου επεξεργασίας. Πριν την υποβολή της γνωστοποίησης βεβαιωθείτε ότι τα τηρείτε.

Βεβαιώνω ότι:

- Μεριμνώ για την ασφάλεια της επεξεργασίας, με λήψη κατάλληλων μέτρων (άρ. 11 της Οδηγίας 1/2011)
- Αναρτώ σε επαρκή αριθμό και εμφανή σημεία ευδιάκριτες πινακίδες (άρ. 12, περ. α) της Οδηγίας 1/2011)
  - 348. Πλήθος πινακίδων (υποχρεωτικό πεδίο)
- Διαθέτω αναλυτική ενημέρωση όπου αναγράφονται όσα ορίζονται στο άρθρο 12, περ. β) της Οδηγίας 1/2011.
- Γνωρίζω τον τρόπο με τον οποίο οφείλω να ικανοποιώ το δικαίωμα πρόσβασης και το δικαίωμα αντίρρησης (άρ. 13 της Οδηγίας 1/2011)

Αρμόδιο φυσικό πρόσωπο έναντι της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων για συμπληρωματικές πληροφορίες:

349. Επώνυμο : _____
 350. Όνομα: _____
 351. Τηλέφωνο: _____
 352. Ηλεκτρονική διεύθυνση: _____

Δηλώνω υπεύθυνα και με γνώση των συνεπειών του Ν.2472/97 ότι τα παραπάνω είναι αληθή.

Ημερομηνία

Ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας:

Υπογραφή

Σφραγίδα:

Στοιχεία Παραλήπτη Γνωστοποίησης / Αίτησης: (Συμπληρώνεται από την υπηρεσία)

*353. Επώνυμο:

*354. Κωδικός:

*355. Όνομα:

Ημερομηνία: _____

Υπογραφή: _____